

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

Beløb i 1000 kr. Note	Basisbudget 2026	Ændrings- budget 2026	Relativ fordeling	Ændring
	1.000 kr.	1.000 kr.	i %	i %
INDTÆGTER:				
1 Overført fra forrige år	57.101	62.313	48,5	9,1
2 Produktionsafgifter	0	0	0,0	-
3 Promillemidler	10.000	10.000	7,8	0,0
4 Særbevilling og anden indtægt	55.200	55.200	42,9	0,0
5 Renter	1.900	1.050	0,8	-44,7
I. Indtægter i alt	124.201	128.563	100,0	
UDGIFTER:				
Samlede tilskud fordelt på formål				
Fremstødsforanstaltninger i alt	28.769	29.516	51,4	2,6
Forskning og udvikling i alt	5.836	6.131	10,7	5,1
Kvalitetsordninger i alt	0	0	0,0	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	21.907	21.817	38,0	-0,4
Rådgivning i alt	0	0	0,0	-
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	0,0	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	0,0	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024 i alt	0	0	0,0	-
6 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	0,0	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	0,0	-
II. Udgifter til formål i alt	56.512	57.464	100,0	
7 Fondsadministration				
8 Fondsadministration - særpuljer	920	1.104	52,7	20,0
Revision	250	276	13,2	10,4
Advokatbistand	50	50	2,4	0,0
9 Effektivurdering	100	100	4,8	0,0
Ekstern projektvurdering	0	0	0,0	-
10 Øvrige godkendte administrationsudgifter				-
11 Bestyrelseshonorar/ befordringsgodtgørelse	565	565	27,0	0,0
12 Tab på debitorer	0	0	0,0	-
III. Administration i alt	1.885	2.095	100,0	
IV. Udgifter i alt	58.397	59.559	200	
13 Overførsel til næste år	65.804	69.004		
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	112,7	115,9		

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

Note	Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2026	Ændrings- budget 2026	Relativ fordeling	Ændring
		1.000 kr.	1.000 kr.	i %	i %
Supplerende oplysninger:					
nr. Samlede tilskud fordelt på tilskudsmodtagere					
1	Økologisk Landsforening i alt	13.098	13.098	22,8	0,0
2	Landbrug & Fødevarer i alt	12.154	12.901	22,5	6,1
3	Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	11.182	11.477	20,0	2,6
4	MAD til hver DAG i alt	1.992	1.992	3,5	0,0
5	Center for Bæredygtige Hospitaler i alt	1.670	1.670	2,9	0,0
6	Bæredygtighedssekretariatet (Region Hovedstaden) i alt	1.482	1.482	2,6	0,0
7	Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer (Aarhus Universitet) i alt	1.135	1.135	2,0	0,0
8	Filadelfia Epilepsihospital og sociale tilbud i alt	1.100	1.100	1,9	0,0
9	ISS i alt	1.026	1.026	1,8	0,0
10	Food from Denmark i alt	933	933	1,6	0,0
11	D&K Gruppen i alt	890	890	1,5	0,0
12	Landsorten i alt	798	798	1,4	0,0
13	Producentsammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark) i alt	785	785	1,4	0,0
14	Grøn Kirke (under Danske Kirkers Råd) i alt	628	628	1,1	0,0
15	Mejeriforeningen i alt	600	600	1,0	0,0
16	Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	594	594	1,0	0,0
17	Foreningen for ORIGINALER i alt	562	562	1,0	0,0
18	Aarhus Universitet i alt	554	554	1,0	0,0
19	Hillerød Kommune i alt	506	506	0,9	0,0
20	Arp Hansen Hotel Group i alt	500	500	0,9	0,0
21	Odsherred Kommune i alt	487	487	0,8	0,0
22	Aarhus Kommune, Sundhed & Omsorg i alt	470	470	0,8	0,0
23	Solrød Kommune i alt	523	433	0,8	-17,2
24	Sønderborg Kommune i alt	395	395	0,7	0,0
25	Ishøj Kommune i alt	341	341	0,6	0,0
26	Food Organisation of Denmark i alt	337	337	0,6	0,0
27	Fredensborg Kommune i alt	334	334	0,6	0,0
28	Kolding Kommune i alt	322	322	0,6	0,0
29	Gastronomiet i alt	299	299	0,5	0,0
30	Vordingborg Kommune i alt	263	263	0,5	0,0
31	Ringkøbing-Skjern Kommune i alt	245	245	0,4	0,0
32	HortiAdvice i alt	224	224	0,4	0,0
33	Landbrugspodcasten v. Jysk Medieproduktion i alt	83	83	0,1	0,0
I alt		56.512	57.464	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

Note 1. Overført fra forrige år

Der er budgetteret med en overførsel fra 2025 til 2026 på 62,3 mio. kr. på baggrund af fondens 2025-regnskab. Overførslen indeholder de særpuljemidler, der er afsat i finansåret 2025 til udmøntning i fondens bevillingsår 2026. Det er 36,4 mio. kr., der er tildelt fonden jf. aftale om deludmøntning af Grøn fond den 15. april 2024 samt ekstra 10 mio. kr., som der blev truffet politisk beslutning om i august 2025 ud fra Aftale om Implementering af et Grønt Danmark, hvorfor disse 10 mio.kr. ikke var med i det oprindelige basisbudget for 2025.

Note 2. Produktionsafgifter

Ikke relevant.

Note 3. Promillemidler

Der er budgetteret med ordinære midler på 10 mio. kr., jf. §24.24.51 i forslag til finansloven for 2026.

Note 4. Særbevilling og anden indtægt

Der er med Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024 truffet beslutning om udmøntning af ekstra midler til Fonden for økologisk landbrug. Fonden har i august 2025 fået oplyst at Fonden får tilført i alt 20 mio. kr. De 10 mio. kr. til finansår 2025 udmøntes i bevillingsåret 2026 (se note 1 om overførsel) og 10 mio. kr. er i finansår 2026 til udmøntning i bevillingsåret 2027. Dertil kommer en bevilling i finansåret 2026 til udmøntning i bevillingsåret 2027 på 45,2 mio. kr. jf. forslag til finanslov 2026.

Note 5. Renter

Der er grundet forholdene på rentemarkedte budgetteret med en indtægt på 1.050 t. kr.

Note 6. Særlige foranstaltninger

Ingen bemærkninger.

Note 7. Fondsadministration

Opgaverne vedrørende fondens sekretariat og generelle omkostninger til administration af fondens ordinære pulje varetages af Landbrug & Fødevarer. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler, og fremgår derfor ikke af budgettet.

Note 8. Fondadministration - særpuljer

Der er indgået aftale med Landbrugs- og Fiskeristyrelsen om at op til 2 pct. af særbevillingerne kan bruges til administration af særpuljerne. Aftale om dækning for finanslovsåret 2026 er på 904.000 kr og Grønt Danmark pr. 5. september 2025 på maksimalt 200.000 kr.

Note 9. Effektvurdering

Der er budgetteret med udgifter til gennemførelse af effektvurdering.

Note 10. Øvrige godkendte administrationsudgifter

Ingen bemærkninger.

Note 11. Bestyrelseshonorar/befordringsgodtgørelse

Der er budgetteret med et samlet honorar og befordringsgodtgørelse på tværs af hele bestyrelsen på 565 t.kr. Dækning af udgifter sker efter reglerne i statens tjenesterejseaftale og i det årlige satsreguleringscirkulære. Udgifterne består typisk af dækning af kørsel i egen bil og togbilletter.

Note 12. Tab på debitorer

Ikke relevant

Note 13. Overførsel til næste år

Ingen bemærkninger.

Note 14. Sygdomme

Ingen bemærkninger.

Note 15. Fordeling af tilsagn på strategiske mål

Indsatsområde:	Antal projekter	Tilskud
Salgsfremme og markedsudvikling	3	3.470
Udvikling af den økologiske planteproduktion	6	4.527
Udvikling af den økologiske husdyrproduktion	4	2.661
Anvendelige og praktiske løsninger i den primære, økologiske landbrugsproduktion	2	1.000
Tiltrækning og fastholdelse til erhvervet	1	593
Eksportfremstød med virksomhedsdeltagelse	10	7.900
Bred indsats med eksempler på afsætningsfremmende indsatser	17	18.146
Landbrugsbedrifter / primærsektoren	5	7.219
Øvrige virksomheder, herunder gårdbutikker	1	83
Offentlige køkkener, som drives af kommunen, regionen eller staten	14	10.040
Private køkkener	3	1.825
I alt	66	57.464

Note 16. Valgfri note

Ingen bemærkninger.

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

Fonden for økologisk landbrug har for bevillingsåret bevilget tilskud til projekter under følgende puljer:

- 1. Pulje: Landbrugsproduktion - den ordinære pulje
- 2. Pulje: Eksportfremme
- 3. Pulje: National Afsætning
- 4. Pulje: Viden & Kompetencer
- 5. Pulje: Køkkenomstilling

I tabel 1 - 5 på denne og de efterfølgende sider vises anvendelsen af midlerne fordelt på landbrugs-støttelovens hovedformål.

1. Pulje: Landbrugsproduktion - den ordinære pulje

	Basisbudget 2026	Ændrings- budget 2026	Relativ fordeling	Ændring
Note	1.000 kr.	1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	1.542	1.542	14,9	0,0
Forskning og udvikling i alt	5.836	6.131	59,4	5,1
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	2.650	2.650	25,7	0,0
Rådgivning i alt	0	0	-	-
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024 i alt	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	10.028	10.323	85,1	

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	6.582	6.877	66,6	4,5
Landbrug & Fødevarer i alt	2.135	2.135	20,7	0,0
Aarhus Universitet i alt	554	554	5,4	0,0
Økologisk Landsforening i alt	533	533	5,2	0,0
HortiAdvice i alt	224	224	2,2	0,0
Tilskud i alt	10.028	10.323	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

2. Pulje: Eksportfremme

	Basisbudget 2026	Ændrings- budget 2026	Relativ fordeling	Ændring
Note	1.000 kr.	1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	9.218	9.828	100,0	6,6
Forskning og udvikling i alt	0	0	-	-
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	0	0	-	-
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024 i alt	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	9.218	9.828	100,0	

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	4.221	4.221	42,9	0,0
Landbrug & Fødevarer i alt	3.279	3.889	39,6	18,6
Producentsammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark) i alt	933	933	9,5	0,0
Food from Denmark i alt	785	785	8,0	0,0
Tilskud i alt	9.218	9.828	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

3. Pulje: National Afsætning

	Basisbudget 2026	Ændrings- budget 2026	Relativ fordeling	Ændring
Note	1.000 kr.	1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	18.009	18.146	100,0	0,8
Forskning og udvikling i alt	0	0	-	-
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	0	0	-	-
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024 i alt	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	18.009	18.146	100,0	

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	8.344	8.344	46,0	0,0
Landbrug & Fødevarer i alt	6.740	6.877	37,9	2,0
Grøn Kirke (under Danske Kirkers Råd)	628	628	3,5	0,0
Landsorten i alt	798	798	4,4	0,0
Mejeriforeningen i alt	600	600	3,3	0,0
Foreningen for ORIGINALER i alt	562	562	3,1	0,0
Food Organisation of Denmark i alt	337	337	1,9	0,0
Tilskud i alt	18.009	18.146	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

4. Pulje: Viden & Kompetencer

	Basisbudget 2026	Ændrings- budget 2026	Relativ fordeling	Ændring
Note	1.000 kr.	1.000 kr.	i %	i %
Samlede tilskud fordelt på formål				
Fremstødsforanstaltninger i alt	0	0	-	-
Forskning og udvikling i alt	0	0	-	-
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	7.302	7.302	100	0,0
Rådgivning i alt	0	0	-	-
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024 i alt	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	7.302	7.302	100,0	
Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere				
Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	4.600	4.600	63,0	0,0
Aarhus Universitet i alt	1.135	1.135	15,5	0,0
D&K Gruppen	890	890	12,2	0,0
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	594	594	8,1	0,0
Landbrugspodcasten v. Jysk Medieproduktion i alt	83	83	1,1	0,0
Tilskud i alt	7.302	7.302	100,0	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

5. Pulje: Køkkenomstilling

	Basisbudget 2026	Ændrings- budget 2026	Relativ fordeling	Ændring
Note	1.000 kr.	1.000 kr.	i %	i %

Samlede tilskud fordelt på formål

Fremstødsforanstaltninger i alt	0	0	-	-
Forskning og udvikling i alt	0	0	-	-
Kvalitetsordninger i alt	0	0	-	-
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	11.955	11.865	100	-0,8
Rådgivning i alt	0	0	0	-
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024 i alt	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	11.955	11.865	100,0	

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

MAD til hver DAG i alt	1.992	1.992	17	0,0
Center for Bæredygtige Hospitaler i alt	1.670	1.670	14	0,0
Bæredygtighedssekretariatet (Region Hovedstaden) i alt	1.482	1.482	12	0,0
Filadelfia Epilepsihospital og sociale tilbud	1.100	1.100	9	0,0
ISS	1.026	1.026	9	0,0
Solrød Kommune	523	433	4	-17,2
Hillerød Kommune	506	506	4	0,0
Arp Hansen Hotel Group	500	500	4	0,0
Odsherred Kommune	487	487	4	0,0
Aarhus Kommune, Sundhed & Omsorg	470	470	4	0,0
Sønderborg Kommune	395	395	3	0,0
Ishøj Kommune i alt	341	341	3	0,0
Fredensborg Kommune i alt	334	334	3	0,0
Kolding Kommune i alt	322	322	3	0,0
Gastronomiet	299	299	3	0,0
Vordingborg Kommune	263	263	2	0,0
Ringkøbing-Skjern Kommune	245	245	2	0,0
Tilskud i alt	11.955	11.865	100,0	
Puljerne i alt	56.512	57.464		

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2026	Ændrings-budget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt		6.582	6.877	
Forskning og udvikling				
1	ØKOKORN – Kvalitet i økologisk korndyrkning med målrettet sortsmateriale	1.601	1.601	§18
2	Økologiske markudvikling – afgrøder i næringsstofbalance	1.303	1.303	§18
3	Økologisk husdyrbrug som klimavirkemiddel	1.200	1.200	§18
4	Forspiret korn til økologiske smågrise og fjerkræ	720	720	§18
PF1	Økologiske markforsøg – sædskiftesammenhænge som løfter økologien	0	295	§18
5	Biodiversitet og økosystemfunktioner i skovlandbrugssystemer (BEAT)	250	250	§18
6	Fremme af Frilandsgrise, Flora og Fauna (4F)	208	208	§18
Forskning og udvikling i alt		5.282	5.577	
Videnudveksling og informationsaktioner				
7	Småbiotoper i det økologiske landbrug – hvor og hvordan?	750	750	§8
8	Øko-markdag 2026	550	550	§8
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		1.300	1.300	
Landbrug & Fødevarer i alt		2.135	2.135	
Fremstødsforanstaltninger				
9	Økologisk fokus på uddannelserne - i øjenhøjde med fremtidens fagfolk	1.542	1.542	§20
Fremstødsforanstaltninger i alt		1.542	1.542	
Videnudveksling og informationsaktioner				
10	Økologi på brættet – brætspil og film til motivation og læring for landbrugsskoleelever	593	593	§8
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		593	593	
Aarhus Universitet i alt		554	554	
Forskning og udvikling				
11	Forebyggelse af skindsygdomme i økologiske kartofler	554	554	§18
Forskning og udvikling i alt		554	554	
Økologisk Landsforening i alt		533	533	
Videnudveksling og informationsaktioner				
12	Dyrevelfærd som brandingfaktor for økologien	533	533	§8
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		533	533	
HortiAdvice i alt		224	224	
Videnudveksling og informationsaktioner				
13	Appliceringsteknik til økologisk planteværn i frugt	224	224	§8
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		224	224	
Puljen i alt		10.028	10.323	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

2. Pulje: Eksportfremme

Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2026	Ændrings-budget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt		4.221	4.221	
Fremstødsforanstaltninger				
14	BioFach 2026 – Dansk fællesstand på verdens største internationale økologimesse	2.120	2.120	§20 & De minimis
15	Øget økologisk eksport gennem branding af Danmarks som foregangsland	1.626	1.626	§20
16	BioFach 2027 – planlægning af den danske fællesstand	475	475	De minimis
Fremstødsforanstaltninger i alt		4.221	4.221	
Landbrug & Fødevarer i alt		3.279	3.889	
Fremstødsforanstaltninger				
17	Markedsføring af økologiske fødevarer til Frankrig og Sydeuropa – SIAL Network fællesstand.	1.478	1.478	§20 & De minimis
18	Markedsudvikling og eksport af økologiske fødevarer til Tyskland	1.148	1.148	§20 & De minimis
19	Økologisk eksportfremstød til Japan – et marked med potentiale	653	653	§20 & De minimis
PF2 Økologisk eksport til USA		0	308	De minimis
PF3 Øget økologieksport til Kina via samarbejdsaftale og		0	302	§20
Fremstødsforanstaltninger i alt		3.279	3.889	
Producersammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark) i alt		933	933	
Fremstødsforanstaltninger				
20	Et fremstød overfor regionale supermarkedskæder	368	368	§20 & De minimis
21	BioFach 2026 - Dansk fællesstand på verdens størelse internationale økologimesse	345	345	§20 & De minimis
22	BioFach 2027 - planlægning af den danske fællesskab	220	220	§20 & De minimis
Fremstødsforanstaltninger i alt		933	933	
Food from Denmark i alt		785	785	
Fremstødsforanstaltninger				
23	Eksportfremme af danske økologiske produkter på PLMA Amsterdam 2026	785	785	De minimis
Fremstødsforanstaltninger i alt		785	785	
Puljen i alt		9.218	9.828	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

3. Pulje: National Afsætning

Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2026	Ændrings-budget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	8.344	8.344	
Fremstødsforanstaltninger			
24 Det Økologiske Spisemærke	2.427	2.427	\$20
25 Mere økologi på madfestivaler	1.793	1.793	\$20
26 Økologi på Fødevareuddannelser	1.558	1.558	\$20
27 Økologisk Høstmarked – oplev og forstå de økologiske grundværdier	1.132	1.132	\$20
28 Kampagne for økologisk kylling	835	835	\$20
29 Økologisk skemad – smag, duft og føl dig frem	599	599	\$20
Fremstødsforanstaltninger i alt	8.344	8.344	
Landbrug & Fødevarer i alt	6.740	6.877	
Fremstødsforanstaltninger			
30 Økologien tilbage i indkøbskurven (forbrugerkampagne 'økologi er også dyrevelfærd' for kød, mejeri og æg)	1.995	1.995	\$20
31 Bæredygtig bundlinje – økologisk fokus i foodservice	1.958	1.958	\$20
32 Book en mark: Sammen skaber vi forbindelser	1.333	1.333	\$20
33 Sofari 2026 – derfor økologisk grisekød	955	955	\$20
34 Økologi – et bidrag til en klode i balance II	499	499	\$20
PF4 Next generation - Økologi i ny digital skoletjeneste	0	137	\$20
Fremstødsforanstaltninger i alt	6.740	6.877	
Landsorten i alt	798	798	
Fremstødsforanstaltninger			
35 Markedsudvikling for hele korn til mad (MADKORN)	798	798	\$20
Fremstødsforanstaltninger i alt	798	798	
Grøn Kirke (under Danske Kirkers Råd)	628	628	
Fremstødsforanstaltninger			
36 Økologiske og grønne måltidsfællesskaber i kirkeregion	628	628	\$20
Fremstødsforanstaltninger i alt	628	628	
Mejeriforeningen i alt	600	600	
Fremstødsforanstaltninger			
37 Økodag 2026	600	600	\$20
Fremstødsforanstaltninger i alt	600	600	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

3. Pulje: National Afsætning

Note	Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2026	Ændrings-budget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Foreningen for ORIGINALER i alt		562	562	
Fremstødsforanstaltninger				
38 Smagen af økologi og gamle sorter		562	562	\$20
Fremstødsforanstaltninger i alt		562	562	
Food Organisation of Denmark i alt		337	337	
Fremstødsforanstaltninger				
39 Fremdrift for omlægning til økologisk slagtekylling i Food Service		337	337	\$20
Fremstødsforanstaltninger i alt		337	337	
Puljen i alt		18.009	18.146	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

4. Pulje: Viden & Competence

Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2026	Ændrings-budget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt			
	4.600	4.600	
Videnudveksling og informationsaktioner			
40 Omlægning og udvikling	4.600	4.600	§8
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	4.600	4.600	
Aarhus Universitet i alt			
	1.135	1.135	
Videnudveksling og informationsaktioner			
41 landbrugere"	1.135	1.135	§8
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.135	1.135	
D&K Gruppen			
	890	890	
Videnudveksling og informationsaktioner			
42 Økologisk og Klimarobust Landbrug – Fra Principper til Praksis	890	890	§8
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	890	890	
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt			
	594	594	
Videnudveksling og informationsaktioner			
43 Kompetenceopbygning med fokus på biodynamiske principper, regenerative praksis og resultater	444	444	§8
44 Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder 2026	150	150	§8
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	594	594	
Landbrugspodcasten v. Jysk Medieproduktion i alt			
	83	83	
Videnudveksling og informationsaktioner			
45 Den Økologiske Omstilling – podcast om praksisnær viden til landmænd	83	83	§8
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	83	83	
Puljen i alt	7.302	7.302	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

5. Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1000 kr.	Basisbudget 2026	Ændrings-budget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

MAD til hver DAG i alt	1.992	1.992	
Videnudveksling og informationsaktioner			
46 "Madhåndværk 2.0: Nye veje til økologi, begejstring, innovation og bæredygtige måltider"	1.992	1.992	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.992	1.992	
Center for Bæredygtige Hospitaler i alt	1.670	1.670	
Videnudveksling og informationsaktioner			
47 Grønnere køkkener i Region Midtjylland	1.670	1.670	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.670	1.670	
Bæredygtighedssekretariatet (Region Hovedstaden) i alt	1.482	1.482	
Videnudveksling og informationsaktioner			
48 Økologi og Jordforbindelse i Fremtidens Patient- og Personalemåltider i Region H	1.482	1.482	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.482	1.482	
Filadelfia Epilepsihospital og sociale tilbud i alt	1.100	1.100	
Videnudveksling og informationsaktioner			
49 Økologisk køkkenomstilling på Filadelfia Epilepsihospital	1.100	1.100	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.100	1.100	
ISS i alt	1.026	1.026	
Videnudveksling og informationsaktioner			
50 Vejen til grønnere kantiner – madspild, planterige menuer og økologi i fokus	1.026	1.026	De minimis
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.026	1.026	
Solrød Kommune i alt	523	433	
Videnudveksling og informationsaktioner			
51 Økologisk omlægning af køkkener i Solrød Kommune	523	433	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	523	433	
Hillerød Kommune i alt	506	506	
Videnudveksling og informationsaktioner			
52 Økologisk mad i Hillerød Kommune – en strategi til mere klimavenlig mad	506	506	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	506	506	
Arp Hansen Hotel Group i alt	500	500	
Videnudveksling og informationsaktioner			
53 Smag for økologi – planterige måltider og Spisemærker på Wakeup og Tivoli Hotel	500	500	De minimis
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	500	500	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

5. Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1000 kr.		Basisbudget 2026	Ændrings-budget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note				
Odsherred Kommune i alt		487	487	
Videnudveksling og informationsaktioner				
54	Økologisk omlægning af offentlige køkkener i Odsherred Kommune	487	487	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		487	487	
Aarhus Kommune, Sundhed & Omsorg i alt		470	470	
Videnudveksling og informationsaktioner				
55	Aarhus spiser sammen – omlægning af caféer i Folkehuse og Dagcentre mod 60% økologi	470	470	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		470	470	
Sønderborg Kommune i alt		395	395	
Videnudveksling og informationsaktioner				
56	Økologisk omlægning af køkkener i Sønderborg Kommune	395	395	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		395	395	
Ishøj Kommune i alt		341	341	
Videnudveksling og informationsaktioner				
57	Økologisk omlægning af køkkener i Ishøj Kommune 2026	341	341	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		341	341	
Fredensborg Kommune i alt		334	334	
Videnudveksling og informationsaktioner				
58	Økologisk omlægning af køkkener i Fredensborg Kommune.	334	334	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		334	334	
Kolding Kommune i alt		322	322	
Videnudveksling og informationsaktioner				
59	Økologisk omlægning af køkkener i Kolding Kommune	322	322	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		322	322	
Gastronomiet i alt		299	299	
Videnudveksling og informationsaktioner				
60	Gastronomiets vej til Økologisk bronzemærke i 2026	299	299	De minimis
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		299	299	
Vordingborg Kommune i alt		263	263	
Videnudveksling og informationsaktioner				
61	Ny økologisk profil i Borgernes Hus – Vordingborg Kommunes Rådhuskantene	263	263	Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		263	263	

Fonden for økologisk landbrug - ændringsbudget 2026

5. Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1000 kr.		Basisbudget 2026	Ændrings-budget 2026	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note				
Ringkøbing-Skjern Kommune i alt		245	245	
Videnudveksling og informationsaktioner				
62	Grønne Gryder – Fagligt fællesskab om fremtidens måltider	245	245	Deminimis / Ej statsstøtte
Videnudveksling og informationsaktioner i alt		245	245	
Puljen i alt		11.955	11.865	

Fonden for økologisk landbrug

Fonden for økologisk landbrug – Landbrugsproduktion

Note 1: ØKOKORN – Kvalitet i økologisk korndyrkning med målrettet sortsmateriale

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål er at øge den økologiske landsmands udbytter, dyrkningssikkerhed og kvalitet i økologisk korndyrkning ved at forebygge artsspecifikke udfordringer med ukrudt, skadedyr og sygdomme. Målet er at imødekomme disse specifikke udfordringer, som er særligt knyttet til økologisk korndyrkning, ved hjælp af målrettede sortvalg og aktiv brug af diversitet og genetik i sortsmaterialet. Markforsøg er grundstenen i økologiske dyrkningsvejledninger, udvikling af økologisk planteproduktion og sortsmateriale tilpasset særlige økologiske udfordringer. Denne viden efterspørges, og dyrkningsvejledningerne bruges som opslagsværk af økologiske landmænd.

Projektet består af fire arbejdsplaner. Arbejdsplanerne 1-3 adresserer artsspecifikke udfordringer i økologisk korndyrkning med fokus på at anvende det genetiske materiale aktivt og forebyggende. I projektet laves økologiske markforsøg med: Vinterhvedeblandinger til forbedret ukrudtskonkurrence og højere udbytte, heterogent materiale for større modstandsdygtighed over for sygdomme, såtid/udsædsmængde i hybridrug til forbedret ukrudtskonkurrence og udbytte, højtydende nematoderesistente havresorter til forebyggelse af nematodeangreb og øget udbytte, tidlige sorter/såtider i vårhvede til forebyggelse af angreb af bygfluelarver.

Arbejdsplan 4 har fokus på kommunikation og implementering. Markforsøgene fremvises ved markvandring, og projektets resultater formidles i Landsforsøgene og på en række nyhedskanaler, kongresser mv.

Målrettet valg af sortsmateriale har stor økonomisk effekt. Der forventes merindtjening i sortsblandinger af vinterhvede ved reduceret ukrudtsdækning og øgede udbytter på 3,6 mio. kr., i højtydende nematoderesistente havresorter 4,4 mio. kr. og ved forebyggelse af bygfluelarver i vårhvede 11,3 mio. kr. Optimal udsædsmængde i hybridrug kan føre til reduceret ukrudtsdækning, udbyttegevinst og besparelse på indkøb af udsæd.

Note 2: Økologiske markforsøg – afgrøder i næringsstofbalance

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at sikre økologiske landmænd mulighed for at opnå højere udbytter og forbedret kvalitet gennem mere balanceret næringsstofforsyning på basis af ny, evidensbaseret viden, skabt i forsøg. Den nye viden gør, at de økologiske landmænd kan optimere dyrkningen under økologiske produktionsforhold, som er under konstant forandring, og den sikrer, at tilgængelige ressourcer anvendes bedst muligt.

Aktiviteterne i projektet er forsøg, som undersøger;

- om ændrede kalkningsstrategier kan bidrage til bedre næringsstofforsyning og dermed højere udbytter i økologiske afgrøder. Desuden om det påvirker dannelse af rodknolde og sædskiftesygdomme
- om svovl er udbyttebegrænsende i vinterraps i økologisk dyrkning, hvor der i sædskiftet anvendes organiske gødninger og det rette niveau af svovlgødning for at opnå balance mellem svovl og kvælstof
- om flere partier af vinterhvede kan blive af bagekvalitet ved at optimere kvælstoftildelingen til forskellige typer af vinterhvede til brød (specialhvede, ældre hvedesort, moderne brødhvede)
- hvordan gødning med afgasset biomasse med højt tørstofindhold kan optimeres til vinter- og vårsæd i det økologiske system, hvor der ikke samtidig tilføres mineralsk gødning, evt. i kombination med start-gødning.

Forsøgsdelen i 2026 indeholder en stor indsats med forsøg med afgasset biomasse i vinter- og vårsæd, anlagt i foråret 2026. Disse forsøgsresultater er klar i 2026. Der er efterårsforsøg i vinterraps og brødhvede til høst i 2027, og der etableres forsøgsarealer med kalkningsstrategier, som skal være fastliggende i fire år. Der skrives notater om baggrund for forsøgsstrategier for kalkning og afgasset biomasse. Der afholdes møder med erfarne avlere af linser og oliehør om ukrudtsudfordringer.

Udvalgte effekter inden for de enkelte indsatsområder: 1) mindre næringsstofmangel, f.eks. manganmangel, kan give merudbytte på 2-5 hkg pr. ha. 2) optimeret svovlgødning af vinterraps kan give merudbytte på 500 kg pr. ha. 3) afregning for brødhvede frem for foderhvede kan give en merpris på 40-50 kr. pr. hkg. 4) højere udbytter ved bedre udnyttelse af biogasgylle med højt tørstofindhold kan give et merudbytte på 4-6 hkg pr. ha.

Fonden for økologisk landbrug

Note 3: Økologisk husdyrbrug som klimavirkemiddel

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål er at opnå en drivhusgasreduktion på 0,5 millioner ton CO₂-ækvivalenter af Danmarks nationale udledninger i 2030 ved at sikre økologiens arealmæssige vækst i Landbrugsaftalen fra 2021. Ved at sikre et retvisende og opdateret beregningsgrundlag for effektspotentialet ved omlægning til økologi. Derfor opdateres beregningsgrundlaget for drivhusgasemissioner på bedriftsniveau baseret på nyeste viden og eksisterende databaser, der er relevante for økologisk kvæg- og griseproduktion.

Projektet er planlagt som et 2-årigt projekt, hvor aktiviteterne er opdelt i 3 arbejdsplaner. Den første arbejdsplan sikrer konceptudvikling i år 1 (AP1) og opdatering af beregningsmetoder i år 2 (AP2). I AP3 sikres inddragelse, formidling og implementering igennem hele projektperioden (år 1 og 2).

Aktiviteterne i AP1 gennemføres primært i år 1 (2025) og danner fundamentet for det videre faglige arbejde. Her identificeres og bestemmes de mest betydende faktorer for bedrifternes klimaaftag, så forståelsen for variationer mellem bedrifter og effekten af virkemidler på bedriftsniveau forbedres. Baseret på dette kan kilderne til drivhusgasudledning i dansk husdyrdrift specificeres og klarlægges, hvilken praksis der er årsag til størst udledning og identificere områder for forbedring. Arbejdet i AP1 kræver faglig sparring med universiteter, der arbejder med koncepter og systemanalyser i landbruget. Afrapportering af de opnåede resultater i arbejdsplan 1 forventes afsluttet i 1. kvartal af 2026.

Aktiviteterne i AP2 forløber i år 2 baseret på resultaterne af arbejdet i AP1. De definerede faktorer, der er udvalgt på et videnskabeligt grundlag, som fundament for konceptudviklingen i AP1, bliver undersøgt og evalueret via opdateret metode- og datamateriale i AP2. For at kunne dette indsamles tilgængeligt drifts- og produktions-data for husdyrbranchen for årene 2021 til 2024. Data anvendes til at udregne og analysere klimaaftaget på bedriftsniveau på så detaljeret et niveau som muligt, afhængig af de tilgængelige data fra databaser bag styringsværktøjer som ESgreenTool Climate, MarkOnline, Økonomidatabasen, DMS og Farmtal online. Dette bliver udført på tværs af alle bedrifter. Herefter skal der opstilles fremskrivninger af effekter, og der udarbejdes vurderinger af en national effekt ved omlægning fra konventionel til økologisk husdyrproduktion baseret på opdaterede datakilder.

I AP3 (2025-2026) sikres løbende formidling af delresultater, konceptbeskrivelser og faglige vurderinger med øje for målgrupperne, som primært er landmænd og rådgivere. Formidlingen skal sekundært målrettes eventuelle myndigheder, og projektet sikrer løbende inddragelse gennem perioden, hvilket understøtter engagement, mulighed for relevant tilpasning og implementering.

Dette projekt vil bidrage til at udvikle og udbrede viden om hvilke scenarier i husdyrproduktionen, der understøtter reduktionspotentialet i at omlægge til økologi. Med de forventede klimaafgifter på op til 750 kr. pr. ton udledt CO₂-ækv., kan projektet igennem bedriftsspecifikke tal give landmænd en retvisende beregning af, hvordan omlægning til økologi vil påvirke klimaafgiften for deres drift. En formidlingsindsats om den konkrete klimaeffekt ved implementering af klimatiltag, sammenholdt med en forventet klimaafgift, vil fremme implementeringen af bedriftsspecifikke tiltag på økologiske husdyrbedrifter.

Note 4: Forspiret korn til økologiske smågrise og fjerkræ

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at kortlægge mulighederne for at fremstille og anvende tilskudsfodring med forspiret korn som et virkemiddel til øget sundhed og velfærd, højere fosfor- og næringsstofudnyttelse hos økologiske smågrise og fjerkræ.

Projektet er 2-årigt og indeholder fire arbejdsplaner (AP). AP1 er videns- og erfaringsindsamling om forspiret korn. I 2025 er der gennemført litteraturscreening, relevante firmaer og fagpersoner er kontaktet, og eventuelle opmærksomhedspunkter ift. økologireglerne er afsøgt. AP1 blev afsluttet i 2025.

AP1 er grundlaget for AP2, hvor dyrkningsmetoder skal testes i praksis i Danmark. Første år er der fokus på implementering af metoden, mens der i det andet år af projektet skal produceres forspiret korn til næringsstofanalyser og fodringsforsøg i AP3. Fodringsforsøgene gennemføres i 2026, hvor der testes både fodring til fjerkræ, men også effekten af forspiret korn på fravænningsdiarré hos smågrise. Her tildeles et hold smågrise forspiret korn og deres gødning og produktionsresultater holdes op mod et kontrolhold. Den sidste arbejdsplan (AP4) omhandler formidling og

Fonden for **økologisk landbrug**

implementeringspotentiale. Der udarbejdes artikler og rapporter om resultaterne fra AP2 og AP3 og en holistisk vurdering af, om det på nuværende tidspunkt er en fordel for husdyrproducenter at anvende teknologien.

Forspiret korn forventes at øge mavetarmsundhed hos økologiske smågrise og derved give en reduktion af fravænningsdiarré. Udenlandske forsøg med 10% spirer til konventionelle kyllinger øgede tilvæksten, reducerede foderforbruget og forbedrede tarmsundheden. Ligeledes har forsøg med forspiret korn til forældredyr til slagtekyllinger vist sig at øge klækkeprocenten af æggene og give mere levedygtige kyllinger. Den høje foderværdi af spiret byg skyldes omdannelsen af komplekse forbindelser, som følge af naturlige enzymatiske reaktioner, som sker ved spirring og bidrager med øget mineral- og vitamintilgængelighed. Spiringsprocessen kan også øge fosforudnyttelsen hos fjerkræ, hvilket mindsker behovet for importeret foderfosfor, samt gør det lettere for producenten at leve op til nye fosforlofter til harmoniarealet. Forspirring kan desuden mindske antiernæringsfaktorer i bælgssæd, og derved tillade en højere inklusion af lokale proteinafgrøder i foderblanding, så sojaimport mindskes.

Note PF1: Økologiske markforsøg – sædskiftesammenhænge som løfter økologien

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er, gennem forsøg og med evidensbaseret viden, at økologiske landmænds planteproduktion fremtidssikres med højere udbytter, bedre ukrudtskontrol og højere produktkvalitet. Målet er, via intensivt økologisk forsøgsarbejde, at skabe dokumenteret viden, der fokuserer på fordelene ved et veltilrettelagt økologisk sædskifte, og som kan implementeres på økologiske landbrug. Projektet tilvejebringer forsøgsviden inden for fem indsatsområder identificeret af Fagligt Økologisk Forsøgsudvalg samt yderligere inspiration hentet fra praksis og forskning i ind- og udland.

Aktiviteterne i projektet er forsøg som undersøger;

- Om udbytte og proteinindhold i vinterhvede og efterårssæet vårhvede kan øges ved optimal gødsning og anvendelse af mellemafgrøder
- Om man kan opnå bedre undersæede efterafgrøder ved optimering af artsvalg, etableringstidspunkt og etableringsmetode. Og om gødsning med fiberfraktion fra biogas kan give bedre efterafgrøder
- Om udbytte i bælgssæd kan øges ved optimal gødsning og om der er behov for podning af lupiner
- Hvor stor eftervirkning er efter bælgssæd og betydningen af at bruge efterafgrøder for at sikre eftervirkning til en efterfølgende vårsæd
- Om udlæg i august med vintervikke eller anden bælgssæd som dækafrøde kan sikre højere udbytte og proteinindhold i 1. slæt. Og fastlægge det optimale slættidspunkt for sådan en afgrøde
- Om eftervirkningen af kløvergræs i den efterfølgende afgrøde kan optimeres ved jordbearbejdning. Og jordbearbejdningens betydning afhængig af jordtype og kløverandel
- Hvordan det gennem sædskifte og mekanisk ukrudtsbekæmpelse er muligt at minimere problemer med besværligt frøukrudt (f.eks. gulurt og agersennep) i vinter og vårsæd

I forbindelse med forsøgene afholdes markvandring som giver alle interesserede mulighed for at få indsigt i den nye viden som skabes. Resultaterne formidles bredt. Der skrives samlende artikler om resultaterne for alle fire forsøgsår. I 2025 laves en særlig indsats for Økologiske Landsforsøg i forbindelse med Økologikongressen.

Effekterne inden for de enkelte indsatsområder: 1) Øget udbytte og proteinindhold i hvede egnet til brød; 1.800 – 2.250 kr. per ha. 2) Forbedrede efterafgrøder, 480 - 720 kr. per ha. 3) Højere gennemsnitligt udbytte i bælgssæd 900 – 1.750 kr. per ha og eftervirkning i efterfølgende foderkorn ca. 600 kr. per ha. 4) Forbedret udbytte og proteinindhold i 1. slæt i førsteårsmarker ca. 1.500 kr. per ha og øget eftervirkning i vårsæd 240 - 360 kr. per ha. 5) Merudbytte for effektiv kontrol med besværligt frøukrudt 1.200 – 2.400 kr. per ha.

Note 5: Biodiversitet og økosystemfunktioner i skovlandbrugssystemer (BEAT)

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets formål er at kvantificere skovlandbrugs effekter på biodiversitet og økosystemtjenester, som et skridt i retningen mod mere robuste landbrugssystemer, samt at udvikle undervisningsforløb til udbredelse af den indsamlede viden til rådgivningsinstitutioner.

Fremtidige landbrugsproduktionssystemer vil blive vurderet efter flere parametre end i dag, herunder klima og biodiversitet. Skovlandbrug kan potentielt forberede landmændene og give dem værktøjer til at opnå gode resultater på begge parametre, men det kræver udvikling af konkrete, præcise og praktiske metoder til at beregne disse effekter. Projektet BEAT vil levere forskningsbaseret viden og instruktioner til at beregne effekten af skovlandbrug i levende hegn på biodiversitet (bestøvere, jordfauna, mikrobiologi og landbrugsjordfugle) og økosystemtjenester (kulstoflagring, afgrødebestøvning, jordfunktionalitet og -sundhed). Det nye ved tilgangen ligger i udforskning og vurdering af, hvordan forskellige biodiversitetskomponenter og relaterede økosystemtjenester reagerer på skovlandbrug og i deres indbyrdes forbindelser.

BEAT undersøger to hovedforskningsspørgsmål: I hvilket omfang påvirker skovlandbrug biodiversiteten af udvalgte organismer sammenlignet med monokulturlandbrug? Hvordan påvirker skovlandbrug vigtige økosystemtjenester? Projektet omfatter fem arbejdsplaner. AP1 og AP2 udgør de videnskabelige dele, hvor virkningerne af skovlandbrug på biodiversitet (AP1.2: bestøvere, AP1.3: jordfauna, AP1.4: jordmikrobiologi og AP1.5: fugle) og økosystemtjenester (AP2.1: kulstoflagring, AP2.2: afgrødebestøvning, AP2.3: jordfunktionalitet og AP2.4: jordsundhed) studeres. AP3 udforsker forretningspotentialet ved udvikling og afvikling af kursusforløb rettet mod rådgivere samt direkte rådgivning af landmænd baseret på resultater opnået i AP1 og AP2. AP4 dækker over effektiv styring af projektet, mens AP5 formidler viden fra projektet til fagfolk og offentligheden gennem aktiviteter såsom udvikling af en projekthjemmeside og udbredelse af viden gennem nyhedskanaler.

De effekter, som projektet forventes at bidrage med, omfatter viden, der vil føre til kulstofbinding i jorden og kulstofbinding i træer samt øget biodiversitet i og over jorden i forbindelse med udbredelse af skovlandbrug. Dertil kommer økonomiske effekter for rådgivere i forbindelse med rådgivning af landbrugere i skovlandbrug.

Note 6: Fremme af Frilandsgrise, Flora og Fauna (4F)

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at bidrage til en øget markedsandel af økologisk grisekød ved at udvikle, dokumentere og demonstrere udendørs systemer, der opfylder forbrugernes forventninger til dyrevelfærd (naturlig adfærd), miljøhensyn og forbedret biodiversitet. Projektet forholder sig aktivt til økologiens troværdighed ved at adressere forbedret dyrevelfærd og biodiversitet uden at bringe miljøet og landmandens økonomi i fare.

Aktiviteter:

Nærværende projekt handler om at øge biodiversiteten og dyrevelfærden på økologiske bedrifter med grise, hvilket vil styrke økologiens troværdighed. 4F ønsker at imødekomme nogle af de største udfordringer for troværdighed i den nuværende økologiske griseproduktion: a) næsring til søer, b) opdræt af slagtegrise i staldsystemer med adgang til stimulusfattige udendørsarealer, c) høj afhængighed af kraftfoder, hvilket bidrager negativt til konkurrencen mellem føde og foder, og d) høj risiko for tab af næringsstoffer fra frilandssystemer. Desuden adresserer 4F en af de førende samfundsmæssige bekymringer, biodiversitets-krisen, via forskning i innovative frilandssystemer, baseret på græsarealer og træer med flere arter.

Der er syv overordnede opgaver i projektet:

- 1) Grundig dataindsamling med målinger af biodiversitet i eksisterende samt nye foldkoncepter
- 2) Undersøgelse af et nyt sommer-vinter foldkoncept, designet til søer uden trynering og med lav miljøbelastning
- 3) Introduktion af nye artsrige græsmarksblandinger, der bidrager til øget biodiversitet og foderforsyning på marken
- 4) Identifikation af nye foldkoncepter til økologiske søer og slagtegrise på friland i samspil med aktører fra hele værdikæden
- 5) Demonstration af nye foldkoncepter hos to økologiske griseproducenter
- 6) Udvikling af strategier for værdisætning af biodiversitetseffekter
- 7) Projektledelse.

Fonden for **økologisk landbrug**

Målet er at få mest mulig biodiversitet ind i den udendørs griseproduktion. Projektet skal bruges som løftestang til at få en merpris for kødet via formidle til forbrugerne om, at økologisk grisekød giver væsentlig højere biodiversitet. Det er vigtigt, at tiltagene er økonomisk bæredygtige og praktisk mulige for bedrifterne.

Aktiviteterne i 4F løses i fem arbejdspakker, og Aarhus Universitet står for fire arbejdspakker omhandlende projektledelse, forskning og økonomiberegninger, mens Innovationscenter for Økologisk Landbrug har ansvar for arbejdspakken "Kommercielle faldsystemer, der understøtter biodiversitet og dyrevelfærd". Arbejdspakkens formål er at identificere fremtidens systemer til økologiske søer og slagtegrise. Systemerne skal øge biodiversiteten og dyrevelfærden samtidig med, at miljø- og klimabelastningen reduceres.

Effekter: Den primære grønne effekt af 4F er en stor forventet stigning i biodiversiteten sammenlignet med monokulturmarker. Der forventes meget stærke effekter på bestanden af fugle, og der forventes lavere, men stadig betydelige, positive effekter på bestanden af andre artsgrupper. Klimaeffekten i 4F består af kulstoflagring i skovlandbrugssystemet. Baseret på gennemsnitsværdier for skovlandbrugssystemer med og uden husdyr forventes en kulstoflagring på 2,1 t/ha/år. 4F vil desuden forbedre dyrevelfærden via fokus på naturlighed samt sikre producenterne økonomiske stabilitet ved sit fokus på robustheden i systemerne.

Note 7: Småbiotoper i det økologiske landbrug – hvor og hvordan?

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål er at udvikle, undersøge og demonstrere, hvordan placeringen og etableringen af småbiotoper kan optimeres på økologiske bedrifter til gavn for biodiversiteten i agerlandet, samt positionering af økologisk landbrug nu og i fremtiden. Der skal udvikles en metode, som kan give bud på den optimale placering af landskabselementer på økologiske bedrifter. Derudover skal projektet producere anvendelige og praktiske guidelines til etablering af småbiotoper på økologiske bedrifter.

Projektet er etårigt og består af to arbejdspakker. I AP1 er målet at udvikle en metode og med den udregne anbefalinger til optimal placering af små-biotoper, som fremmer biodiversiteten på bedriftsniveau. Dette med hensyn til blandt andet lavbundsarealer, kulstofholdige lavbundslande, indvindingsoplande (drikkevand), placering ift. eksisterende natur, kvælstofretentionskortet (2025), m.m. Til det anvendes Innovationscenter for Økologisk Landbrugs eksisterende GIS-system, som muliggør udpegning og screening af arealer, som egner sig til småbiotoper. Hertil kobles kendt viden om småbiotoper, som bidrager positivt til biodiversiteten. Disse småbiotoper visualiseres på de udpegede arealer som vigtig formidling af, hvordan de kan se ud på bedriften. I AP2 er målet at demonstrere og formidle optimal placering af småbiotoper på en casebedrift, baseret på resultaterne fra AP1. Gennem omfattende udstillinger ved event, workshops og oplæg samt udvikling af grafik formidles placering, etablering og prioritering af småbiotoper på bedriften til landmænd i øjenhøjde. Derudover udarbejdes konkrete etableringsvejledninger i øjenhøjde med landmændene, som trækker på resultater fra AP1.

Som resultat af dette projekt forventes det, at der vil blive etableret flere og større småbiotoper i agerlandet med en større grad af fastholdelse end nu. Flere småbiotoper med en større grad af fastholdelse vil facilitere en genetablering af tabte økosystemtjenester og forbedrede forhold for biodiversiteten til gavn for fremtidens landbrugsdrift og den økologiske fødevarerforsyning. Konkret forventes en fordobling af det økologiske småbiotopsareal og en stigning til mindst 25 % af det totale småbiotopsareal med en fastholdelse på mindst 85 %.

Projektet vil også bidrage til at kvalificere diskussionen om natur og landbrug. De konkrete anvisninger vil både forbedre vilkårene for den funktionelle biodiversitet på lokal- og landskabsskala men også for den øvrige biodiversitet. Disse effekter vil yderligere styrke landbrugsnaturens og økologiens berettigelse og medvirke til at opnå mål om at udbrede økologisk landbrugsproduktion. Projektet skaber utvivlsomt en større integration af natur og biodiversitet i planteproduktionen. Derudover understøtter anvisningerne også troværdigheden i værdikæden, fordi vilkårene for biodiversiteten målbart forbedres, og fordi konkret samarbejde mellem natur og produktion taler direkte ind i økologiens kredsløbsprincip.

Fonden for **økologisk landbrug**

Note 8: Øko-markdag 2026

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Det er projektets formål at udvikle og gennemføre Øko-markdag 2026, så der bliver øget fokus på læring og vidensdeling på dagen. Projektet skal også bidrage til at synliggøre muligheden for at deltage i Øko-markdag 2026 overfor landmænd, landbrugsstuderende og andre med interesse for økologisk produktion og især planteproduktion.

Projektet afvikles i to arbejdsplaner: AP 1: Sæt viden i spil og AP 2: Promovering af Øko-markdag 2026.

I AP1: Sæt viden i spil er fokus på at udvikle og etablere to videnstelte. I det ene inviteres fagligt dygtige oplægsholdere til at give korte, praksisnære oplæg og indbyde til efterfølgende debat. Der vil i løbet af dagen være min. 10 oplæg.

I det andet telt udvikles i projektet et set-up, hvor der sættes fokus på afsætning, forarbejdes og slutbruges behov og koblingen til den praktiske økologiske produktion. Navngivning af teltet vil være en del af udviklingsarbejdet. Udviklingen og afviklingen på dagen sker i samarbejde med Markedsafdelingen i Økologisk Landsforening.

I AP 2: Promovering af Øko-markdag 2026 udvikles en markedsføringsplan med mål om af nå minimum 1200 potentielle deltagere/interessenter, og at få 800 til at være deltagende på dagen. Markedsføringsplanen vil indeholde elementer som video, annoncering i fagblade fysisk og online og brug af sociale medier og nyhedsbrev. Markedsføringsplanen vil optimere på brug af de forskellige elementer i forhold til at nå længst muligt ud.

Note 9: Økologisk fokus på uddannelserne - i øjenhøjde med fremtidens fagfolk

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Formål og baggrund

Projektet styrker unges viden, motivation og handlekraft i forhold til økologiske løsninger i landbrug og foodservice. Særligt på landbrugsuddannelserne mødes økologien ofte med skepsis og opleves som moraliserende eller irrelevant. Projektet imødegår denne modstand med faglighed, dialog og praksis – ikke formaninger. Med erfaring fra flere års indsatser udvikles projektet i 2026 med bredere deltagelse og et endnu bredere tværfagligt samskabende format, hvor eleverne får flere økologiske oplevelser og mulighed for at arbejde aktivt med økologien i etablerede arenaer. Økologi præsenteres også med eksempler på god forretning – fordi mange elever vælger med fokus på forretning og bundlinjen, ikke kun med værdierne.

Aktiviteter

Projektet består af tre sammenhængende arbejdsplaner, der kombinerer praksisnær undervisning, dialog og netværk på tværs af fag og uddannelsesniveauer:

1. Greb til Gaffel – on tour

På økologiske temadage samles hele klassetrin fra landbrugs- og foodserviceuddannelser. Elever og undervisere møder faglige oplægsholdere, deltager i debat og samskabelse og arbejder hands-on med økologiens rolle i fremtidens fødevaresystemer. Aktiviteterne tilpasses lokalt og udvikles i samarbejde med erhvervsskoler og akademiske partnere (f.eks. KU, DMBio, Velas, KOST) samt i partnerskab med veletablerede platforme som Madens Folkemøde, Heartland eller Copenhagen Cooking. Fokus er på mødet mellem ståsteder – ikke prædiken – og på at koble økologi til emner som ESG, regenerativt landbrug og madkvalitet. Der udarbejdes et fælles elev-visionspapir for fremtidens fødevarer.

2. Future Generation Økologi – studietur og vandremøder

En studietur samler 20 elever fra forskellige fagretninger til virksomhedsbesøg hos minimum 10 toneangivende økologiske aktører. Eleverne dokumenterer og formidler deres oplevelser i efterfølgende aktiviteter. Derudover gennemføres som noget nyt større regionale "vandremøder", hvor skoler samles om at skabe fælles oplæg, elevpræsentationer og debat. Disse fungerer samtidig som lokale testmiljøer og kvalitative fokusgrupper, hvor elevernes stemmer og barrierer bringes i spil.

3. Genaktivering og udbredelse

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets alumnenetværk aktiveres med et landsdækkende seminar for tidligere deltagere og centrale aktører i værdikæden. Elever bliver selv formidlere og ressourcepersoner på skoler, messer og konferencer i løbet af projektperioden. Projektet deltager med minimum fem oplæg/events og gennemfører en strategisk SoMe- og medieindsats med høj elevinvolvering og forventet sort reach. Erfaringer og metoder stilles åbent til rådighed via cases, oplæg og publikationer og kan benyttes af skoler, lærere og elever.

Forventede effekter

- Øge unges interesse og motivation for økologiske løsninger (min. 60 %),
- Fremme konkret anvendelse af økologi i fremtidigt fagligt virke (min. 40 %),
- Bidrage til en bredere legitimitet og afsætning af råvarer og produkter samt forankring af økologien.

Projektet adresserer fondens effektmål og styrker økologiens forankring i både undervisning, praksis og beslutningslag.

Note 10: Økologi på brættet – brætspil og film til motivation og læring for landbrugsskoleelever

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Formål: Udvikling af inspirerende, lettilgængeligt undervisningsmateriale i form af et brætspil og praksisnære film til landbrugsuddannelsen, som supplement til eksisterende materialer på [Økoportalen](#). Materialer, der på en sjov måde gør det lettere for lærerne at motivere flere elever til fagligt at interessere sig for økologi. Det er formidling af viden i formater, der fanger de unge, så de bliver motiverede og klar til at tage over i den økologiske sektor i løbet af de næste 10 år, hvor mange øko-landmænd forventes af forlade erhvervet, samtidig med at den økologisk produktion skal øges.

Aktiviteter: AP1 Udvikling af Økologi på brættet - et sjovt og lærerigt brætspil til brug i klassen: Brætspillet involverer både paratviden, informationssøgning på Øko-portalen, dialog, samarbejde – alt sammen krydret med konkurrence og gode grin. Spillet består af en spilleplade, 8 spillebrikker, en terning, et timeglas samt 5 forskellige kategorier af spørgsmålsskort samt en sjov effekt, man skal tage på, når man ikke svarer rigtig. Der udvikles tre versioner: En til planteavl, en til kvægbrug og en til økologisk griseproduktion. Der er et stort ønske ude på skolerne om at få et fysisk spil, så de på en sjov og inspirerende måde kan engagere deres elever i at tilegne sig viden om økologi. De vil gerne bidrage til at åbne øjnene på fremtidens landmænd for de mange spændende faglige vinkler økologien rummer og økologiens bidrag til samfundsgoder. Et brætspil en oplagt mulighed og et stort ønske fra skolerne.

AP2 For at gøre undervisningen i økologi praksisnær og drage nytte af best practice ude på bedrifterne, udvikles til Økoportalen to film – hver opdelt i 10 -20 mindre episoder - der tager eleverne med ud på økologiske landbrug hos dygtige innovative landmænd. Filmene skal fungere som supplement til Økoportalens tekster og visualisere best practice og management i økologisk produktion. Over et år følges henholdsvis en økologiske planteavler og en økologisk griseproducent med tre besøg hver. Her viser de deres praktiske arbejde gennem året samtidig med, de fortæller om deres strategier, erfaringer, og hvordan det er muligt at praktisere landbrug under det økologiske regelsæt og med de økologiske principper i rygsækken. Filmene lanceres på YouTube, hvor kanalen "Økologisk mesterlærer" oprettes samt integreres i Økoportalen.

AP3: Programming af "knap", så det bliver muligt at printe artikler og temaer ud på papir, så det står pænt med fotos, illustrationer mv samt bagvedliggende opdatering til ny version af CMS-plattform.

Effekter: Aktiviteterne har til hensigt at motivere flere landbrugsskoleelever til at interessere sig for økologi og de mange spændende faglige aspekter den økologiske produktion rummer. Brætspillet sætter økologi på skoleskemaet på en sjov, lærerig og engagerende måde, mens filmene giver eleverne indsigt i, hvordan den økologiske landmand omsætter økologiske regler og principper til praksis og godt management ude på gården. Materialerne bidrager til større viden om og lyst til at arbejde med økologisk produktion. Projektet bidrager til, at eleverne får kompetencer og lyst til både under deres uddannelse og deres efterfølgende arbejdsliv at arbejde med økologisk produktion.

Note 11: Forebyggelse af skindsygdomme i økologiske kartofler

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Fonden for økologisk landbrug

Når kartoffelskindsygdomme bliver synlige i form af pletter på kartoflerne, bliver de mindre attraktive for forbrugerne, der oftest foretrækker vaskede kartofler uden pletter. I Danmark udgør den økologiske kartoffelproduktion ca. 22-27% af hhv. detailhandel og foodservice markedet og i detailhandlen er 24% af de økologiske kartofler importerede. Om vinteren, når kartoflerne har været lagret en periode, bliver pletterne tydeligere for forbrugeren og forekomsten er desværre højere i danske økologiske kartofler end i både de importerede samt i de konventionelt dyrkede, hvilket gør de danske økologiske kartofler mindre konkurrencedygtige i detailhandlen. Naturlig forebyggelse af skindsygdomme kræver imidlertid ny viden om, hvordan økologisk dyrkningspraksis påvirker forekomsten.

Formålet med projektet er at undersøge, hvordan dyrkningspraksis påvirker jordens mikrobiologi og dermed forekomst af skindsygdomme i økologiske kartofler, med det overordnede mål er at komme med anbefalinger til dyrkningspraksis, der fremmer jordsundhed, forebygger skindsygdomme og dermed salgbarheden af økologiske kartofler.

Projektet vil interviewe økologiske kartoffelproducenter om deres dyrkningspraksis og indhente jord- og kartoffelprøver fra deres i alt 50 økologiske kartoffelmarker. Kartoflerne fra de 50 marker vil blive undersøgt for forekomst af skindsygdommene ved høst og igen efter 1-2 måneders lagring ved hjælp af både visuel sygdomsbedømmelse og molekylærbiologisk metode. Jordens mikrobiologiske forekomst og biodiversitet vil blive analyseret, dels med mikrobielle fedtsyresignaturanalyser, dels ved sekventering af svampenes dna, som er en ideel metode til at analysere biodiversitet.

De samlede resultater fra interview med de økologiske kartoffelproducenter om dyrkningspraksis, sygdomsanalyser af kartoflerne samt analyser af markernes mikrobielle biodiversitet, vil give en indikation på, hvordan den økologiske dyrkningspraksis kan påvirke jordens mikrobielle biodiversitet og dermed påvirke forekomst af skindsygdomme i økologiske kartofler, så resultaterne samlet kan lede til anbefalinger om, hvordan den økologiske dyrkningspraksis kan tilpasses til at øge jordsundhed og dermed forebygge skindsygdomme på en naturlig måde.

En tilpasning af dyrkningspraksis der fører til øget jordsundhed og reduceret forekomst af skindsygdomme vil kunne øge salgbarheden af de økologiske kartofler og dermed gøre dem mere konkurrencedygtige overfor importerede økologiske og konventionelt dyrkede kartofler især i vintermånederne, hvor skindsygdommene er mest synlige for forbrugerne.

Note 12: Dyrevelfærd som brandingfaktor for økologien

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Dyrevelfærd er en vigtig brandingfaktor for økologien, men økologer har også udfordringer. Gængs praksis i mælkeindustrien er fravæning efter et døgn, pattegrisdødeligheden er højere end i det konventionelle, æglæggere dør med brystbensbrud og halebid forekommer i griseindustrien.

Der er metoder til at få bugt med de problemer, som rammer dyrene. Der er økologer, som med succes praktiserer kokalv, der findes økologer, som ikke har problemer med halebid blandt grise, og nogle økologer forsøger sig med andre æglæggerracer for at reducere risikoen for brystbensbrud.

Gennem en målrettet formidlingsindsats vil "Dyrevelfærd som brandingfaktor for økologien" bringe økologernes indsats for højere dyrevelfærd i fokus og vise, at nogle økologer går længere end regelsættet og kan inspirere deres kolleger til at gøre det samme. Ved at fortælle de historier kan projektet bidrage til at løfte dyrevelfærden i økologisk landbrug.

Projektet har tre arbejdsplaner: Én med fokus på skriftlig formidling og foto, én med fokus på video og én med fokus på udbredelse af budskaberne på sociale medier, i nyhedsbreve og via pressen. Den samlede formidlingsindsats sker i løbet af 2026 under hensyntagen til landmandens medievaner, som projektets team har stor indsigt i. Projektet består af disse aktiviteter:

- 1) 4-6 artikler og min. en billedserie med fokus på de økologer, der går en ekstra mil for dyrevelfærden. Artiklerne udkommer på Økologisk Nu (økonu.dk), der har 172.000 brugere pr. år. Resultat: Hver artikel læses i gennemsnit af mellem 350 og 500 læsere.
- 2) En temaside på okologi.dk eller iloveøko.dk, hvor artiklerne vises. Der laves en annoncekampagne fx på Facebook, LinkedIn og/eller i eksterne onlinemedier, trykte medier eller nyhedsbreve, der skal øge antallet af læsere. Resultat: 1.500 personer, der klikker ind. Samlet rækkevidde for budskaber i kampagnen: 10.000 personer.

Fonden for **økologisk landbrug**

- 3) Artiklerne udgives i en tryksag om best practice indenfor forskellige økologiske produktioner i slutningen af året. Tryksagen udsendes til ca. 3.000 økologer.
- 4) 2-4 videotutorials der viser, hvordan økologen forbedrer dyrevelfærden i sit system. Videoerne udgives på Økonu.dk og på YouTube. Resultat: 600 visninger pr. video i gennemsnit.
- 5) Alle artikler deles i Økonu.dks nyhedsbreve. Resultat: Nyhedsbrevene åbnes af samlet 1.400 e-mailadresser. Derudover deles et udvalg af artiklerne i Økologisk Landsforenings nyhedsbreve til landmænd, der har ca. 600 abonnenter.
- 6) Et udvalg af projektets videoer og artikler deles på fx Økologisk Landsforenings Facebook, der har 22.000 følgere. Derudover laves der annoncer på eks. YouTube, Facebook og/eller i eksterne onlinemedier, trykte medier eller nyhedsbreve for indholdet, så det kommer så bredt ud som muligt. Resultat: Samlet rækkevidde 15.000 personer.
- 7) Der laves en presseindsats rettet mod landsdækkende og regionale dagblade ifm. et større økoevent eks Økodag eller Sofari. Indsatsen skal gøre opmærksom på, at økologi og dyrevelfærd hænger sammen. Resultat: 5-10 presseomtaler.

Ved at stille de gode eksempler i centrum skubber projektet til økologiens brand som værn for god dyrevelfærd. Ved at brede målgruppen ud og annoncere på sociale medier, i nyhedsbreve og lave presseindsats, bidrager projektet også til øget opmærksomhed på økologien og dermed også til forbrugernes behov for at støtte god dyrevelfærd med økologiske handlinger i supermarkedet.

Note 13: Appliceringsteknik til økologisk planteværn i frugt

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Økologiske midler er ofte skånsomme og kræver god dækning for den optimale effekt. Formålet med projektet er at forbedre udbringningen af økologiske plantebeskyttelsesmidler. Det skal gøres ved at demonstrere, hvordan man kan optimere sin appliceringsteknik for at få en bedre dækning og få afsat midlerne præcis der i træet, hvor det er tiltænkt. Dertil er målet også at udvikle bedste praksis for udbringningen af de vigtigste økologiske midler i nogle af hovedkulturerne (æbler, pærer, kirsebær og blommer).

Aktiviteterne i projektet vil blive fordelt udover 3 arbejdsplaner:

- Arbejdsplan 1: Demonstration af afsætning

I denne arbejdsplan vil der blive demonstreret, hvordan man kan undersøge afsætningen af planteværnsmidler i frugttræerne. Der vil blive taget udgangspunkt hos 2 frugtavlere, som kæmper med effekten af deres økologiske planteværnsmidler samt korrekt afsætning i træerne. Afsætningen vil blive undersøgt ved hjælp af allerede kendte og subjektive opgørelsesmetoder og en ny teknologi/maskine kaldet 'Dropsight'. Denne kan ved hjælp af hjælpestoffer objektivt opgøre afsætningen (procentvis dækning på bladet – både foran og bagpå) på bladene ved en simpel måling inde i maskinen efter udbringning. Det er en ny teknologi, som ville gavne de økologiske danske frugtavlere at få kendskab til og få testet i deres plantage, så de faktisk kan se, hvad de laver i marken. Vi vil demonstrere afsætning ved et åbent hus-arrangement for frugtavlere, samt ved demonstrationer hos udvalgte frugtavlere.

- Arbejdsplan 2: Demo af appliceringstekniske-justeringer af øko-midler i forhold til skadevolder

Det er vigtigt for frugtavlere at forstå, især når man arbejder med skånsomme økologiske midler, at man kan justere sin sprøjte på bestemte måder for at få den bedste afsætning og effekt i forhold til en specifik skadevolder. I denne arbejdsplan vil der være fokus på specifikke skadevoldere, som volder stor skade i produktionen af økologisk frugt (rød æblebladlus, skurv i æble, bladlus i blommer og kirsebærbladplet i kirsebær). Vi vil demonstrere for frugtavlere, ved et åbent-hus arrangement og demonstrationer hos udvalgte frugtavlere, hvordan man kan finjustere sin sprøjte for at få bedst mulig afsætning i træet mod den enkelte skadevolder (f.eks. skurv fokusere på de nye blade, blomme bladlus på de ældre blade mm.).

- Arbejdsplan 3: Formidling

Fonden for **økologisk landbrug**

I denne arbejdsplan vil der blive arbejdet med formidlingsaktiviteter udover demonstrationerne i marken. Her er fokus på at formidle viden gennem vores faglige nyhedsbreve ÆblePæreNyt og Busk- og Stenfrugt Nyt, gennem artikler i fagbladet GartnerTidende, samt på erfamøder for økologiske frugtavlere og temadage.

Ændringen i indstillinger for udbringning af planteværnsmidler i frugtavler er nemme at indstille og ændre for de fleste frugtavlere. Derfor forventes effekterne at kunne ses forholdsvis hurtigt efter demonstration. Der forventes en væsentlig bedre effekt af de økologiske midler hos de danske økologiske frugtavlere på kort sigt, da det forventes, at 20% af de danske økologiske frugtavlere tager teknikken i brug, som bliver demonstreret under vores demonstrationsaktiviteter, indenfor projektperioden. Op til 50% af de danske økologiske frugtavlere forventes at tage teknikker i brug, når de kan se effekten hos de frugtavlere, som allerede har implementeret.

Fonden for økologisk landbrug

Fonden for økologisk landbrug – Eksportfremme

Note 14: BioFach 2026 – Dansk fællesstand på verdens største internationale økologimesse

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål er at styrke og videreudvikle eksporten af danske økologiske fødevarer og bidrage til regeringens fordoblingsmål gennem en dansk fællesstand på BioFach 2026 – verdens førende økologimesse. Formålet er at skabe synlighed om Danmark som økologisk foregangsland, vise innovationskraften som de danske producenter er kendte for, sikre møder med internationale indkøbere og beslutningstagere, og understøtte danske virksomheders adgang til og position på vigtige eksportmarkeder – særligt i DACH-regionen.

Projektet gennemføres med fire arbejdsplaner med følgende aktiviteter:

De fire arbejdsplaner er:

AP1: FORBEREDELSE AF DEN DANSKE FÆLLESSTAND

1. Planlægning af den økologiske fællesstand
2. Udvikling af den økologiske fællesstand – et innovativt og bæredygtigt udtryk
3. Kontaktetablering og bearbejdning af internationale beslutningstagere før messen
4. Videreudvikling af fælles website og toolbox til udstillerne

AP2: OPBYGNING, VÆRTSSKAB OG EKSPORTFREMME

5. Etablering af fællesstanden i samarbejde med standbygger
6. Værtsskab og formidling af økologiske budskaber på den danske fællesstand
7. Kontaktetablering til internationale beslutningstagere under messen

AP3: INTERNATIONAL MARKEDSFØRING, SOME INDSATS OG BESLUTNINGSTAGERAKTIVERING

8. Presseberedskab og kommunikation på sociale medier før, under og efter messen.

AP4: EFFEKTMÅLING, ANALYSE OG FORMIDLING

9. Indsamling, analyse og formidling af effekter fra messen

Projektet forventes at bidrage til følgende effekter:

- En positiv eksportvækst på 8,5% svarende til en eksportomsætning på DKK 3.91 Mia.
- Bidrag til regeringens mål om fordobling af økologisk eksport frem mod 2030.
- Bidrage til at sikre hyldeplads og øget udbud i internationale detailkæder og på tallerkenerne i foodservice.
- At give producenter flere 'forretningsben' at stå på via øget efterspørgsel efter økologi på eksportmarkeder.
- Øget økologisk landbrugsareal, der bidrager til en positiv udvikling af den grønne omstilling.
- Danmark fastholder og udbygger sin internationale position som det mest veludviklede økologiske marked.

Note 15: Øget økologisk eksport gennem branding af Danmarks som foregangsland

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål er at fremme eksport af danske økologiske fødevarer til nærmarkedene, dvs. EØS landende, Schweiz og Storbritannien og derved at bidrage til regerings fordoblingsmål om eksport af danske økologiske fødevarer.

Aktiviteter

Projektet er struktureret i fire arbejdsplaner, der samlet skal styrke Danmarks position som økologisk foregangsland og fremme eksporten af danske økologiske fødevarer.

Arbejdsplan 1 fokuserer på formidling af den danske økologimodel til politiske beslutningstagere og NGO'er i nærmarkedene. Aktiviteterne omfatter udvikling af visuelle præsentation af den danske økologimodel, oplæg, møder og deltagelse i internationale events.

Fonden for **økologisk landbrug**

Arbejdspakke 2 retter sig mod kommercielle beslutningstagere i detail- og foodservice-sektoren i Tyskland, Holland og Sverige. Her identificeres nøgleaktører, og der afholdes møder, messer og deltages på netværksevents. Der udarbejdes målrettet præsentationsmateriale, og lokale brancheorganisationer inddrages for at sikre adgang til relevante kontakter.

Arbejdspakke 3 har til formål at opbygge og formidle viden om dansk økologi. Organicdenmark.com udbygges med en digital vidensbank og en toolbox. Der produceres policy briefs, nyhedsbreve og en digital udgave af The Organic Market Report. En international PR-indsats og kampagner på sociale medier skal sikre bred formidling.

Arbejdspakke 4 omfatter effektmåling og evaluering, så læringer kan tages med aktivt bruges i fremadrettede eksportindsatser

Projektet forventes at bidrage til en eksportvækst på 8,5 % i 2026, hvilket svarer til en stigning i eksporten af økologiske fødevarer til over 4,2 mia. kr. På længere sigt forventes projektet at bidrage til en stigning i det økologiske landbrugsareal med ca. 26.000 ha frem mod 2028. Danmark positioneres som foregangsland for økologi, hvilket øger efterspørgslen og brandværdien af danske økologiske produkter.

Note 16: BioFach 2027 – planlægning af den danske fællesstand

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Formålet med projektet er at fremme den økologiske eksport og bidrage til regeringens fordoblingsmål gennem en værdiskabende forberedelse af den danske fællesstand på BioFach 2027. Formålet er at skabe synlighed om Danmark som økologisk foregangsland, vise innovationskraften som de danske producenter er kendte for, sikre møder med internationale indkøbere og beslutningstagere, og understøtte danske virksomheders adgang til og position på vigtige eksportmarkeder – særligt i DACH-regionen.

Aktiviteterne er:

1. Dialog og forhandling med BioFach-ledelsen
2. Rekruttering af udstillere til den danske økologiske fællesstand på BioFach
3. Administration af tilmeldinger og forventningsafstemning med udstillerne
4. Webudvikling og målrettet markedsføring af de udstillende virksomheder
5. Særlig indsats overfor nye eksportører.
6. Kommercielt forarbejde målrettet internationale beslutningstagere.
7. Forhandling og samarbejde med standbygger og underleverandører
8. Gennemførelse af et forberedende informationsmøde for udstillerne

Projektet forventes at bidrage til følgende effekter:

- En positiv eksportvækst i 2027 på 8,5% svarende til en eksportomsætning på DKK 4.24 Mia.
- Bidrag til regeringens mål om fordobling af økologisk eksport frem mod 2030.
- Sikring af hyldeplads og øget udbud i internationale detailkæder og på tallerkenerne i foodservice.
- At give producenter flere 'forretningsben' at stå på via øget efterspørgsel efter økologi på eksportmarkeder.
- Øget økologisk landbrugsareal, der bidrager til en positiv udvikling af den grønne omstilling.
- Danmark fastholder og udbygger sin internationale position som det mest veludviklede økologiske marked

Note 17: Markedsføring af økologiske fødevarer til Frankrig og Sydeuropa – SIAL Network fællesstand.

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Formålet med projektet er at øge eksporten af økologiske fødevarer til Frankrig og andre primært sydeuropæiske internationale markeder. Gennem synlighed, netværk og direkte kontakt til indkøbere skal projektet skabe konkret markedsadgang og styrke kendskabet til økologi i et strategisk vigtigt marked.

Herudover vil der også være indsatser rettet mod generelt at øge kendskabet til økologiske og innovative løsninger samt en generel indflyvning til økologiens kvaliteter, krav og principper.

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets aktiviteter retter sig primært mod det franske marked, men åbner samtidig muligheder på andre internationale markeder via deltagelse af udenlandske indkøbere, der er til stede på den valgte udstillingsplatform under SIAL network brandet. Indsatsen er bygget op omkring en kombination af strategisk markedsarbejde og direkte kommercielle aktiviteter, som tilsammen styrker grundlaget for eksport af økologiske fødevarer til Frankrig og Sydeuropa.

Metoden bag projektet bygger på en todelt tilgang, hvor aktiviteterne både bidrager til bred markedsudvikling og skaber konkrete eksportmuligheder for økologiske virksomheder. Denne opbygning gør det muligt at reagere fleksibelt på nye og aktuelle dagsordener undervejs i projektperioden og styrker sammenhængen mellem overordnede formidlingsaktiviteter og virksomhedsnære eksportfremstød.

En række af aktiviteter bidrager til at fremme viden og forståelsen af økologiens værdier og potentiale i fransk/sydeuropæisk kontekst gennem målrettet kommunikation og videnformidling. Dette sker i tæt samarbejde med lokalt forankrede aktører som VisitDenmark og den franske økologiorganisation Agence Bio, og omfatter eksempelvis presseindsatser, webinarer, faglige artikler og informationsmateriale.

Den anden del har fokus på at bringe danske økologiske virksomheder tættere på relevante kundeemner i Frankrig / Sydeuropa gennem eksponering på en af SIALs udstillingsplatforme i Paris for en virksomhedsgruppe. Her arbejdes der konkret med at identificere og formidle kontakt til potentielle samarbejdspartnere og indkøbere samt støtte virksomhederne i deres adgang til markedet. Gennem denne kombination skabes der både opmærksomhed om økologiske fødevarer generelt og direkte forretningsmuligheder for deltagende producenter.

Note 18: Markedsudvikling og eksport af økologiske fødevarer til Tyskland

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Projektet fremmer eksporten af økologiske fødevarer til Tyskland, som er det største marked for økologi i EU. Indsatserne understøtter to spor hhv 1) markedsudviklingen for økologi på flere forskellige planer som i samspil kan understøtte udviklingen i både foodservice og detail og 2) direkte eksport til potentielle kundeemner

Med Tysklands store volumen inden for økologiske produkter, forventes markedet at få endnu større strategisk betydning. Erfaringer fra tidligere indsatser danner afsæt for at nærværende projekt og sikrer kontinuitet i bearbejdningen af markedet. Projektet understøtter en langsigtet udvikling mod øget økologieksport til Tyskland. Gennem de to spor i projektet skabes der en mere sammenhængende indsats for at fremme afsætningsmuligheder til Tyskland, samtidig med at projektet giver mulighed for at reagere fleksibelt på aktuelle temaer og dagsordener, der måtte opstå i projektperioden.

Aktiviteterne i de to spor bearbejder markedet forskelligt og indsatserne supplerer hinanden effektivt ift. at danne rammer om den økologiske eksport i form af en mere overordnet tilgang samt et virksomhedsrettet fokus på direkte eksport. Den overordnede markedsudviklingsindsats koordineres i tæt samarbejde med udvalgte lokale samarbejdspartnere på markedet – dels for at sikre aktualitet i debatten om udviklingen af økologi på markedet og dels for at sikre lokal forankring og åbne for de store netværk samarbejdspartnere har på markedet. Gennem denne koordinering som giver markedsindsigt og -overvågning kan overordnede indsatser, planlægges og forankres på relevante brancheplatforme/netværk og til løbende dialogmøder med relevante markedsaktører. Foruden den løbende koordinering, dialog og markedsovervågning vil der også være deltagelse i seminarer/konferencer o.l. med input fra den danske model og best cases fra Danmark til inspiration for udvikling af økologien på markedet som spiller direkte ind i Udenrigsministeriets handlingsplan for et aktivt og effektivt økonomisk diplomati (juni 2025). Her har Danmark mange løsninger på, hvordan det økologiske forbrug kan understøttes både i detail og foodservice. Arbejdet med at understøtte markedsudviklingen på relevante politiske og branche specifikke konferencer med viden om den danske model, skaber awareness og mulighed for eksporten både på kort og længere sigt ligesom stakeholderbearbejdningen er vigtig ift at skabe netværk med henblik på partnerskaber og samarbejder med fokus på eksport.

For danske økologiske virksomheder vil aktiviteterne i projektet bidrage til og give adgang til en række udvalgte kommercielle aktører. Ved at engagere en samlet gruppe danske virksomheder og koble dem til de lokale samarbejdspartnere og deres netværk, vil projektets aktiviteter skabe rammerne for effektiv eksportfremstød med afsæt i den konkrete tyske politiske og kommercielle agenda ifm. deltagelse på øko-grossisters interne platform, øko-kæders kampagnematerialer, deltagelse på øko-messen BioNord samt B2B matchmaking med relevante kundemner mm.

Fonden for **økologisk landbrug**

Effekterne af indsatserne i projektet forventes at afspejles i øget eksport af økologiske fødevarer til Tyskland. Dette både gennem aktiviteter, der understøtter afsætning af økologiske fødevarer på et generelt plan (awareness, inspiration, erfaringsudveksling samt stakeholderbearbejdning og partnerskaber) parallelt en fælles indsats for en gruppe danske virksomheder med direkte kommercielt / eksport fokus.

Note 19: Økologisk eksportfremstød til Japan – et marked med potentiale **Tilskudsmodtager:** Landbrug og Fødevarer

Landbrug & Fødevarer har med succes gennemført virksomhedsrettede fremstød i Tokyo i november 2022 og 2023 og et velbesøgt seminar i 2024, som har bidraget til den længe ventede gensidige indgåelse af en ækvivalensaftale mellem EU og Japan på økologiske animalske og alkoholiske produkter. Dette er gode nyheder for de to sektorer og betyder helt konkret mindre administration og bureaukrati, hvilket i sidste ende bidrager til mere konkurrencedygtighed og attraktive markedsvilkår. De tidligere deltagende økologiske virksomheder har desuden alle meldt om konkrete leads og aftaler til både japanske og andre asiatiske kunder. Det japanske marked har igennem årtier været et centralt marked for dansk fødevareeksport, og det økologiske forbrug udvikler sig positivt og forventes at vokse med ca. 10 % årligt fra 2025-2033 (IMARC 2024).

Landbrug & Fødevarer ønsker at bygge videre på succesen i 2026, hvor der allerede nu er vist interesse fra en række danske økologiske eksportører – særlig på baggrund af ækvivalensaftalen. Flere japanske detailaktører har også vist interesse, og Landbrug & Fødevarer havde i februar 2025 besøg af en top-delegation fra den økologiske kæde Bio C'Bon, som var på study tour om økologi i København. Dette bekræfter yderligere interessen fra japansk side. For at omfavne markedet bedst muligt – og på baggrund af tidligere fremstød – tilføjes et importør/distributør spor, da disse udgør centrale led for at penetrere markedet mest effektivt. Endeligt er det i Japan helt afgørende at opretholde og udvikle kontakter, da forretningskulturen i høj grad er baseret på tillid og tætte relationer.

Endeligt sikrer fremstødet de deltagende virksomheder kontakt til nye potentielle kunder inden for detailhandlen og importører/distributører gennem dedikerede indkøbermøder og B2B-events. Effekten af fremstødet skal ses i vedligeholdelse af allerede etablerede kontakter, opbygning af nye netværk og potentielle kunder samt mulighed for at afprøve de danske økologiske produkter over for et japansk publikum.

Note PF2. Økologisk eksport til USA **Landbrug & Fødevarer**

Formålet med projektet er at understøtte danske økologiske eksportører med at udvikle eksport og få større andel i det amerikanske marked. USA er verdens største økologiske marked, og den danske økologiske eksport har på trods af dette været relativt begrænset og var i 2022 på 70 mio. kr. Flere danske producenter er dog de seneste år netop begyndt at kigge mod USA for at udvide deres afsætningskanaler. Projektet bidrager dels til at opbygge markedet, så det kan blive et afgørende 3.-lands marked for danske økologiske eksportører, dels at få flere økologiske varer ud af EU.

Projektet sætter rammerne for, at en gruppe danske økologiske producenter får dialog og etableret et netværk i USA, som springbræt til enten at kunne udbygge deres amerikanske forretning eller starte eksport til markedet.

Projektet er bygget op omkring et fremstød, hvor hovedindsatset er et 4-dages fremstød i USA. Aktiviteterne skal understøtte udviklingen af den økologiske eksport til USA. Grundet udfordringer i forskelle mellem amerikanske økologiregler og danske/EU's økologiregler har markedet ikke tidligere været prioriteret særlig højt. På trods af dette har der de seneste år været en øget interesse – også fra virksomheder med animalsk produktion. Flere danske virksomheder har de seneste år investeret i at overvinde denne barriere og er blevet NOP-certificeret. Projektet vil gennem dets aktiviteter supportere virksomhederne i at skabe opmærksomhed om og synlighed af danske økologiske produkter på markedet. Indsatserne bliver eksekveret som eksportforberedende aktiviteter for virksomhederne og vil bidrage til, at deltagerne på kort tid får en øget markedsindsigt og forståelse for muligheder og udfordringer for eksport af økologiske varer. Deltagerne vil i fastlagte rammer møde udvalgte aktører fra eksempelvis detailkæder, e-handel, distributører m.fl. i 1:1 møder, som giver forskellige indgange til markedet. Sideløbende skabes opmærksomhed omkring dansk økologi på et planlagt netværksarrangement. Fremstødet vil desuden blive tilrettelagt i sammenhæng med et eksisterende relevant forum for økologi, hvor virksomhederne vil kunne få yderligere markedskendskab og netværk.

Fonden for **økologisk landbrug**

Muligheden for at opstarte/udbygge eksport til flere markeder og hermed opnå øgede afsætningskanaler, vil styrke de danske virksomheder og give dem et bredere salgsmæssigt fundament. Indenfor EU er der skærpet konkurrence, hvorfor det er relevant at rette blikket mod USA. Både på kort og mellemlang sigt er eksport til 3. lande med til at sikre afsætningen af den økologiske produktion. Med dette projekt forventes det, at de danske eksportører kan udvikle deres afsætningskanaler i både type og marked, hvilket vil give øget eksport og indtjening til både virksomheder og landmænd.

Note PF3. Øget økologieksport til Kina via samarbejdsaftale og videndeling Landbrug & Fødevarer

Projektet skal medvirke til at øge den danske økologieksport til Kina ved at understøtte implementeringen af en ny dansk-kinesisk samarbejdsaftale på økologiområdet, der efter planen indgås i sep. 2024. Aftalen på myndighedsniveau indebærer øget samarbejde og videndeling på møder og messer, og det skal bl.a. medvirke til øget økologiforbrug i Kina og dermed potentiale for vækst i dansk eksport til Kina, idet der samtidig er fokus på at lette markedsadgangen for økologiske fødevarer fra Danmark

Projektet er bygget op omkring følgende aktiviteter i 2025, der skal medvirke til implementering af samarbejdsaftalen og dermed videreudvikling af samarbejdet mellem Danmark og Kina med branding af dansk økologi på messeseminar: Rundbordsmøder mellem eksperter hos de danske fødevarermyndigheder og eksperter hos kinesiske landbrugs- og kontrolmyndigheder om implementering af ny samarbejdsaftale på økologiområdet med videreudvikling af samarbejdet. Der kan ligeledes være drøftelser af aktuelle udfordringer, herunder dansk ønske om lettere markedsadgang. Rundbordsmøder vil blive afholdt som teamsmøder og/eller i forbindelse med seminar i Kina og kinesisk besøg i Danmark. Messeseminar i Kina med branding af dansk økologi samt gensidig videndeling og udveksling af erfaringer om styrkepositioner i hhv. dansk/europæisk økologi og økologi i Kina. Hvad kan vi lære af hinanden i økologiregler, kontrol og certificering og fødevarer sikkerhed samt hvad kan Kina lære om dansk markedsføring af økologi over for forbrugere på hjemmemarkedet - herunder hvilke aktiviteter har gjort at Danmark er verdensmestre i økologiforbrug i detailhandlen samt foodservice m.v. Det vil dermed være muligt at brande dansk økologi og økologiske fødevarer. Seminaret påtænkes afholdt i forbindelse med en fødevarermesse (BioFach China i maj 2025), og der forventes deltagelse af i alt 40-50 nøglepersoner fra kinesiske landbrugsmyndigheder og meningsdannere/bloggere samt fra dansk side eksperter fra Fødevarestyrelsen, Landbrugsstyrelsen og ambassaden i Beijing og Landbrug & Fødevarer. Derudover vil der i seminaret også kunne deltage både danske og kinesiske virksomheder med økologiinteresse, herunder kinesiske indkøbere. Besøg i Danmark af kinesiske nøglepersoner fra landbrugsministerium og kontrolmyndigheder/organisationer. Kineserne betaler selv rejseomkostninger og hotelophold i Danmark, mens vi som værter afholder udgifter i forbindelse med møder, delegationsmiddag samt for ture til virksomhedsbesøg, da det er hensigten kineserne skal besøge et dansk økologisk landbrug og virksomhed m.v. Landbrug & Fødevarer vil gennemføre alle aktiviteter i tæt samarbejde med økologiek eksperter fra Fødevarestyrelsen, Landbrugsstyrelsen og den danske ambassade i Beijing.

Projektet forventes at opnå positiv effekt på den danske økologieksport til Kina – alene via den nye samarbejdsaftales øgede fokus på dansk økologi hos kinesiske myndigheder, men derudover også via branding af dansk økologi på messeseminar. Økologieksporten til Kina udgjorde i alt 170 mio. kr. i 2022. Det er meget realistisk at en ny samarbejdsaftale kan medvirke til at øge eksporten til niveauet før Coronapandemien, dvs. omkring 300 mio. kr. i 2024 eller 2025 – afhængigt af hvor hurtigt implementeringen foregår. Hvis det samtidig lykkes at opnå lettere markedsadgang, vil væksten i eksporten blive endnu større de kommende år, da det vil medføre, at mindre virksomheder ligeledes vil have fokus på det kinesiske marked.

Note 20: Et fremstød overfor regionale supermarkeds kæder i Tyskland Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark)

Formål: At styrke og videreudvikle dansk eksport af økologiske produkter til det tyske marked. Vi ønsker med projektet at afdække markedspotentialer for danske, økologiske produkter hos de regionale supermarkeds kæder i Tyskland og herefter identificere og indlede dialog med beslutningstagere og indkøbere i nogle af disse kæder. Resultaterne fra interviews med disse nøglepersoner formidles til danske producenter af økologiske fødevarer, som herved opnår adgang til øget afsætning til det tyske marked.

Fonden for **økologisk landbrug**

Aktiviteter: Projektets aktiviteter inddeles i 5 arbejdspakker (AP) med følgende indhold:

AP1: Rekruttering af projektleverandør og danske virksomheder

Ved en struktureret markedsafsøgning udpeges projektets eksterne leverandør, som sammen med projektlederen skal indgå aftaler om interviews med beslutningstagere i regionale supermarkeds kæder. Leverandøren skal have mange års indsigt i denne del af det tyske detailhandelsmarked og kan være Den Danske Ambassade i Berlin, People+People, Fox PR eller andre. I samme periode vil de danske producenter, der kan indfri eksportpotentiallet blive rekrutteret til projektet.

AP2: Markedsrapport og kontakt til de regionale supermarkeder

Identificering af regionale supermarkeds kæder i Tyskland, deres concernforhold og ejerstruktur, nuværende andel af økologi i omsætningen, historie og baggrund samt kontaktdata til relevante beslutningstagere: indkøb på lederniveau, koordinerende indkøb ("bio-koordinatorer") og andre beslutningstagere. ID foretages ved desk research og personlige interviews med kæderne. Informationerne samles i en markedsrapport, som distribueres til de danske økologiske producenter.

AP3: Kontaktmøder mellem producenter og kæder

Der etableres kontakt mellem beslutningstagerne i kæderne og de danske økologiske producenter. Møderne vil ske online ved et virtuelt speeddating webinar, personligt ved et markedsbesøg i Tyskland, ved formidling på messer eller ved et delegationsbesøg i Danmark. Det er forskelligt, hvordan kunden foretrækker et møde med nye producenter, vi vil lytte til deres ønsker.

AP4: Redaktionel omtale i fagpresse

Som understøttende aktivitet inviteres journalister fra Tysklands førende detailhandelsmagasin til Danmark for at mødes med de danske producenter og sikre omtale i det magasin, der med sikkerhed leveres til og læses af medarbejdere i alle supermarkeder i Tyskland, Lebensmittel Zeitung.

AP5: Effektmåling og afrapportering

Efter projektafslutning gennemføres et kort interview med hver virksomhedsdeltager, som skal afdække, hvor store dele af potentialet, der er indfriet eller forventes indfriet. Herefter skal projektet afrapporteres og afsluttes.

Effekter, kortsigtede:

- Indsigt i og kontakt til beslutningstagere i regionale supermarkeds kæder og dermed øget salg til tysk detailhandel
-

Effekter, langsigtede:

- Vækst i dansk eksport af økologiske fødevarer
- Indfrielse af regeringens mål om fordobling af økologisk eksport frem mod 2030
- Øget værditilvækst hos danske producenter af økologiske fødevarer, som får tilført flere "forretningsben"
- Øget økologisk landbrugsareal i Danmark som følge af øget afsætning til eksport og dermed øget forbrug af danske råvarer

Note 21: BioFach 2026 - Dansk fællesstand på verdens største internationale økologimesse

Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark)

Projektets formål er at styrke og videreudvikle eksporten af danske økologiske fødevarer og bidrage til regeringens fordoblingsmål gennem en dansk fællesstand på BioFach 2026 – verdens førende økologimesse. Formålet er at skabe synlighed om Danmark som økologisk foregangsland, vise innovationskraften, som de danske producenter er kendte for, sikre møder med internationale indkøbere og beslutningstagere, og understøtte danske virksomheders adgang til og position på vigtige eksportmarkeder – særligt i Tyskland og vores øvrige nærmarkeder.

Projektet gennemføres med fire arbejdspakker med følgende aktiviteter:

De fire arbejdspakker er:

Fonden for **økologisk landbrug**

AP1: FORBEREDELSE AF DEN DANSKE FÆLLESSTAND

1. Planlægning af den økologiske fællesstand
2. Udvikling af den økologiske fællesstand – et innovativt og bæredygtigt udtryk
3. Kontaktetablering og bearbejdning af internationale beslutningstagere før messen
4. Videreudvikling af fælles website og toolbox til udstillerne

AP2: OPBYGNING, VÆRTSSKAB OG EKSPORTFREMME

5. Etablering af fællesstanden i samarbejde med standbygger
6. Værtsskab og formidling af økologiske budskaber på den danske fællesstand
7. Kontaktetablering til internationale beslutningstagere under messen

AP3: INTERNATIONAL MARKEDSFØRING, SoMe INDSATS OG BESLUTNINGSTAGERAKTIVERING

8. Presseberedskab og kommunikation på sociale medier før, under og efter messen.

AP4: EFFEKTMÅLING, ANALYSE OG FORMIDLING

9. Indsamling, analyse og formidling af effekter fra messen

Projektet forventes at bidrage til følgende effekter:

- En positiv eksportvækst på 8,5% svarende til en eksportomsætning på DKK 3.91 Mia.
- Bidrag til regeringens mål om fordobling af økologisk eksport frem mod 2030.
- Sikring af hyldeplads og øget udbud i internationale detailkæder og på tallerkenerne i foodservice.
- At give producenter flere 'forretningsben' at stå på via øget efterspørgsel efter økologi på eksportmarkeder.
- Øget økologisk landbrugsareal, der bidrager til en positiv udvikling af den grønne omstilling.
- Danmark fastholder og udbygger sin internationale position som det mest veludviklede økologiske marked.

Note 22: BioFach 2027 - planlægning af den danske fællesstand

Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark)

Formålet med projektet er at fremme den økologiske eksport og bidrage til regeringens fordoblingsmål gennem en værdiskabende forberedelse af den danske fællesstand på BioFach 2027. Formålet er at skabe synlighed om Danmark som økologisk foregangsland, vise innovationskraften som de danske producenter er kendte for, sikre møder med internationale indkøbere og beslutningstagere, og understøtte danske virksomheders adgang til og position på vigtige eksportmarkeder – særligt i Tyskland og andre nærmarkeder.

Aktiviteterne er:

1. Dialog og forhandling med BioFach-ledelsen
2. Rekruttering af udstillere til den danske økologiske fællesstand på BioFach
3. Administration af tilmeldinger og forventningsafstemning med udstillerne
4. Webudvikling og målrettet markedsføring af de udstillende virksomheder
5. Særlig indsats overfor nye eksportører.
6. Kommercielt forarbejde målrettet internationale beslutningstagere.
7. Forhandling og samarbejde med standbygger og underleverandører
8. Gennemførelse af et forberedende informationsmøde for udstillerne

Projektet forventes at bidrage til følgende effekter:

- En positiv eksportvækst i 2027 på 8,5% svarende til en eksportomsætning på DKK 4.24 Mia.
- Bidrag til regeringens mål om fordobling af økologisk eksport frem mod 2030.
- Sikring af hyldeplads og øget udbud i internationale detailkæder og på tallerkenerne i foodservice.
- At give producenter flere 'forretningsben' at stå på via øget efterspørgsel efter økologi på eksportmarkeder.
- Øget økologisk landbrugsareal, der bidrager til en positiv udvikling af den grønne omstilling.
- Danmark fastholder og udbygger sin internationale position som det mest veludviklede økologiske marked.

Note 23: Eksportfremme af danske økologiske produkter på PLMA Amsterdam 2026

Tilskudsmodtager: Food from Denmark

Fonden for **økologisk landbrug**

Formål: Projektets formål er at øge eksporten af økologiske private label-produkter, primært på de europæiske markeder. Samtidig skal projektet styrke de deltagende virksomheders konkurrenceevne og dermed bidrage til en bæredygtig vækst i den økologiske sektor. Ved at målrette indsatsen mod eksportmarkeder med stigende efterspørgsel efter økologiske varer, er målet at sikre øget markedsadgang og en styrket position for danske virksomheder inden for det økologiske segment.

Kernen i projektet er etableringen af en dansk økologisk fællesstand på verdens største private label-messe – PLMA Amsterdam. Her får deltagerne mulighed for at møde centrale aktører inden for europæisk detailhandel og foodservice. Projektet bygger videre på erfaringer fra tidligere deltagelse og fokuserer på en professionel og målrettet indsats.

Projektets aktiviteter

1. Sammensætning af virksomhedsgruppe

Projektet markedsføres bredt til danske økologiske virksomheder. Der samles en gruppe på 12 virksomheder, som ønsker at deltage og har eksportpotentiale.

2. Planlægning og koordinering af fællesstanden

Der udarbejdes en samlet plan for fællesstandens opbygning og aktiviteter. Koordinationen sikrer, at alle deltagere er optimalt forberedte og får størst muligt udbytte af messens muligheder.

3. Markedsføring før, under og efter messen

Indsatsen har til formål at skabe international opmærksomhed om de deltagende virksomheder og styrke kendskabet til dansk økologi. Der anvendes både digitale og fysiske kampagner.

4. Udstilling på fællesstanden

Dette er projektets centrale aktivitet. De 12 virksomheder udstiller deres produkter og får mulighed for direkte kontakt med nøglekunder og beslutningstagere i hele Europa.

5. Opfølgning og evaluering

Der gennemføres en systematisk opfølgning og evaluering for at måle effekten af deltagelsen og vurdere, i hvilken grad projektet har bidraget til øget eksport og markedsadgang.

Effekter: Projektet understøtter regeringens ambition om at fordoble det økologiske areal og eksporten af økologiske varer frem mod 2030 ved at sikre konkrete eksportresultater og styrket international tilstedeværelse.

Fonden for økologisk landbrug

Fonden for økologisk landbrug – National afsætning

Note 24: Det Økologiske Spisemærke

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål er at bidrage til at øge den økologiske afsætning i foodservicebranchen ved at påvirke hele værdikæden med Det Økologiske Spisemærke som værktøj og som en del af den bæredygtige omstilling. Ved at vise værdien af Det Økologiske Spisemærke, sikres udbredelsen af antallet af økologiske spisemærker og dermed efterspørgslen på økologi.

Projektet består af tre arbejdsplaner, som gennemføres sideløbende og i samarbejde med forskellige aktører;

Arbejdsplan 1 – Strategisk indsats over for event- og konferencebranchen

- Planlægning og deltagelse på 1-2 møde- og eventmesser med inspiration fra best practice.
- Formidling om økologi og Det Økologiske Spisemærke til deltagere på møde- og eventmesser
- Best practice inspirationsture 2-3 steder i landet for mødebookere og beslutningstagere ift. Det Økologiske Spisemærke
- Vidensindsamling af trends og tendenser (studietur).

Arbejdsplan 2 – Værdikæden styrkes gennem grossister og køkkenprofessionelle

- Hotline med rådgivning i Det Økologiske Spisemærke og økologiregnskab til køkkenprofessionelle, der endnu ikke er i gang. Der forventes 2-4 henvendelser om ugen.
- Formidling af værdien af Det Økologiske Spisemærke til køkkenprofessionelle på 4-6 grossistmesser i tæt samarbejde med landets grossister, og dialoger med ca. 2000 professionelle i foodservice.
- Produktion af video med best practice eksempler og metoder til at opnå Det Økologiske Spisemærke.
- Formidling af værdien af Det Økologiske Spisemærke til køkkenprofessionelle på økologi.dk og Økologisk Landsforenings sociale medier gennem nyhedsbreve, artikler samt video.
- Analyse af barrierer for økologi og Det Økologiske Spisemærke i foodservice branchen.
-

Arbejdsplan 3 – Styrket økologi i foodservice – med forbrugerne som drivkraft

Indsatser rettet mod professionelle køkkener

- Udvikling af kampagne "Hver en økologisk råvare tæller" målrettet spisesteder, der når mod.
- Udarbejdelse af formidlingsmateriale (plakater, guides, cases, sociale medier-kit).
- Opsøgende formidling og distribution af materialet.
- Afholdelse af Spisemærkernes Dag med 50-70 deltagere.

Indsatser rettet mod forbrugere

- Annoncering af kampagnen fx "Hver en økologisk råvare tæller". på tværs af platforme med 3-6 opslag.
- Aktiv deltagelse på Forbrugerevents som fx Madens Folkemøde med aktiviteter og dialoger i samarbejde med best practice køkkenprofessionelle med dialoger med 200-300 forbrugere.

Kommunikationskanaler

- Sociale medier (kampagneindhold, videoer, cases).
- Web (landing page, kort over spisesteder, materialer).
- Nyhedsbreve og fagmedier (målrettet både køkkener og forbrugere).

Projektet vil sikre kontinuerlig fokus på økologi og Det Økologiske Spisemærke hos samarbejdspartnere, landets grossister og professionelle køkkener samt det særlige fokus rettet mod forbrugerne. Projektet vil derfor spille en væsentlig rolle i den fortsatte økologiske vækst i hele foodservicebranchen ved at øge den økologiske afsætning i foodservice branchen med 7-10% og opnå 150-200 nye spisemærker. Et andet mål er at øge kendskab og efterspørgsel blandt forbrugerne og køkkenerne til Det Økologiske Spisemærke. De forventede effekter dækker både kvantitative og kvalitative mål, og projektets konkrete aktiviteter og resultater skaber grundlag for mere langsigtede forandringer i den økologiske sektor. Effekterne i den kvantitative måling forventes at kunne måles i tiden efter projektets afslutning i form af 150-200 nye økologiske spisemærker. Effekterne af den kvalitative måling måles ved hjælp af surveys til køkkenprofessionelle efter endt kommunikationskampagne.

Fonden for **økologisk landbrug**

Note 25: Mere økologi på madfestivaler

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektet har til formål at øge afsætningen af økologiske fødevarer ved at styrke den folkelige forståelse og efterspørgsel. Det sker gennem synlig og engagerende formidling af økologiens merværdi på to af Danmarks største madfestivaler: *Madens Folkemøde* i Nykøbing Falster og *Food Festival* i Aarhus. Gennem engageret formidling, smagsoplevelser og dialog skal projektet bidrage til regeringens mål om en fordobling af økologien frem mod 2030.

Baggrund og behov

Økologien er underrepræsenteret i brede, folkelige madkulturelle sammenhænge, og mange forbrugere mangler viden om økologiens positive bidrag til klima, biodiversitet og dyrevelfærd. Festivalerne udgør en oplagt ramme for at skabe dialog, oplevelser og konkrete redskaber, der kan omsættes til hverdagsvalg.

Aktiviteter:

Projektet gennemføres i et samarbejde mellem Økologisk Landsforening og Food Organisation of Denmark, og med involvering af producenter og er struktureret i tre arbejdsplaner:

1. **Projektleddelse og planlægning:**
Udvikling af formidlingskoncept, visuel identitet og programindhold med fokus på økologiens merværdi (klima, biodiversitet, dyrevelfærd). Koordinering med festivalarrangører, virksomheder og oplægsholdere.
1. **Økologisk telt på Madens Folkemøde:**
Etablering af et centralt økologisk telt med udstillinger, workshops, smagninger og talks. Deltagerne får mulighed for at møde økologiske producenter, deltage i dialog og få konkrete redskaber til at vælge økologi i hverdagen. Aktiviteterne synliggøres via festivalernes og Økologisk Landsforenings kanaler. Mål: 2700 tilhørere/deltagere til workshops og talks og 20.000 eksponeringer.
2. **Økologisk telt på Food Festival Aarhus:**
Tilsvarende indsats med fokus på hands-on læring, dialog og smagsoplevelser. Workshops, showkøkkener og talks med økologiske producenter og kokke. Mål: 5700 tilhørere/deltagere til workshops og talks deltagerne og 30.000 eksponeringer.
Indsatsen kobles til ØKO-september og forstærkes af en landsdækkende kampagne.

Derudover gennemføres en omfattende kommunikationsindsats med SoMe-indhold, film og pressehistorier, koblet til ØKO-september. Målet er 1 mio. digitale eksponeringer og mindst 15 presseomtaler.

Effekter og resultater

Projektet forventes at skabe:

- Øget viden og motivation: Min. 25 % af deltagerne får ny viden om økologiens merværdi, og 20 % vil vælge mere økologi i hverdagen.
- Styrket folkelig opbakning: Min. 8.400 deltagere engageres aktivt i aktiviteter.
- Ændret adfærd: Min. 500 deltagere får konkrete redskaber til at ændre indkøb og madvaner.
- Øget synlighed: Min. 50.000 festivalgæster eksponeres for økologiske budskaber.

Langsigtet effekt

Projektet bidrager til at gøre økologien mere synlig og relevant i befolkningens bevidsthed og understøtter udviklingen af det økologiske marked og areal i Danmark. Effekterne forventes at slå igennem gradvist frem mod 2027.

Projektet gennemføres af Økologisk Landsforening i tæt samarbejde med Food Organisation of Denmark (FOOD), og bygger på stærke netværk, faglig viden og erfaring med formidling og festivaludvikling.

Fonden for **økologisk landbrug**

Note 26: Økologi på Fødevareuddannelser

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål er at bidrage til at øge den økologiske afsætning i foodservice ved at opkvalificere madfaglige undervisere på landets fødevareuddannelser til at undervise i økologi, bæredygtighed og kostrådene. På den måde inspireres eleverne, og deres viden om økologi og bæredygtighed øges, så de træffer det bæredygtige økologiske valg. Ved at påvirke foodservice gennem fødevareuddannelserne sikres det kontinuerlige fokus på økologien og økologiens berettigelse i undervisningen på fødevareuddannelserne.

Aktiviteter

Projektet er struktureret i tre arbejdsplaner, som gennemføres sideløbende i projektåret og understøtter hinanden. Aktiviteterne tager afsæt i den praksisnære undervisning og har fokus på at styrke underviserens og elevernes viden om økologi og biodiversitet på fødevareuddannelserne. Projektet bygger videre på erfaringer fra tidligere indsatser og integrerer indsigter fra Rybners Analyse 2025, som dokumenterer behovet for praksisnær undervisning og strategisk integration af økologi og biodiversitet. Forståelsen for økologi og foodservice, samt koblingen mellem råvarerne og teori, er vigtig for at skabe en forandring hos målgruppen.

Projektets aktiviteter udspringer fra 3 arbejdsplaner og gennemføres i samarbejde med udvalgte erhvervsskoler;

Arbejdsplan 1: Analyse og vidensindsamling

- Best practice vidensindsamling
- 2-3 fokusgruppeinterviews med deltagelse af i alt 10-15 undervisere, elever og fagpersoner
- Analyse af barrierer for økologi på fødevareuddannelserne
- Produktion af 3-4 videoer til undervisningsmateriale

Arbejdsplan 2: Kapacitetsopbygning, undervisning og best practice inspiration

- Afholdelse af 5-6 workshops for undervisere og elever på 5-6 forskellige Fødevareuddannelser. Med i alt 80-100 deltagere.
- Udvikling af undervisningsmateriale, som gøres tilgængeligt for samtlige fødevareuddannelser.
- Best practice inspirationstur for 20-40 undervisere og elever til 2-3 økologiske spisesteder.

Arbejdsplan 3: Formidling og inspiration

- 2-3 faglige artikler på fx okonu.dk med adgang til 15.000 læsere hver måned
- 3-4 nyhedsbreve med temaet *Økologi på fødevareuddannelser*
- Advertorials i fagblade rettet mod foodservicebranchen
- Online markedsføring af undervisningsmateriale
- Digital værktøjskasse på web på okologi.dk med 136.000 årlige besøgende
- 5-6 opslag på sociale medier med fokus på en digital undervisningsplatform, med en forventet rækkevidde på i alt 20.000 brugere
- Etablering af elevambassadør korps, der deler via egne kanaler

Effekter

Projektet forventes at bidrage til en fortsat vækst i foodservicebranchen, hvor salget af økologiske fødevarer allerede har nået rekordniveauer. Projektet forventes at bidrage til en øget vækst i foodservicebranchen på anslået 7-10% (tallene offentliggøres fra Danmarks Statistik i oktober 2026). Ifølge Danmarks Statistik udgjorde økologiske produkter i 2024 14,2 % af det samlede salg – den højeste andel nogensinde.

Denne udvikling understøtter projektets målsætning om at styrke økologisk afsætning og gøre økologiske produktionsformer mere attraktive for kommende generationer af fagprofessionelle.

Note 27: Økologisk Høstmarked – oplev og forstå de økologiske grundværdier

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektet skal øge salget af økologiske føde- og drikkevarer i Danmark ved at styrke forbrugernes efterspørgsel. Gennem involverende oplevelser og en national kampagne formidles økologiens værdier og merværdi. Det tydeliggøres,

Fonden for **økologisk landbrug**

hvilken forskel det gør at vælge økologisk i indkøbssituationen, og projektet bidrager dermed direkte til øget afsætning af økologiske produkter. Projektet er delt op i to arbejdsplaner, der på hver sin måde vil bidrage til at øge salget af økologiske fødevarer i Danmark.

De to arbejdsplaner vil samlet skal styrke forbrugernes kendskab til økologi og fremme salget af økologiske produkter. Arbejdsplan 1 omfatter planlægning og afvikling af det landsdækkende event, Økologisk Høstmarked, en weekend i august/september. Her forventes ca. 20.000 forbrugere at besøge de 20-25 økologiske gårdbutikker, der er værter for at opleve høsten og få indsigt i økologiens værdier og den økologiske produktionsform. Der udvikles formidlingsmaterialer til alle gårdene, som skal styrke gæsternes viden om økologi i løbet af deres besøg og materialer, de kan tage med sig hjem. Der udvikles derudover et digitalt kort med en beskrivelse af alle værterne og deres aktiviteter til eventet, som bl.a. bruges i en rekrutteringskampagne for at tiltrække gæster til eventet. Derudover gennemføres der en intensiv presseindsats i lokale og regionale medier, og afslutningsvis evalueres der blandt både gæster og værter for bl.a. at måle på projektets resultater.

Arbejdsplan 2 omfatter en generisk kampagne, der skaber opmærksomhed omkring de økologiske grundværdier: Dyrevelfærd, fravær af syntetiske sprøjtegifte og rent grundvand. Kampagnen afvikles med 3-4 nedslag hen over året og formidler økologiske budskaber via sociale medier og trykte materialer, såsom postkort og plakater til distribution på restauranter og caféer samt en outdoorkampagne. Derudover består kampagnen af grafiske elementer, videofilm og portrætter af økologiske ildsjæle, der gør økologien nærværende og menneskelig.

Projektet forventes at nå ud med sine økologiske budskaber til mellem 350.000-450.000 forbrugere via de digitale kampagner samt 20.000 forbrugere til selve eventet, Økologisk Høstmarked. Det forventes derudover, at minimum 50% af de adspurgte gæster har fået ny viden om økologi og lyst til at indkøbe mere økologi i fremtiden. Det forventes derfor, at projektet på sigt vil bidrage til henholdsvis 7 procent øget økologisk afsætning i foodservicebranchen og 5 procent øget økologisk afsætning i detailhandlen. Tallene for dette offentliggøres hhv. juni og oktober 2027 af Danmarks Statistik.

Note 28: Kampagne for økologisk kylling

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektets formål er at styrke salget af økologisk kylling i Danmark ved at samle aktører på tværs af værdikæden og gennemføre en målrettet forbrugerkampagne. Projektet skal øge kendskabet til økologisk kyllings merværdi – særligt blandt købestærke og bevidste forbrugere – og samtidig fremme samarbejde mellem producenter, detailhandel, foodservice og videnpartnere.

Aktiviteter:

1. **Værdikædesamarbejde – hvordan skaber vi et stærkere marked for økologisk kylling**
 - Facilitering af viden og samarbejde i værdikæden med deltagelse af producenter, grossister, detail, foodservice og interesseorganisationer. Igennem bl.a. netværksmøde/Værdikædeworkshop for Økologisk Kylling” med matchmaking, dialog, data og trends, videndeling og smagning.
2. **Udvikling - Forbrugerkampagne: “Kylling med Omtanke”**
 - Udvikling af opskrifter og serveringsforslag med fokus på kvalitet, sundhed og enkelhed
 - Infografik eller korte videoer til målgruppen med økologiske landmænd, kokke eller familier
 - Udvikling af digital kampagne med fokus på klima, sundhed og smag.
3. **Formidling og evaluering**
 - Distribution af kampagnebudskaber mm. via sociale medier, detailhandel og producenter
 - Portrætter af økologiske producenter og deres dyr. Historier om forbrugere der har valgt økologisk kylling som en del af en bæredygtig livsstil
 - Evaluering

Forventede effekter

- **Øget kendskab og præference** for økologisk kylling blandt målgruppen.

Fonden for **økologisk landbrug**

- **Styrket samarbejde** i værdikæden og bedre koordination mellem produktion og efterspørgsel.
- **Stigning i salget** af økologisk kylling.
- **Større synlighed** af økologisk kylling i medier og butikker.
- **Langsigtet markedsudvikling**, hvor økologisk kylling bliver et naturligt valg for bevidste forbrugere.

Note 29: Økologisk skemad – smag, duft og føl dig frem

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Projektet har til formål at bidrage til at øge afsætningen af økologiske fødevarer i dagligvarehandlen med 4–7 % i 2026 ved at inspirere småbørnsforældre til at vælge økologi til barnets første skemad. Gennem sanselig formidling af smag, duft og viden om økologiens fordele skal projektet bidrage til varige, loyale købsvaner og en sundere start på livet.

Projektet består af to arbejdsplaner. Første plan fokuserer på vidensopbygning og udvikling af indhold til økobarn.dk. Her udvides universet med 8–10 nye opskrifter, 4–5 artikler skrevet af en ernæringsfaglig ekspert og 4–5 opskriftsvideoer. Opskrifterne dækker hele overgangsfasen fra mælk til skemad og tager afsæt i Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Artiklerne formidler økologiens fordele og inspirerer til sanselig madlavning med babyer. Indholdet styles og fotograferes professionelt for at sikre høj visuel kvalitet og engagement på sociale medier. Anden arbejdsplan er en kampagne under titlen "Økologisk skemad – smag, duft og føl dig frem". Kampagnen rulles ud på Facebook, Instagram og TikTok samt i nyhedsbreve. Kampagnen udnytter Økologisk Landsforenings eksisterende følgerskare og digitale platforme til at skabe synlighed og trafik til økobarn.dk. Visuelle virkemidler og emotionel storytelling skal forankre budskaberne og øge købsintentionen hos målgruppen.

Projektet forventes at eksponere 200.000 personer for kampagnens budskaber og generere 10.000 klik til økobarn.dk. Det vil øge viden om økologiens fordele og motivere til øget forbrug blandt småbørnsfamilier og bedsteforældre. På længere sigt bidrager projektet til rekruttering af loyale økologiske forbrugere og indlejring af økologiske vaner hos den næste generation. Projektet understøtter fondens effektmål om udvikling af det økologiske marked i Danmark.

Note 30: Økologien tilbage i indkøbskurven (forbrugerkampagne 'økologi er også dyrevelfærd' for kød, mejeri og æg)

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Formålet er at øge salget af økologiske mejeriprodukter, kød og æg igennem en bred strategisk informationsindsats på tværs af gris, okse/kalv og kylling, æg samt mælk, ost og mejeri. Vidensniveauet er overraskende lille både for økologiforbrugere og danske forbrugere generelt, hvilket indikerer et behov for mere oplysning til forbrugerne om forholdene for dyr i økologiske produktioner (L&F Ernæring & Forbrugeranalyse, Norstat, maj 2025). Informationsindsatsen skal synliggøre økologiens fordele, specifikt dyrevelfærd med budskabet 'økologi er også dyrevelfærd'.

Dette skal opnås gennem en bred strategisk informationsindsats, der består af fire arbejdsplaner: 1. Fastholde animalsk økologi i sortiment hos detail (igennem dialogmøder, branchemøder og events fx Fødevaredagen), 2. Justering af kampagnematerialer til yderligere aktivering (hos detail, branche, med deling af LF toolbox), 3. Annonceringskampagne med to kampagnerul – et i foråret og igen efter sommerferien (sociale medier, web og udendørsreklamer mv.) og 4. Gennemførelse af en effekt og medianalyse, når budskaber ud? (sikrer facts og insights til dialog og sparring med de danske detailkæder og branche)

De fire arbejdsplaner vil samlet sikre viden og information i hele værdikæden om merværdien af den økologiske produktion fra den økologiske landmand til den økologiske producent, til detailkæden med synlighed ved køledisken og i tilbudsaviser og ikke mindst øge viden hos såvel de økologiske forbrugere som danskere generelt.

I en tid med øget fokus på plantebaseret kost er det ligeledes vigtigt at formidle, at husdyr har en naturlig plads i det økologiske kredsløb og spiller en afgørende rolle i den økologiske produktion – både som kilde til gødningsforsyning og som bidragsydere til biodiversitet gennem deres færden på marker og enge.

I et fortsat udfordret marked med prispres, høj kampagneandel, Private Label og discount er det vigtigt at bevare og drive volumen og merværdi for de animalske økologiske kategorier. I følge Danmarks Statistik udgjorde den økologiske

Fonden for økologisk landbrug

markedsandel i 2024 i dagligvarehandlen 11,6 pct. målt i værdi, samme niveau som 2019. Men der er behov for mere viden om økologisk produktion, hvis forbrugerne i fremtiden skal lægge flere økologiske fødevarer i indkøbskurven (L&F Ernæring & Forbrugeranalyse, Norstat, maj 2025). I analysen svarer hver femte dansker, at de ville købe mere økologi, hvis de fik mere viden om forholdene i økologisk produktion. Det halter især med viden om kød, æg og mejeriprodukter. Samtidig er det også de fødevarergrupper, der har den højeste pris, som for eksempel ost og kød.

Indsatsen vil blive koordineret med dagligvarehandelen med henblik på at bidrage til et øget salg af økologiske mejeriprodukter, kød og æg. Landbrug & Fødevarer har opbygget et stærkt netværk på tværs af dagligvarekæder og tæt dialog med beslutningstagere indenfor indkøb, kategori, markedsføring og CSR, der aktivt kan bringes i spil og derved sikre effekt. Tilsvarende ud mod branche og økologiske producenter og virksomheder. Kun ved at arbejde i hele værdikæden med involvering, synlighed og dialog kan det økologiske salg øges på de animalske kategorier.

Den brede informationsindsats vil fremme forbrugernes interesse og præference for økologi. Indsatsen bidrager til at drive økologisk salg og markedsandel på de animalske kategorier i et prisdrevet marked, og understøtte primærproducenters produktion og salg.

Note 31: Bæredygtig bundlinje – økologisk fokus i foodservice

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

14,2 % af indkøbene i foodservice er nu økologiske – det højeste niveau nogensinde og et tydeligt resultat af branchens målrettede indsats de seneste år. Men udviklingen afslører også en udfordring – og en mulighed: mange kokke i den private del af sektoren, både kantiner og HoReCa, fravælger fortsat økologien. Netop her ligger et stort uforløst potentiale. Projektets formål er at styrke økologiens rolle i foodservice og øge afsætningen af økologiske råvarer på tværs af værdikæden – med særligt fokus på den volumentunge private del, hvor økoandelen kun er 9 % og dermed lavere end i detailhandlen.

Projektet organiseres i fem selvstændige, men sammenhængende arbejdsplaner, der tilsammen leverer ny viden, inspiration, praktiske redskaber og en stærk ramme for kommunikation og markedsaktiviteter.

Arbejdsplan 1: Cases, inspiration og målrettet kommunikation

Udvikling af et inspirationskatalog med 10 faglige eksempler fra både store og små producenter og forskellige køkkentyper. Materialet dokumenterer, hvordan økologiske valg – f.eks. "mindre, men økologisk kød" – kan omsættes i praksis, og hvordan samarbejde på tværs af værdikæden styrker drift, smag og bæredygtighed.

Arbejdsplan 2: Køkkenprisen og Kantineprisen

Relancering af Køkkenprisen i to kategorier – store og mindre køkkener – for at favne hele det offentlige felt. Samtidig styrkes Kantineprisen, som igen vil indeholde konkrete økokrav. Vinderne i begge priser fungerer som ambassadører, og deres indsats formidles gennem presse, cases, sociale medier og fagevents.

Arbejdsplan 3: Best practice på nært hold

Gennemførelse af besøg hos prisvindere og producenter. Hver tur kombinerer køkken og producent, så deltagerne oplever organisering, smag og bæredygtighed i praksis. Turene giver rum for dialog, netværk og konkrete værktøjer til at omsætte erfaringerne hjemme i egne køkkener.

Arbejdsplan 4: AI og digitale værktøjer – økologiens fremtid?

Undersøgelse af, hvordan digitale løsninger kan understøtte økologiske valg. Sammen med et analysefirma gennemføres en baselineundersøgelse blandt min. 20 fagfolk om brug af bl.a. AI i foodservice. Der udvikles kursusdage med eksperter og eksempler fra andre brancher samt en praktisk guide med ekspertinterviews i artikler og videoer, der viser, hvordan AI kan gøre indkøb mere økologiske.

Arbejdsplan 5: ESG x Økologi-summit

Fagevent med oplæg, paneldebatter og workshops hvor økologiske råvarer kobles direkte til virksomhedernes ESG-strategier. En opsamlingsrapport og målrettet kommunikationsindsats sikrer, at erfaringerne forankres og deles bredt i branchen.

- På tværs af alle arbejdsplaner inddrages eksternt bistand fra analysepartnere, AI-eksperter, oplægsholdere, designbureauer og kommunikationspartnere for at sikre høj faglighed og maksimal gennemslagskraft.

Projektet forventes at bidrage til øget afsætning af økologiske råvarer i foodservice og særligt styrke positionen for økologiske animalske kategorier. Mindst 500 fagfolk vil benytte katalog, guide eller rapport, 200 vil deltage i faglige aktiviteter. Projektets kommunikation forventes at opnå et kommunikationsreach på minimum 300.000. Effekten bliver, at

Fonden for **økologisk landbrug**

flere køkkener forbinder økologien omtanke om ansvarlighed og klædes på til at se forretningsmulighederne i at prioritere økologi. Det Økologiske Spisemærke styrkes og målet er at bistå til vækst på 10% i både offentlige og private segmenter inden for 1–3 år efter projektets afslutning.

Note 32: Book en mark: Sammen skaber vi forbindelser

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Formål:

Book en mark går lige til sagen. Det handler om at skabe afsætning for de økologiske producenter.

Det gør Book en mark effektivt ved at koble økologiske producenter i alle størrelser med aftagere fra industri, dagligvarehandel, grossistled, kantinekæder, restauranter og caféer. På denne måde styrkes værdikæden for økologien igennem projektet.

Princippet er: Der er altid en aftager uanset hvilken størrelse produktion man har – og man kan udvikle og vokse sammen.

Aktiviteter:

Arbejdspakke 1: Book en mark – de tre lokale

Tre Book en mark events gennemføres i ikke-bynære områder med det formål at styrke lokal afsætning af økologiske fødevarer. Arrangementerne samler producenter og aftagere fra samme egn, herunder dagligvarebutikker, restauranter, storkøkkener og specialbutikker. Lokale netværk og organisationer involveres i rekruttering og forankring. Der forventes i alt 120-140 deltagere fordelt på producenter og aftagere.

Arbejdspakke 2: Book en mark – de tre regionale

Tre større Book en mark arrangementer afholdes i bynære områder med 250-300 deltagere i alt. Inden hvert arrangement gennemføres en behovsafdækning med deltagerne for at målrette program og netværk bedst muligt. Projektets konsulenter følger op med individuel sparring for at sikre, at relationerne omsættes til konkret samhandel.

Arbejdspakke 3: Bliv klar til Book en mark – faglig fordybelse og netværk for landmænd

En ny faglig dag samler 40 økologiske producenter, der ønsker at omstille eller udvikle deres produktion til konsum og mere lokalt salg. Dagen har to spor – plantebaseret og animalsk – og indeholder oplæg fra grossister, forarbejdningsevner, offentlige og private køkkener, erfarne producenter og rådgivere. Formålet er at give deltagerne viden, kontakter og inspiration til at komme i gang med målrettet afsætning.

Effekter:

På den korte bane synliggøres de økologiske producenter overfor aftagere i alle størrelser og 60 konkrete aftaler om samhandel indgås. Aftalerne forventes at omhandle alle de økologiske kategorier: Grønt, korn, kød, mejeri, drikkevarer, kolonial etc.

På den lange bane sikres det at økologien forbliver "top of mind", at afsætningen øges og at det økologiske areal kan udvides i Danmark.

Note 33: Sofari 2026 – derfor økologisk grisekød

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Formålet med Sofari 2026 er at øge den langsigtede efterspørgsel på økologisk grisekød. Dette gøres ved at rette forbrugerens opmærksomhed mod økogrises liv og velfærd samt økologiens øvrige kvaliteter.

Aktiviteter: Projektet består af to spor – et fysisk og et digitalt. Det fysiske er et åbent-hus-arrangement på økologiske grisegårde en søndag i maj og samt 4 langbordsmiddage på Sofari-gårde geografisk spredt i Danmark. Det digitale spor er to SoMe kampagner samt involvering af fire mum-influencere m/k til at sprede kendskabet til økogrises liv.

På selve Sofari-dagen inviteres danskerne indenfor på gårdene, hvor de får mulighed for at opleve det økologiske griseliv på nært hold. Her møder gæsterne gårdens medarbejdere til rundvisninger og en snak om økogrise.

Informationsmateriale understøtter landmanden fortælling og styrker gæsternes forståelse for og indsigt i økologien. Med hand-out materiale målrettet både børn og voksne, får gæsterne materiale med hjem, så de også mange måneder senere, når de står ved køledisken, husker dyrevelfærden og det gode økologiske griseliv.

Fonden for **økologisk landbrug**

Cirka 15 grisproducenter deltager i eventet. Annoncering og PR-materialer følges op af en massiv presseindsats. Sofari eventet suppleres i juni/juli af fire landbordsmiddage i samarbejde med lokale gastro-organisationer med det formål at skabe lokale/regionale ambassadører for økogrisen.

I det digitale spor gennemføres fra Sofaris SoMe-kanaler en forårs- og efterårskampagne. Forårskampagnen fungerer både som reklame for Sofari-dagen og som oplysningskampagne om det økologiske griseliv. Med generiske kampagnefilm om økogrisenes liv og de passionerede økologiske landmænd - samt diverse opslag om økogrisens liv. I efterårskampagnen fortsætter indsatsen, så økologisk grisekød, står skarpt i forbrugernes bevidsthed op til julens mange måltider med gris. Der indledes et samarbejde med 4 mum-influencere, der tilknyttes 4 gårde. De klædes på til opgaven på en workshop af ildsjælen Trine Krebs og kommitterer sig til at følge livet på økogården i løbet af 2026 og lave opslag derfra.

Effekterne fra projektets to spor forventes at resultere i, at 10-11.000 danskere deltager i Sofari eventet og landbordsmiddage, og at cirka 3 mio. danskere stifter bekendtskab med den økologiske gris på de sociale medier. Her nudger folk i kommentarsporet hinanden til at huske at købe økologisk gris ligesom opslagene får rigtig mange positive reaktioner. I 2025 førte pressearbejdet til 82 medieomtaler. Derudover fik Sofari ca. 10 minutter i prime time på TV2 regionerne med rapportager, samt artikler på tv-stationernes hjemmesider. Alt i alt ca. 10 minutters gratis omtale af eventet, økologi og den økologiske gris i den bedste sendetid med flere hundredetusinde seer. DR P4 bragte også omtale af Sofari på flere af deres regionale radiokanaler.

Projektet bidrager til at de mennesker, som Sofari-projektet møder – ved events og/eller på de sociale medier får en unik viden om den økologiske griseproduktion, som giver forståelse for, hvorfor økologisk grisekød koster mere end konventionelt produceret grisekød. En viden som, alt andet lige, bidrager til en større betalingsvillighed ved køledisken. Samtidig får gæsterne på Sofari får også indblik i økologiens øvrige styrkepositioner, der både på kort og lang sigt forventes at styrke den økologiske afsætning i Danmark.

Note 34: Økologi – et bidrag til en klode i balance II

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Projekts formål er at udbrede kendskabet til, hvorfor økologiske fødevarer er et fornuftigt valg, hvis man ønsker at støtte en bæredygtig helhedsorienteret produktionsform, der leverer på både klima, biodiversitet, sund jord, bedre vandmiljø, rent drikkevand og øget velfærd for husdyr. Det gøres ved en bred vifte af aktiviteter, der supplerer hinanden.

Aktiviteter: I 2024 udviklede L&F Økologi informationsmaterialet "Økologi – et bidrag til en klode i balance" som består af en 12-siders avis og en vandrestilling med 6 posters. Materialet har fået stor anerkendelse og er fortsat yderste relevant. Derfor ønsker vi med dette projekt, at videreudvikle projektets materialer og brede det ud til nye målgrupper.

AP 1: Avis opdateres og 4 nye sider tilføjes med cases og info om økologiens rolle i den grønne trepart/grønne omstilling.

AP2: Avisen trykkes. Ekstraopslag bruges til AP4 og AP5. Avisen bringes som indstik til Politiken (papiravisen) og E-avisen en weekenddag i 2026. Her vil 255.000 læsere modtage Økologi – et bidrag til en klode i balance på print og cirka 35.000 læsere får adgang til den via E-avisen. Politiken er valgt som medie, da indholdet matcher Politikens læserprofil og blander godt ind i deres redaktionelle indhold. Det skaber stor sandsynlighed for, at avisen vil blive læst og budskaber modtaget, til gavn for afsætning af økologiske fødevarer.

AP3: Med afsæt i avisens hovedbudskaber udarbejdes to journalistiske artikler i samarbejde med en Politiken journalist til Native annoncering. Artiklerne vil ligge 3 dage på forsiden af Pol.dk, derefter på deres redaktionelle sider, hvor de er tilgængelige i 12 mdr. Der garanteres 3 mio. eksponering på forsiden, 1 mio. eksponeringer på de redaktionelle sider og 8.000 læsninger. Der laves SoMe post til Politikens SoMe kanaler for at nå endnu bredere ud med økologibudskaberne.

AP4: Materialet danner afsæt for debatter på henholdsvis Madens Folkemøde, Naturens Folkemøde og Klimafolkemødet, 5-600 deltagere forventes at høre med.

AP5: Ekstraoplag af avis samt posters fra 2024 danner afsæt for ny vandrestilling, der i 2026 også tilbydes ungdomsuddannelser med fokus på gymnasieskoler. Det sker i forlængelse af en relancering af undervisningssitet *Økologi for gymnasiet*, nu som *Økokompasset – udforsk din øko-viden*. Det vil inspirere yderligere til at arbejde fagligt med økologi i undervisningen. AP6: Materialet danner endvidere baggrund for SoMe-kampagne fra L&F Økologis facebookside, hvor målet er at nå 500.000 danskere.

Effekter: Projektets aktiviteter bidrager samlet set til, at mange flere danskere får indblik i økologien som en samlet pakke til at imødegå en række udfordringer, som vi står overfor med vores fødevareproduktion. Det er en helhedsorienteret tilgang, der tager samtidige hensyn til miljø, natur, biodiversitet, drikkevand, dyrevelfærd og klima.

Fonden for **økologisk landbrug**

Med målgruppen Politikens læsere rammer vi mange forbrugere, der ofte og en gang imellem køber økologisk, og med deres nye indsigter om økologi, alt andet lige, vil øge deres forbrug af økologiske fødevarer. Med målgruppen gymnasieelever/ungdomsuddannelser rammes fremtidens forbrugere, som netop angiver, at de ville købe flere økologiske fødevarer, hvis de havde mere viden om økologi (jf. Landbrug & Fødevarer forbrugeranalyse maj 2025).

Note PF4: Next generation økologi i ny digital skoletjeneste

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer F.m.b.A

"Formålet er at formidle økologiens bidrag til fremtidens bæredygtige fødevarereproduktion til grundskolens ældste klassetrin på Landbrug & Fødevarers skoleportal skole.lf.dk. Målet er udvikling af digitale læremidler om den økologiske sektors udvikling af bæredygtig økologisk produktion samt udvikling af koncept og materialer til online gårdbesøg hos økologiske landmænd, der er frontløbere i udviklingen af den økologiske produktion. Materialerne formidles fra L&F's skoletjeneste, der gøres mere digital og temabaseret.

Projektet består af tre arbejdsplaner:

AP1: Udvikling af læremidler om udviklingstemaer for den økologiske produktion, der er centrale i forhold til udvikling af bæredygtig økologisk produktion. Materialerne vil tilsammen udgøre et digitalt temaområde om økologi set i forhold til fremtidens fødevarereproduktion, men de vil også indgå i tværgående temaer for fødevarerhvervet om fx teknologi og innovation, klima og bæredygtig fødevarereproduktion. Emnerne bearbejdes pædagogisk og didaktisk og ledsages af medieklip, fotobibliotek til elev-brug, problemløsende opgaver, quiz til test af læring og værktøjsøvelser samt lærevejledninger.

AP2: Identifikation af et korps af økologiske landmænd til at være værter ved online gårdbesøg. Landmændene repræsenterer samlet set den økologiske produktion - kvæg, gris, fjerkræ, planteavl, naturpleje. Et fællestreæk for dem er, at de er engagerede i udvikling af den økologiske produktion. Til at kvalificere elevernes møde med landmanden udvikles en introduktionsfilm fra hver bedrift samt fakta-ark og inspirationsark med betragtninger, der kan bruges i dialogen med landmanden.

AP3: L&F Økologi har i perioden 2014-2018 udviklet læremidler om økologi til grundskolens forskellige klassetrin. 3 af læremidlerne er ved at være udsolgte. De opdateres og genoptrykkes.

Effekter: Fremtidens forbrugere - vores børn - lærer om økologiens styrker og potentiale som en betydnings-fuld produktionsform, når det gælder fremtidens fødevarereproduktion. Projektet vil stimulere den langsigtede efterspørgsel efter økologiske fødevarer og bidrage til, at fremtidens forbrugere vælger økologi, når de selv skal til at foretage indkøb."

Note 35: Markedsudvikling for hele korn til mad (MADKORN)

Tilskudsmodtager: Landsorten

Projektets formål er at skabe et nyt marked for hele korn i maden, hvor hele kornkerner af økologiske kornsorter med alle deres forskellige kulinariske og sundhedsmæssige egenskaber indarbejdes i dansk madkultur som en ny råvare i egen ret, der bidrager med lavt CO2 aftryk, højt proteinindhold, næringsstoffer og nye kulinariske muligheder. Og som med lethed kan erstatte importeret ris, bulgur og cous-cous.

Der er flere forudsætninger for at lykkes med projektet, som allerede er på plads:

Der findes i Danmark et stort udvalg af økologiske kornsorter der er udviklet til humant konsum af Landsorten. Flere økologiske planteavlere dyrker allerede disse kornsorter og de økologiske møllerierne har udstyr og kapacitet til at håndtere et parallelt sortiment af korn til madlavning. På efterspørgselssiden er professionelle køkkener vant til at udvikle deres råvareforbrug og omstille tilberedningsmetoder og formidling til gæsterne, for at lykkes med et grønnere økologiske køkken med lavere klimaaftryk.

Det vigtige element som mangler, for at kunne skabe succes med dette nye marked er en ny forståelse af korn som en gastronomisk råvare. Derfor vil projektets to arbejdsplaner via dialog, rådgivning, inspiration og demonstration gøre de økologiske møllerier og professionelle køkkener klar til at agere i markedet.

Fonden for **økologisk landbrug**

I arbejdsplanen 1 gøres møllerierne markedsparate til at udvikle et sortiment af hele kornkerner på basis af økologiske sorter, som er egnet til madlavning. Det gøres med følgende aktiviteter:

A. KONCEPT- OG OPSKRIFTUDVIKLING Konceptet beskriver de professionelle storkøkkeneres forudsætninger, behov og prisfølsomhed, et hertil egnet sortiment af forskellige kornsorter med forskellige egenskaber samt 10 opskrifter. Dette materiale anvendes i rådgivningen af møllerierne.

B. RÅDGIVNING TIL UDVIKLING AF MADKORNSSORTIMENT HOS ØKOLOGISKE MØLLERIER For at sikre et solidt kvalitetsudbud af madkorn til markedet rådgives møllerierne om, hvordan de tilgår og produktudvikler til det nye marked.

Note 36: Økologiske og grønne måltidsfællesskaber i kirkeregion

Tilskudsmodtager: Grøn Kirke (under Danske Kirkers Råd)

Formål

Kirkerne og de kirkelige organisationer i Danmark arrangerer massevis af fællesspisninger - og ofte med traditionelle retter der laves igen og igen. Formålet med projektet er at påvirke kirkelige madfællesskaber i en grønnere og økologisk retning gennem opkvalificerende madworkshops for 200+ ansatte og frivillige. Herved trænes personalet i at lave nye retter, som kan blive en del af det faste repertoire. Diettesse kombineres med foredrag om økologiens betydning for 500 kirkegængere i lokalsamfund over hele landet. Projektet bidrager til, at økologien når ud til nye målgrupper, inklusive det kirkelige Danmark som institution og de mange måltidsfællesskaber, som kirkerne og de kirkelige organisationer faciliterer.

Aktiviteter

Udvikling af opskrifter til kirkesammenhæng/storkøkkener i kirkelige organisationer. Disse udvikles med et blik for de målgrupper, der kommer til forskellige typer af fællesspisninger, så vi sikrer, at der også er fokus på modtagerne og traditioner.

Afholdelse af 6 workshops (200+ deltagere eller ca. 100 kirker) m. hands-on madlavning med køkkenkonsulent og oplæg v. Martin Keller om økologiens betydning for natur og biodiversitet, samt teologiske diskussioner af maden i et kristent livssyn og af kirkens rolle for at påvirke fødevarer systemet mod mere naturskånsom produktion. Disse refleksioner skal sikre motivation for forankring på et dybere plan.

Opskrifter og erfaringer samles i et hæfte, der trykkes og distribueres til de knap 400 kirker, der er en del af Grøn Kirke-netværket.

Derudover vil Martin holde ca. 14 oplæg for kirkegængere i forskellige kirkelige sammenhænge.

Vi udgiver desuden to podcasts i Plantetinget, hvor vi diskuterer hvad mad og kirke har med hinanden at gøre, og kirkens rolle i at påvirke fødevarer systemet mod mere naturskånsom produktion. Disse udbredes via Grøn Kirkens netværk samt podcastens sædvanlige kanaler.

Effekter

Projektet vil opkvalificere 200+ af kirkernes og kirkelige organisationers medarbejdere og frivillige, der står for at lave mad til fællesspisninger. Vi forventer at 100 kirker/organisationer vil være repræsenteret. Med et anslået antal årlige fællesspisninger pr. kirke på 10 og med et gennemsnit på 30 deltagere ved hver fællesspisning, vil projektet sætte direkte aftryk på økologiske indkøb til 30.000 måltider årligt. Dette vil øge afsætningen i grossist-leddet og detailhandlen, hvor kirkerne foretager deres indkøb til fællesspisninger. Projektet bidrager til, at økologien når ud til nye målgrupper, inklusive det kirkelige Danmark som institution og de mange måltidsfællesskaber, som kirkerne og de kirkelige organisationer faciliterer. Derudover Projektet bidrager projektet til en samtale i danske kirkelige kredse, hvor folkekirken jo er Danmarks 3. største jordejer, om kirkens rolle i at fremme økologien og grønnere mad.

Note 37: Økodag 2026

Tilskudsmodtager: Mejeriforeningen

Økodagen har i en lang årrække været en hovedaktivitet ift. At udvide danskernes forståelse omkring økologisk mælkeproduktion og været en fin måde at opnå samfundskontakt både ved en konkret oplevelse og stærk mediedækning. Økodag arrangeres i 2026 fuldt ud af Mejeriforeningen i et tæt samarbejde med mejerierne og ikke

Fonden for økologisk landbrug

mindst de mælkeproducenter, som åbner deres gård for gæsterne og dermed giver et vigtigt bidrag til samfundskontakt og kontrakt.

Aktiviteten er centeret omkring økodagen med en række underaktiviteter:

- Rekruttering af værter i et samarbejde med de enkelte mejerier.
- Forberede værter og udvikle setup til de enkelte værter
- Udvikling og produktion af informationsmateriale om økologisk mælkeproduktion
- Udvikling af markedsføring og kommunikationsplan og udvikling af tekst og print/digitale annoncer
- Udvikling af pressemeddelelser og kontakt til fag- og nyhedsmedier både før, under og efter Økodagen.
- Gennemførelse af Økodagen
- Evaluering og tilfredshedsundersøgelse både hos gæster og værter. Økodag er en ongoing event og det er vigtigt at få både værter og gæsters vurdering af eventen med henblik på fortsat at udvikle og forbedre oplevelsen og formidlingen af de økologiske værdier.

Effekterne, baseret på og en ambition på 40-45 værter, at få 125.000 gæster ud til Økodag. Vigtigere end antal gæster er, at minimum 95% har en god eller meget god oplevelse på dagen og gæsterne har en bedre viden og forståelse omkring den økologiske mælkeproduktion og dermed øget forbrug af økologiske produkter.

Mediemæssigt er ambitionen i billeder, lyd og skrift at opnå foromtale og omtale af dagen i TV nyhedsflow, på digitale nyhedsplatforme og sociale medier nationalt såvel som regionalt og lokalt.

Note 38: Smagen af økologi og gamle sorter

Tilskudsmodtager: Foreningen for ORIGINALER

Projektets formål er at styrke vidensniveauet om og øge brugen af kulinarisk interessante, økologisk producerede, hjemmehørende grønsags- og kornsorter i professionelle køkkener. Det skal ske gennem sensorisk kortlægning, smagsprofiler og målrettet formidling, som gør det lettere for foodservice at forstå, anvende og formidle sorternes kvaliteter.

Projektet består af tre arbejdsplaner:

1. Smagsprofiler:

Der gennemføres sensoriske analyser af 15–20 økologisk dyrkede, bevaringsværdige sorter. Resultatet bliver en detaljeret rapport med smagsprofiler, foodpairing-tabeller og smagslandkort, som kortlægger sorternes duft, smag og anvendelsespotentialer. Arbejdet udføres af sensoriker Lisbeth Ankersen.

2. Formidlingsmateriale:

Med udgangspunkt i den sensoriske analyse udarbejdes et magasin Biodiversitet på tallerkenen – vol. 2, der formidler viden om sorternes smag, kulinariske anvendelse og betydning for økologi og biodiversitet. Magasinet distribueres i trykt (min. 3000 eksemplarer) og digital form gennem grossister, avlere, andre samarbejdspartnere og sociale medier.

Eksisterende ambassadørkøkkener og andre eksperter inddrages i formidlingen for at styrke relevansen for målgruppen.

3. Eventbaseret formidling:

Et større event målrettet professionelle køkkener afholdes i samarbejde med Økologisk Landsforening. Her præsenteres analyseresultater og erfaringer fra ambassadørkøkkener i workshops og smagninger. Derudover gennemføres to separate foredrag/workshops hos kantinekæder, grossister eller lignende aktører i værdikæden, hvor smag og potentialer demonstreres direkte.

Samlet skal aktiviteterne inspirere madprofessionelle til at arbejde aktivt med gamle sorter i køkkenet og styrke fortællingen om de økologisk dyrkede sorter i foodservice.

Projektet forventes at øge afsætningen af gamle, hjemmehørende, økologiske sorter med 30 % målt gennem grossister (baseline 2025, måles i 2027). Det forventes, at mindst tre nye økologiske avlere vil levere gamle sorter til foodservice via Dansk Cater. Projektet styrker også koblingen mellem økologi og bevaringssorter og bidrager til, at flere professionelle køkkener vælger gamle sorter – til gavn for den kulturskabte biodiversitet, madkvalitet og økologisk afsætning.

Note 39: Fremdrift for omlægning til økologisk slagtekylling i Food Service

Tilskudsmodtager: Food Organisation of Denmark

Fonden for **økologisk landbrug**

Region Hovedstaden, Region Midt, Odense Universitetshospital, Københavns Kommune og Meyers Kantiner omsætter årligt (2024 tal) 400 ton slagtekylling, hvoraf 185 ton er omlagt til økologisk slagtekylling. Det er et stort ønske fra disse store aftagere af fødevarer at omlægge den resterende mængde slagtekyllinger til økologi. Der er både et politisk ønske og et kundeønske om at flytte sig væk fra turbokyllingen. Desforuden flytter forbruget sig fra svine og oksekød mod kyllingekød, hvorfor tonnagen forventes at stige yderligere. Det er dog tydeligt for alle, at det er yderst vanskeligt at få et dækkende sortiment i økologisk slagtekylling listet hos de professionelle grossister og det er endnu sværere for de økologiske slagtekyllingeproducenter at forecaste en positiv udvikling i markedet. Markedet for økologisk slagtekylling er yderst vanskeligt og har været det længe. Håbet med dette projekt er at en værdi-kædedialog med grossister, aftagere=storkøkkener, producenter og andre vigtige interessenter med både analysearbejde, fysiske og online møder SAMMEN kan udvikle en farbar fremdrifts-plan for omlægningen til økologisk slagtekylling. Effekten af projektet skal gerne være omlægning af 200 ton økologisk slagtekylling inden 2030 og at projektet formår at aktivere større partnere også udenfor projektets nuværende beskrevne partnerkreds til at byde ind og tage ansvar i denne vigtige omlægning. Desuden er det håbet, at en penetration af foodservice markedet for økologisk slagtekylling kan bidrage til at detailmarkedet for økologisk slagtekylling også kan udvikle sig mere stabilt. Alle ovenfor beskrevne projektpartnere deltager i projektet, uden at modtage midler fra projektet. Det er udelukkende Food Organisation of Denmark (FOOD), som bærer økonomien. FOOD har ansvaret for fremdrift og resultater i projektet, mens alle projektdeltagere forpligter sig til at bidrage med data, deltagelse i projektets dialoger og møder.

Fonden for økologisk landbrug

Fonden for økologisk landbrug – Viden & Kompetence

Note 40: Omlægning og udvikling

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Omlægnings- og udviklingsprojektet har til formål at understøtte beslutningsgrundlaget hos primærproducenter, der overvejer at omlægge til økologiske drift, samt at belyse aspekter og kvalificere beslutninger hos primærproducenter, der ønsker at udvikle deres nuværende økologiske produktion via fastholdelses-, udviklings- eller bæredygtighedstjek, herunder også med særligt fokus på forventede konsekvenser af Grøn Trepert. Det samlede formål er både at øge og udvikle den økologiske produktion.

Aktiviteterne i omlægnings- og udviklingsprojektet omfatter udførelse af omlægnings-, fastholdelses-, udviklings- og bæredygtighedstjek hos primærproducenter over hele landet indenfor landbrug, gartneri, frugt- og bæravl. Fordelingen af de enkelte typer af tjek vil løbende blive tilpasset, så det kan afspejle det aktuelle behov. På den måde kan indsatser og behov i erhvervet imødekommes. Udførelsen af tjek vil primært blive fordelt mellem de lokale rådgivningsvirksomheder og Innovationscenter for Økologisk Landbrugs egne konsulenter. Omlægningstjek kan tilbydes alle konventionelle primærproducenter, og rådgivningen målrettes den konkrete bedrift. Fastholdelses- udviklings- og bæredygtighedstjek kan tilbydes alle eksisterende økologiske bedrifter. Denne type af tjek er ofte kendetegnet ved en stor grad af kompleksitet og behov for inddragelse af flere kompetencer / fagligheder. Det forventes, at en væsentlig andel af tjek vil omhandle forskellige aspekter og følger af Grøn Trepert.

Hos de lokale rådgivningsvirksomheder vil der blive afholdt orienteringsmøder for primærproducenter, og såvel rådgivere fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug, de lokale rådgivningsvirksomheder som andre relevante aktører vil formidle viden om forskellige aspekter og følger af Grøn Trepert.

Der planlægges at udarbejde i størrelsesordenen:

- 270 omlægnings-, fastholdelses- og bæredygtighedstjek.
- Bilagsmateriale og faktaark til omlægningsmappen.
- 4-6 artikler, opslag, annoncer og/eller små film og billeder til sociale platforme.
- 8-12 orienteringsmøder for primærproducenter med særligt fokus på Grøn Trepert.
- 160 tjek med særligt fokus på konsekvenser af Grøn Trepert.

Baseret på tidligere års erfaringer er forventningen, at effekterne af de forventede 430 tjek er, at der:

- Vil være god overensstemmelse mellem de producenter, der har fået et omlægningstjek, og dem, som efterfølgende søger certificering. Det gælder både for de producenter, der på eget initiativ har efterspurgt muligheden, og for de producenter, der har takket ja til et tjek som følge af en opsøgende indsats iværksat af Innovationscenter for Økologisk Landbrug.
- Vil være en stor effekt af fastholdelses- og bæredygtighedstjek, da de som regel er motiverede af en konkret situation eller et ønske på den enkelte bedrift. Producenten vil i forbindelse med disse tjek få hjælp og sparring mhp. at iværksætte konkrete handlinger. Ligeledes kan tjekkene bruges til at diskutere og planlægge strategiske handlinger med afsæt i Grøn Trepert.

Det er vigtigt at henlede opmærksomheden på, at gennemførelsen af de forskellige former for "tjek" nok er en kendt aktivitet og ramme uden megen fornyelse i selve projektansøgningen, MEN det væsentlige er, at der er tale om unikke besøg, der opleves som nye og meget værdifulde på den enkelte bedrift, og som kræver, at rådgiveren hver eneste gang forholder sig til en ny konkret bedrift og problemstilling. At rammen er kendt på forhånd, er blot en stor fordel i forhold til udbredelse, kendskab, anvendelse samt optimal udnyttelse af bevillingen.

For alle typer af tjek gælder det, at på nogle bedrifter vil tiltag kunne iværksættes umiddelbart i forlængelse af tjekket, og i andre situationer griber det ind i større strategiske beslutninger.

Note 41: Nyeste forskningsbaserede viden i økologi til fremtidens landbrugere

Tilskudsmodtager: Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer (Aarhus Universitet)

Formål

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektets formål er at skabe et koncept for, hvordan nyeste forskningsfaglige viden inden for økologisk jordbrug kan formidles i undervisningen på landbrugsskolerne. Konceptet udvikles, afprøves og evalueres i undervisning i projektperioden. Målet er at højne fremtidens økologiske landbrugeres videns- og kompetenceniveau for at sikre tidssvarende, forskningsbaseret udvikling af den økologiske jordbrugssektor samt styrke økologisk jordbrugs bidrag til den grønne omstilling af landbruget.

Aktiviteter

Projektet udføres af ICROFS – Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer (projektleder), Landbrug & Fødevarer Økologi samt Videncenter for Jord- og Landbrug. Kalø Økologisk Landbrugsskole og Asmildkloster Landbrugsskole er samarbejdspartnere. En følgegruppe bestående af landets øvrige 15 landbrugsskoler (via Videncenter for Jord- og Landbrug netværk) og projektledere fra andre igangværende projekter inviteres til at følge udviklingen og bidrage til forankringen af projektets resultater. Herudover er forskere fra landets forskningsinstitutioner tilknyttet som bidragsydere.

I første kvartal udarbejdes en behovsafdækning (arbejdsmappe 1) på Kalø Økologisk Landbrugsskole og Asmildkloster Landbrugsskole for at sikre, at de undervisningsmaterialer, som udvikles, er relevante at afprøve i undervisningen i efteråret 2026. Behovsafdækningen bages op af interviews på to øvrige landbrugsskoler samt en spørgeskemaundersøgelse i følgegruppen. Analysen af afdækningen danner grundlag for det videre arbejde.

I andet kvartal udvikles de didaktiske skabeloner (arbejdsmappe 2), og der indhentes forskningsfaglig viden til undervisningsmaterialer (arbejdsmappe 3). Der udarbejdes tre forskellige didaktiske skabeloner tilpasset forskellige læringsstile og forskellige behov for at inddrage undervisningsmaterialerne i undervisningen. Der udvikles minimum seks konkrete undervisningsmaterialer, som gøres tilgængelige på ØKO-Portalen. De didaktiske skabeloner og undervisningsmaterialer udvikles i samarbejde mellem landbrugsskolelærere og forskere med projektpartnerne som faciliterende redaktion.

I tredje og fjerde kvartal afprøves undervisningsmaterialerne konkret i undervisningen på de to landbrugsskoler og evalueres efterfølgende af lærere og elever. De didaktiske skabeloner og afprøvede undervisningsmaterialer justeres herefter og offentliggøres på ØKO-Portalen til fremtidig brug.

I hele projektperioden gennemføres en massiv kommunikationsindsats (arbejdsmappe 4) for udvalgte målgrupper for at sikre den ønskede forankring af projektet og for at bane vejen for en kontinuerlig strøm af nyeste forskning i økologi ind i landbrugsskolernes undervisning.

Effekter

Projektets primære effekt er kompetenceopbygning i primærsektoren via formidling og informationsaktiviteter om økologi på landbrugsskolerne. Projektet vil fremtidssikre en kontinuerlig strøm af nyeste forskning inden for økologisk jordbrug. Undervisningsmaterialerne skal både styrke viden- og kompetenceniveauet samt øge interessen for den økologiske produktionsform. Fremtidens landmænd vil blive uddannet på højest mulige faglige niveau med udgangspunkt i nyeste viden i økologi for at kunne tackle landbrugets udfordringer og bidrage positivt til klima, miljø, biodiversitet, sundhed og velfærd.

Note 42: Økologisk og Klimarobust Landbrug – Fra Principper til Praksis
Tilskudsmodtager: D&K Gruppen

Projektets formål er via inspiration og dygtiggørelse af økologiske og konventionelle landbrugere, at øge arealet med landbrugsjord dyrket efter økologiske, regenerative principper med ønsket om at sikre en mere klimarobust produktion. Projektet bygger på erfaringer fra et projekt støttet af Fonden i 2025. Her blev der afdækket et stort behov for at brede forståelsen af økologiske regenerative tiltag ud til flere landbrug og driftsgrene.

Projektet vil inspirere landbrugere, så de genopdager de oprindelige økologiske principper, der, sammen med regenerative praksisser, byder på en vej, hvor landbruget bliver del af løsningen på klima- miljø- og biodiversitetskrisen.

Fonden for økologisk landbrug

Projektets aktiviteter er opdelt i fire arbejdsplaner:

1. **Kursus** med intro til regenerative metoder koblet til økologiens principper og værktøjer til udvikling og omlægning. Her skabes indsigt i jordsundhed, planterobusthed, mikroliv, mindset og biodiversitet med et økologisk regenerativt afsæt. Kurset skaber et fælles teoretisk vidensgrundlag, vækker interesse og synliggør potentialer. Det målrettes økologiske og konventionelle mælkeproducenter og planteavlere, og holdes i to landsdele.
2. **Omlægnings- og udviklingstjek**
 - Tyve af kursusedtagerne tilbydes omlægningstjek (konventionelle) eller udviklingstjek (øko). Her omsættes kursusteori til erfaring på egen bedrift. Muligheder og barrierer for udvikling mod mere regenerativ økologisk forvaltning synliggøres. Et tjek omfatter bedriftsbeskrivelse, jordanalyse, kvalitative interview.
 - Ti deltagere tilbydes et "biotjek", med fugle som nøgleindikator for agro-økologisk sundhed. Tjekket indeholder: Drøftelse af gårdens landskabsforvaltning, landskabsvandring, fugleregistrering, og fotografering af biotoper/naturtyper.
 - Alle tjek afrundes med en rapport om resultater og drøftelser, og en samtale om *hvad* der kan realiseres, *hvornår* og *hvordan*.
3. **Udviklingsgrupper** samler landbrugere i små fællesskaber, der besøger hinanden. Ved hvert besøg er der fokus på udvalgte emner og praksis. Målgruppen er landbrug, der har været på kursus og/eller deltaget i et tjek, og som er interesseret i udvikling. Vi faciliterer fem udviklingsgrupper i to landsdele.
4. **Opsamling med erfaringsudveksling og bred formidling.** Her omsættes faglig og praktisk viden til guidelines for udvikling og omlægning. Opsamlingsformatet er dels powerpoint, og dels 10 videoer, der zoomer ind på en specifik udfordring/løsning. På opsamlingsmøder præsenteres indsigter på tværs, og deltagere netværker og erfaringsudveksler. Møder holdes i to landsdele, og giver deltagere mulighed for at forberede næste vækstsæson; mentalt, i markplaner og driftsbudget. Samtidig giver ti små videoer hurtig adgang til inspiration og leverer praksisnære eksempler fra mennesker og landbrug, som gør nye tilgange mere tilgængelige. Videoer bliver frit tilgængelige på YouTube.

Effekter

Hovedparten af deltagere i AP1 ændrer forståelse af planter og dyrs trivsel, jordsundhed og naturlige regenererende kredsløb. Det er en bevægelse mod en mere helhedsorienteret tænkning, og den naturlige udvikling for disse bedrifter vil være orienteret imod opfyldelsen af de fire økologiske grundprincipper.

50 % af deltagere i AP2 har inden for 2 år påbegyndt omlægning til økologi eller implementeret regenerative praksisser, der tilgodeser jordens mikroliv, kulstoflagring og biodiversitet.

Omtale af regenerative økologiske principper vil nå minimum 2000 landbrugere, grundet bred formidling via medier og video.

Landbrug, der omlægges til regenerativ økologisk forvaltning, vil på sigt opleve mere tørkeresistente marker, mindre udfordringer med afløb af vand og næringsstoffer under kraftig regn, bedre jordstruktur og lavere pres fra ukrudt, skadedyr, sygdom. Noget der på sigt forventes at have positiv effekt på bedriftens økonomi.

Note 43: Kompetenceopbygning med fokus på biodynamiske principper, regenerative praksis og resultater

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Formål

Projektet skal styrke viden og praksis inden for biodynamisk og regenerativt jordbrug. Målet er at motivere flere landmænd til omlægning og fordybelse i metoder, der øger jordens frugtbarhed, biodiversitet, kulstofbinding og biodynamisk praksis. Gennem praktisk læring, netværk og videndeling på tværs af biodynamiske, økologiske og konventionelle bedrifter skabes robusthed og højere fødevarekvalitet.

Fonden for **økologisk landbrug**

Aktiviteter

Projektet gennemfører en række aktiviteter, der opbygger kompetencer i kompostering, regenerativ praksis og biodynamiske metoder. Fokus er både på nye biodynamiske landbrug, som står over for store forandringer, og på landmænd, der ønsker at fordybe sig i jordfrugtbarhed og mikroliv.

Der afholdes 10-15 praktiske workshops og erfa-møder fordelt over landet. Her arbejder deltagerne hands-on med fremstilling og pleje af kompost, kompostekstrakt og kompostte, vurdering af kompostkvalitet med og uden mikroskop, samt brugen af biodynamiske præparater. Hver gruppe mødes mindst tre gange, så udviklingen i kompostens kvalitet kan følges, og erfaringer udveksles over tid.

På baggrund af møderne udarbejdes manualer for fremstilling og brug af kompost og præparater. Hertil kommer 5-7 faglige temaer, hvor deltagerne fordyber sig i emner som såsædskvalitet, gødningshåndtering, biodiversitet, jordfrugtbarhed og anvendelse af biodynamiske præparater.

Der planlægges desuden 2-4 bedriftsbesøg med mark- og staldvandring, oplæg fra værter og eksperter, samt en studierejse, der giver indblik i praksis og innovation uden for landets grænser. Projektet sikrer bred formidling gennem 2-4 artikler i relevante fagtidsskrifter.

Arbejdet organiseres i to parallelle spor: (1) planlægning og gennemførelse af aktiviteter, netværksdannelse og udvikling af manualer, og (2) faglig opsamling, evaluering og formidling. Eksterne eksperter fra Danmark og udlandet inddrages, så deltagerne får både praktisk og teoretisk inspiration.

Projektet understøtter netværksdannelse og studiegrupper, der fortsætter ud over projektperioden, og styrker samarbejdet på tværs af biodynamiske, økologiske og konventionelle landmænd.

Effekter

Projektet forventes at øge antallet af biodynamiske bedrifter og udvide det økologiske areal. Anvendelsen af kvalitetskompost og biodynamiske metoder forbedrer jordens frugtbarhed, øger kulstoflagring og styrker biodiversiteten. Landmænd får redskaber til mere robuste driftsformer med højere afgrødekvalitet og bedre økonomi. For samfundet betyder det renere fødevarer, rigere natur og viden, der inspirerer hele den økologiske sektor.

Note 44:

Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder 2026

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Note: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug har, takket være bevillinger fra FØL, gennem nogle år kunnet tilbyde landmænd omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder om biodynamiske principper, metoder og regler. Der er fortsat behov for denne aktivitet blandt jordbrugere, der ønsker at arbejde med udvikling på deres bedrift med inspiration fra de biodynamiske principper og resultater.

Formålet med projektet er at kunne

- o Styrke og udvikle, både kvantitativt og kvalitativt, arealet af og driften på økologiske og biodynamiske landbrug, udbygge samarbejdet og netværket og dermed forebygge tilbagelægning eller nedlæggelse
- o Fastholde og stimulere nuværende biodynamiske landmænds motivation til at udvikle deres dyrkningspraksis mod stadigt mere regenerative metoder og helhedsorienterede biodynamiske målsætninger
- o Styrke bedriftens udvikling i forhold til klima, jordfrugtbarhed, selvforsyning, balanceret husdyrhold, biodiversitet, bæredygtighed og sociale aktiviteter.

Det biodynamiske jordbrug i DK er kvantitativt beskedent i forhold til det økologiske, men voksende og en kvalitativt vigtig inspirationskilde for mange økologer, der ønsker at udvikle deres bedrift i en helhedsorienteret retning med fokus på jordens frugtbarhed, robuste afgrøder, biodynamisk forædlet såsæd, afbalanceret dyrehold, biodiversitet og socialt engagement. Her er de biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek vigtige for den faglige og personlige information og beslutning.

Projektet omfatter også udviklingsmøder for biodynamikere og andre, der vil udvikle deres bedrift endnu mere i retning af de biodynamiske principper for regenerative metoder, i dette projekt med særlig vægt på biodiversitet, jordfrugtbarhed, kulstofopbygning, klimaaspekter og tekniske løsninger til biodynamiske metoder. Disse processer vil foregå som gruppemøder med grupper á 3-5 landmænd, der mødes 2-3 gange.

Projektet omfatter 12-15 omlægnings- eller fastholdelsestjek og 9-12 udviklings-gruppemøder samt netværksaktiviteter og formidling. Vi forventer, at ca. 25% af de landmænd, der får et omlægningstjek, lægger om inden for 3 år.

Fonden for **økologisk landbrug**

Note 45: Den Økologiske Omstilling – podcast om praksisnær viden til landmænd

Tilskudsmodtager: Landbrugspodcasten v. Jysk Medieproduktion

Formål

Formålet med projektet er at fremme omlægningen til økologisk landbrug i Danmark ved at formidle praksisnær viden, erfaringer og rådgivning i podcastformat. Serien skal inspirere og styrke nuværende og kommende økologiske landmænd og bidrage til en bæredygtig omstilling gennem lettilgængelig og fagligt funderet lydformidling.

Aktiviteter

Projektet etablerer og driver en ny podcastserie om økologisk landbrug, målrettet landmænd i og omkring omlægning til økologi. Serien bygges oven på Landbrugspodcastens eksisterende platform og erfaring, og vil bestå af 12 episoder, som udgives løbende med en episode i måneden. Podcasten vil have fokus på centrale temaer som økonomi.

Tilskudsmuligheder, økologisk sædskifte, dyrevelfærd, foderstrategi mm.

Episoderne produceres i samarbejde med producenter, rådgivere og eksperter, og formidlingen sker i et lettilgængeligt og praksisnært sprog. Podcasten distribueres via et RSS-feed, dette gør podcasten tilgængelig på alle podcasttjenester, herunder Spotify, Podimo, Apple podcast mf. Yderligere laves markedsføring via sociale medier og annoncering for at maksimere lytninger.

Projektet organiseres i fire arbejdsplaner:

AP1 – Redaktion: Redaktionel planlægning og temaudvikling i samarbejde med fagpersoner.

AP2 – Produktion og Post-produktion: Produktion og postproduktion af 12 podcast episoder.

AP3 – Distribution og Community-engagement: Upload og promovering gennem digitale kanaler og sociale medier. Samt betalt annoncering for at nå så langt ud som muligt med budskaberne.

AP4 – Evaluering: Løbende dataindsamling, lytterundersøgelse og rapportering.

Projektet gennemføres af Jysk Medieproduktion, som har base i Varde og har over fem års erfaring med faglig lydformidling. Podcasten udvikles med stærk grafisk identitet og redaktionel kvalitet, og gæsterne vil være både fagfolk, økologiske landmænd og mulige omstillingsparate landmænd.

Effekter

Projektet forventes at styrke den økologiske omstilling gennem øget afgang til faglig, praksisnær viden i et let tilgængeligt format. Podcasten vil nå bredt ud til både nuværende og potentielle økologiske landmænd, og bidrage til refleksion, vidensdeling og netværk på tværs af sektoren. Det vil øge forståelsen for omlægnings muligheder og udfordringer og dermed bidrage til mere velfunderede beslutninger og bæredygtig udvikling i dansk landbrug.

Fonden for økologisk landbrug

Fonden for økologisk landbrug – Køkkenomstilling

Note 46: "Madhåndværk 2.0: Nye veje til økologi, begejstring, innovation og bæredygtige måltider"

Tilskudsmodtager: MAD til hver DAG

MAD til hver DAG er et fælleskommunalt køkken, der leverer ca. 2500 måltider dagligt til ældre hjemmeboende og plejecentre i 4 kommuner – i alt har vi et årligt forbrug på 456 tons fødevarer.

Formålet med projektet er at øge andelen af økologiske og bæredygtige måltider produceret i MAD til hver DAGs køkken. Det vil vi gøre gennem et systematisk, praksisnært kompetenceløft af køkkenpersonalet, så de får brugbar viden og værktøjer til at:

- lave velsmagende måltider med flere lokale, økologiske råvarer i sæson
- reducere køkkenets svind og madspild
- anvende flere lavt forarbejdede økologiske råvarer
- udnytte AI-teknologi til at understøtte planlægning og ressourceoptimering

Projektet indeholder følgende arbejdsopgaver

- AP1 Analyse og vidensgrundlag
- AP2 Praktiske aktiviteter
- AP3 Afsøgning af lokale producenter og samarbejdsmuligheder
- AP4 Udvikling, pilottest og implementering

Vi vil lægge ud med at analysere og kortlægge de største omlægningspotentialer i produktionen. Med udgangspunkt i resultaterne af analysen vil vi gennemføre et praksisnært kompetenceudviklingsforløb direkte i driften. Forløbet vil omfatte udvidet kendskab til lokale og økologiske råvarer, udnyttelse af råvarer, minimering af madspild, træning i sensorik og smagsbedømmelse samt metodeoptimering af arbejdsopgaver.

Ydermere vil der være separate aktiviteter for de administrative medarbejdere i brugen af AI-teknologi samt aktiviteter for de chauffører, der bringer vores mad ud til plejecentre og borgere, som skal være ambassadører for den økologiske udvikling, køkkenet gennemgår.

Vi vil undersøge, hvilke lokale, sjællandske producenter af økologiske råvarer der findes rundt om. Er der mulighed for samarbejde? Hvad skal der til for, at vi kan samarbejde? Vi vil udvide medarbejdernes kendskab til økologisk produktion i samarbejde med Økologisk Landsforening.

AI erfaring og udvikling af opskrifter, madspild og menuplaner vil vi forankre og dele på metodikogsmag.dk, som er en gratis vidensbank for professionelle køkkener, så andre køkkener kan få glæde af vores nye viden og værktøjer.

I gennem projektet vil vi følge udviklingen af økologiprocenten. Derudover er det vores mål at:

- Reducere produktionssvind og madspild med 30%
- Reducere CO₂-aftryk med 20%
- Minimere mængden af frost grønt med 40% og erstatte med frisk grønt
- Øge andelen af økologisk kød inden for budgetrammen
- Øge andelen af lokale økologiske råvarer

Ved gennemførelse af projektet har vi udover at gøre vores egen produktion mere økologisk og bæredygtig også bidraget til at øge afsætningen af lokalt dyrkede, økologiske råvarer.

Note 47: Grønnere køkkener i Region Midtjylland

Tilskudsmodtager: Center for Bæredygtige Hospitaler

Projektet skal styrke den økologiske og bæredygtige omstilling i Region Midtjyllands offentlige køkkener.

Institutionskøkkener på socialområdet får målrettet støtte til praksisnær omlægning, tilpasset deres forskellige behov og rammer. Hospitalskøkkenerne skal fastholde og forfine deres høje økologiprocenter, bl.a. via indsats i bagerier, kantiner samt reduktion af madspild.

Projektet består af fem arbejdsopgaver, der samlet styrker den økologiske og bæredygtige omstilling i Region Midtjyllands offentlige køkkener:

Fonden for **økologisk landbrug**

- **1. Institutionskøkkener på socialområdet** – 42 køkkener får praksisnær konsulentstøtte, som de selv kan disponere over – Fokus på råvaregennemgang, udvikling af grønne retter og daglig drift – Seks netværksmøder med faglige oplæg og erfaringsudveksling – Inklusion af nye køkkener og styrkelse af kollegialt fællesskab.
- **2. Fremtidens bagerier i hospitalskøkkener** – Måltrettet indsats for at styrke økologien i regionens bagerier – Tre inspirationsture til moderne økologiske bagerier og vidensmiljøer – Innovationsforløb med fokus på udvikling af sortiment og råvarevalg.
- **3. Grønne måltider i kantiner** – Tre kursusdage med eksterne konsulenter – Fokus på grønne retter, visuel præsentation og digital formidling – Inspiration til daglig praksis og kundeorienterede løsninger.
- **4. Kompetenceløft af ambassadørnetværket** – Fire temadage med fokus på adfærdsdesign og bæredygtig køkkendrift – Ny viden og erfaringsdeling blandt nøglepersoner i hospitalskøkkener – Mini MBA i Sustainability Management & ESG til projektleder.
- **5. Kortlægning og reduktion af madspild** – Udvikling af fælles definitioner og målemetoder for madspild – Pilotmålinger i hospitalskøkkener med praksisnær støtte – Fokus på konkrete tiltag og fremtidig reduktion af klimaaftryk.

Samlet set når projektet bredt ud, bygger videre på tidligere erfaringer og skaber konkrete, målrettede indsatser med stor relevans for både drift og udvikling indenfor økologi og bæredygtighed. Effektmålene omfatter øget økologiprocent, grønnere måltider, kompetenceløft via netværk og temadage, samt fælles målemetoder og pilotprojekter for madspild. Effekten måles via indkøbsdata, deltagelse og evalueringer.

Note 48: Økologi og Jordforbindelse i Fremtidens Patient- og Personalemåltider i Region H
Tilskudsmodtager: Bæredygtighedssekretariatet (Region Hovedstaden)

Projektets formål er at øge andelen af dansk økologisk grønt i højsæson i hospitalskøkkenerne i Region H i forbindelse med omstillingen til mere planterige og klimavenlige måltider, der lever op til Fødevarestyrelsens kostråd. Samtidig vil vi øge Rigshospitalets personalekantines økologiprocent til 90% og et guldspisemærkemærke og identificere tilgange til at fastholde økologien, når produktionsformerne nytænkes og forventningerne ift. tilpasning til specialerne øges hos Bispebjerg Hospitalskøkken.

Dette vil vi gøre igennem følgende arbejdsplaner og aktiviteter:

AP1: Afdækning af kompetencebehov og indsatsområder

- Kvalitativ afdækning af behovet for kompetenceløft hos medarbejderne i Rigshospitalets personalekantine, grøntrum samt hos medarbejderne på Bispebjerg Hospitals patientkøkken og grøntrum.
- Afdækning af nuværende indkøb og reel fordeling af dansk og importeret frugt og grønt samt kompetencebehov hos medarbejdere med indkøbsansvar
- Screening af behov bredt i Region H med udvalgte ledelser og medarbejdere
- Analyse og opsamling på kompetencebehov for forskellige medarbejdergrupper.

AP2: Udvikling af skræddersyede kompetenceforløb

- Opstilling af kompetencemål for de forskellige medarbejdergrupper
- Udvikling af kompetenceløftspakker til de forskellige målgrupper
- Planlægning af producentbesøg hos Axel Månsson og Godis Grønt samt faglig overbygning

AP3: Afvikling af kompetenceløft for 39 medarbejdere

- Fælles Kickoff – inspirationsdag hos et andet økologisk storkøkken
- Forskellige kompetenceløft til forskellige grupper af medarbejdere – kombination af virksomhedsforlagt undervisning og undervisning i Hotel- og Restaurantskolens værksteder.
- Fælles undervisning i marken med studieture til de økologiske grøntproducenter Axel Månsson og Godis Grønt.
- Kompetenceløft i indkøb af sæsonbestemt grønt

AP4: Evaluering og opsamling på resultater i handlingsplaner

- Evaluering på økologiprocenter og fordelingen af indkøb af grønt fra lokale producenter kontra import.
- Workshop om handleplaner for fortsat fokus på grønt og økologi

Fonden for økologisk landbrug

AP5: Fastholdelse og udbredelse af erfaringer

- Dialogmøde med grossister, producenter og indkøbsansvarlige om at få mere lokalt grønt i sæson tilgængeligt
- Udvikling af grafisk opstillet road-map for mere dansk produceret grønt og økologi i patient- og personalemåltider på hospitaler – plakat.
- Rundbordsnak og erfaringsudveksling mellem hospitalskøkkenerne i Region H om bred implementering af erfaringerne fra projektet

Projektet vil bidrage til følgende effekter på længere sigt:

- Mere resiliens i den danske, økologiske planteproduktion og en større sikkerhed for afsætning af dansk økologisk grønt i sæson.
- Danskproducerede økologiske frugter, grøntsager og bælgrugter bliver mere tilgængelige i grossistledet drevet af efterspørgslen fra de offentlige storkøkkener.
- Region H når målet om 1,7 – 2,7 kg eq CO₂ pr kg indkøbt fødevarer samt målet om min. 85% økologi for alle regionens køkkener i 2030
- Hos Rigshospitalets personalekantine ser vi en større andel af hele, danske og økologiske grøntsager og mindre snitgrønt i vores indkøb allerede fra 2027
- Hos Bispebjerg Hospital vil man se flere retter på menuen, der er planterige og afspejler sæsonen udenfor patienternes vindue.

Note 49: Økologisk køkkenomstilling på Filadelfia Epilepsihospital

Tilskudsmodtager: Filadelfia Epilepsihospital og sociale tilbud

Filadelfia Epilepsihospital og Sociale tilbud bespiser hver dag 150 patienter og borgere med epilepsi og erhvervet hjerneskade. Mange har Filadelfia som deres hjem og får alle deres måltider fra vores køkken. Maden i dag er meget traditionel og består til dels af halvfabrikata.

Vores mål er at lægge vores køkken om, så vi tilbyder sunde, varierede og grønne måltider, der er lavet fra bunden og afspejler sæsonerne. Vi vil skabe et moderne patientmåltid, der understøtter den højt specialiserede behandling, som Filadelfia allerede er førende inden for. Måltidet skal forene velsmag, kvalitet og sanselige oplevelser, der vækker appetit og styrker patienternes lyst til at spise, samtidig med, at køkkenet holder fokus på sundhed, ernæringskvalitet og bæredygtighed. Vi vil samtidig gerne opnå som minimum det økologiske spsemærke i bronze.

Aktiviteter

1. Kompetenceudvikling og udvikling af menukoncept og opskrifter

Indenfor mad og måltider er det en specifik målsætning at opnå minimum det økologiske spsemærke i bronze, hvilket vil sikre, at vi varigt planlægger med indkøb af økologiske fødevarer, der sikrer færre pesticider i drikkevand, mere skånsom produktion og højere dyrevelfærd. Derudover vil den økologiske omlægning tage udgangspunkt i en forståelse af at lave mere mad fra råvarer i sæson, og med en højere andel af grønt, fuldkorn og bælgrugter, hvilket vil føre et mindsket CO₂-forbrug.

2. Dialog og inddragelse af hospitalsafdelingerne

I dialog med hospitalets 12 forskellige afdelinger kortlægges behov vedrørende mad- og måltidssituationen, og feedback indarbejdes i undervisningsforløbene i køkkenet. Som en del af dialogen gennemføres en madspildskortlægning. På den baggrund fokuseres undervisningsforløb i køkkenet således at der samarbejdes omkring patienternes mad og der etableres direkte kommunikation.

3. Mad målrettet til børn og unge

Der fokuseres særskilt på at øge den samlede måltidsoplevelse for hospitalets børn og ungeafsnit. Her er identificeret 3 forskellige måltidssituationer, der hver især løftes i samarbejde med afdelingens personale og særligt udviklede løsninger, eks. 'måltidskasser' til familier med kronisk syge børn.

Effekter:

Fonden for **økologisk landbrug**

Det overordnede resultat af projektet skal være at Filadelfia Epilepsihospital og Sociale tilbud tilbyder sunde, varierede og grønne måltider, lavet fra bunden med økologiske råvarer i sæson. Måltiderne skal i endnu højere grad integreres som en del patienternes behandling, og der vil være etableret et tæt samarbejde mellem afdelinger og køkken.

De konkrete leverancer, der skal føre til det overordnede resultat er:

- Kompetenceudvikling til 18 ansatte i køkkenet samt ansatte på 12 afdelinger.
- Ny, implementeret og integreret menuplan
- Økologisk spisemærke i bronze, svarende til 30 tons økologi indkøbt fra 2026 og frem
- Opdateret opskriftsdatabase med 100 nye opskrifter, der sikrer fokus på grønne løsninger, og mindsket CO2-forbrug
- Madspildsanalyse og -indsats i 'måltidskæden' mellem køkken og 12 afdelinger.
- Optimeret samarbejde mellem køkken og afdelinger
- Optimerede måltidssituationer for hver afdeling

Nyt undervisningskoncept for familier med indlagte børn

Note 50: Vejen til grønnere kantiner – madspild, planterige menuer og økologi i fokus

Tilskudsmodtager: ISS

Formål:

Projektet vil give ca. 190 køkkenansatte i 43 kantiner kompetencer til at minimere madspild og sænke kødforbruget til fordel for grønt i sæson og bælgfrugter. Hermed skabes økonomisk råderum til øget økologisk indkøb og ansøgning om Det Økologiske Spisemærke. Desuden medvirker det til at skabe velsmagende, klimavenlige, sunde måltider ifølge de klimavenlige kostråd, og det styrker ISS' medvirken til udvikling af kantinebranchen og indfrielse af vores kunders forventninger til eget ESG-arbejde.

Aktiviteter:

Projektet består af 104 praktiske og teoretiske aktiviteter for ansatte i 43 virksomhedskantiner, drevet af ISS.

Aktiviteterne foregår lokalt i køkkenerne, da det af erfaring giver den bedste forankring af nye vaner, når de opleves i egne gryder. Rådgiverne fra Øko++ underviser og hjælper med implementeringsplaner til en klimavenlig økologisk buffet med nye planterige, velsmagende retter til de spisende – som får bælgfrugter som nyt bekendtskab.

For at udvise sparsommelighed får kun seks af de 43 kantiner kaldet MASTERCLASS-kantiner et læringstungt forløb med rådgivere fra Øko++. De seks skal så via sidemandsoplæring formidle deres nye viden og nye praktiske erfaringer hver især ca. seks til otte kolleger fra de øvrige kantiner. Disse øvrige kantiner får dog hver ét besøg af en Øko++-rådgiver, således at alle får minimum én målrettet aktivitet i eget køkken. Der afholdes tillige en grøn "smagedag" for kunderne i hver af de seks MASTERCLASS-kantiner for at opleve kundereaktionerne og sikre opbakning til flere grønne måltider

De fysiske aktiviteter suppleres af digitale informations- og motivationsmøder for kantinernes ledere/indkøbere. Møderne optages på video, for at de, der måtte være forhindrede i at deltage, også kan få del i læringen og dialogen mellem kollegerne. Der bliver etableret en hotline, så rådgiverne kan hjælpe, når der opstår behov for sparring for at nå projektets mål.

Som et supplement til aktiviteterne vil projektet skabe 7-10 læringsvideoer, optaget i MASTERCLASS-kantinerne.

Videoerne vil demonstrere bæredygtig omlægning og grønne buffeter i praksis og skal både i projektperioden og i årene fremover fungere som redskab til at fastholde projektets læring og til at uddanne nyansatte i ISS' i grøn kantinedrift.

ISS' bæredygtighedsstrategi, som stort set en til en indeholder samme type effektmål, som FØL-Fondens projekter, fungerer som tydelig ledelsesopbakning til den grønne omstilling og som et meget vigtigt pejlemærke for projektet og ikke mindst - for kantinernes arbejde efter projektets afslutning.

Effekter i 2026 og 2027

- Ca. 190 køkkenansatte bliver kompetenceudviklet til økologisk og klimavenlig køkkendrift med fokus på sæson og mindre madspild
- Køkkenerne vil efter implementering af det lærte købe ca. 91,5 tons ekstra økologi – inkl. ca. 10 tons bælgfrugter
- Madspildet vil blive minimeret med ca. 10 tons årligt i både 2026 og 2027

Fonden for **økologisk landbrug**

- Klimabelastningen sænkes med ca. 444 tons såvel i 2026 som i 2027 bl.a. gennem ca. 3,2 tons mindre kødindkøb hvert år.
- Der vil primo 2027 blive ansøgt om 22 bronzemærker, 11 sølvmærker, 1 guldmærke.
- Omlægningen dokumenteres i 7-10 læringsvideoer til brug for repetition og nyansatte i ISS.
- Ca. 8400 kantinekunder eksponeres dagligt for den bæredygtige mad ifølge kostrådene.

Note 51: Økologisk omlægning af køkkener i Solrød Kommune

Tilskudsmodtager: Solrød Kommune

Solrød kommune ønsker at øge deres indkøb af økologiske fødevarer i kommunens daginstitutioner. For at understøtte denne udvikling gennemføres et kompetenceudviklingsprojekt i samarbejde med Meyers Madhus som ekstern bistand. Projektet bygges op som et kompetenceudviklingsforløb, der tager et tværfagligt afsæt og både involverer køkkenmedarbejdere, pædagogisk personale og ledelse i institutionerne. Dette, for at sikre den rette opbakning, ejerskab og institutionel forankring også på længere sigt.

Grundtilgangen er den håndværksmæssige og datadrevne økologiomlægning, der baserer sig på en analyse af det enkelte køkkens omlægningspotentiale, hvorefter dette udgangspunkt omsættes til en trinvis omlægningsplan. Herfra arbejdes med at opnå det fastsatte økologimål inden for samme madbudget ved at justere på menuer, opskrifter, indkøbspraksis, tilberedningsmetoder, restebud og madspildshåndtering samt værtskabet ved måltidet. Dette skal ske på en måde, der løfter hele institutionens mad- og måltidspraksis, hvormed man både sikrer motivation hos medarbejdere og accept hos spisende og pårørende. Velsmag, høj spisekvalitet og blik for de spisendes ernæringsbehov, præferencer og madglæde er centrale pejlemærker gennem hele indsatsen.

Registrering med Det Økologiske Spisemærke er et vigtigt styringsværktøj og forankringsgreb, som institutionen understøttes i at implementere gennem kompetenceudviklingsforløbet.

Konkret omfatter forløbet opstartst workshops, indkøbsanalyser og praktisk on-site rådgivning og kompetenceudvikling med afsæt i den daglige drift. Der arbejdes med konkrete temaer som grønnere måltider, madspildsreduktion, udskiftning af kødtyper og udskæringer, mellemmåltider og bagning alt efter de behov, der er identificeret og beskrevet i den enkelte institutions omlægningsplan. Rådgivningen tilpasses den enkelte institution og understøttes af løbende opfølgning, kurser og ekskursioner samt midtvejsevaluering og afsluttende forankringsmøde.

I projektet indgår ekskursioner til økologiske landbrug for at styrke forståelsen af råvarernes vej fra jord til bord, der erfaringsmæssigt kan være et særdeles vigtigt motivationsgreb. Projektet organiseres med en lokal projektgruppe og styres i tæt samarbejde mellem kommunen og Meyers Madhus. Resultater og erfaringer formidles løbende.

Projektet forventes at øge den økologiske indkøbsandel med 10,9 tons årligt og reducere klimaaftrykket med op til 25%. Køkkenerne forventes at blive registreret med Det Økologiske Spisemærke i Sølv, som understøtter langtidseffekt og synlighed. Indsatsen skal inspirere andre kommuner til at gå samme vej og cementere den rolle, offentlige køkkener spiller i det økologiske foodservice-marked. Samarbejdet med grossister understøtter tilgængelighed af økologiske råvarer til gode priser. Endelig kan velsmagende, økologiske måltider inspirere spisende og pårørende til at tage de samme valg i private indkøb.

Note 52: Økologisk mad i Hillerød Kommune – en strategi til mere klimavenlig mad **Tilskudsmodtager:** Hillerød Kommune

Hillerød Kommune vil sikre en markant økologisk omlægning i 8 køkkener, hvor klimavenlige kostråd, høj måltidskvalitet med nærende, smagfulde økologiske fødevarer skal være til gavn for sundhed og miljø. Samtidig skal den markante omlægning øge køkkenmedarbejdernes og de spisendes kendskab til sammensætningen af nærende måltider med økologi og klimavenlighed i fokus, lige som fokus på madspild vil være en væsentlig faktor.

I Hillerød Kommune arbejder vi strategisk med vores klimahandleplan, hvor netop fokus på sund og klimavenlig mad er en ufravigelig handlig. Vi står på klimahandleplanen, hvor målet er, at Hillerød kommune skal være klimaneutral i 2050,

Fonden for økologisk landbrug

og med afsæt i handling 4.1.2 'Fokus på sund og klimavenlig mad og mindre madspild i kommunale institutioner', ønsker vi med deltagelse i projektet at imødekomme Hillerød Kommunes ambitioner om øget fokus på klimavenlig og økologisk mad i kommunens institutioner og øvrige køkkener - med det formål, at skabe en væsentlig reduktion i madspild og udledning af CO₂ i forbindelse med indkøb af fødevare.

De 8 deltagende køkkener er alle motiveret for at udvikle deres nuværende kompetencer. For nogle vil det at fortage økologiske indkøb være nyt, andre er allerede på vej. Men fælles for alle køkkenerne er nysgerrighed og stor lyst til at omlægge til mere økologi, for at kunne skabe bæredygtige, smagfulde måltider af høj kvalitet til såvel Hillerød Kommunes yngste som ældste borgere. Alle køkkenerne har høje ambitioner!

Målene skal blandt andet nås gennem kompetenceudviklingsforløb for medarbejder i de 8 køkkener. Forløbene er velp prøvet og løbende blevet justeret på baggrund af erfaringer fra tidligere indsatser.

Kompetenceudviklingsforløbene indeholder aktiviteter i to spor: både et tæt rådgivningssamarbejde med det enkelte køkken samt tværgående aktiviteter i kommunen - herunder tilbud om kurser og ekskursioner.

Udviklingsforløbene bygges op som følger:

- Opstartsmøde: Projektet sættes og behov ift. omlægningen afdækkes sammen med det enkelte køkken.
- Køkkendag: Den tilknyttede rådgiver går med i køkkenet og får indsigt i arbejdsgange, udfordringer og potentiale og påbegynder den vigtige relationsdannelse
- Indkøbsanalyse: Belyser kvartalsvis potentialer ift. økologi, klima m.m.
- Omlægningsworkshop: Vejen til målet findes lokalt i køkkenet og der lægges en plan rådgiver og medarbejdere imellem
- Rådgivning i institutionen: Med aktiviteter planlagt og skræddersyet til institutionen arbejder vi mod målene i omlægningsplanen. Hvert køkken tilknyttes en fast gastronomiske rådgiver, der følger processen fra projektets start til slut.
- Kurser og ekskursioner: Kursusprogram, der understøtter omlægningen, samt besøg på økologisk landbrug.

Konkret forventes et øget årligt indkøb af økologiske varer på 14.864 kg fra nuværende estimeret 14.643 kg til forventet 29.489 kg ved projektafslutning. Herigennem vil et stort antal borgere, der har kontakt med institutioner og tilbud kunne inspireres til at vælge økologisk og bæredygtigt.

Note 53: Smag for økologi – planterige måltider og Spisemærker på Wakeup og Tivoli Hotel **Tilskudsmodtager:** Arp Hansen Hotel Group

Vi vil cementere økologi og klimaansvarlighed som bærende værdier på Wakeup-hotellerne og Tivoli Hotel & Congress Center gennem et markant løft af økologiprocenten underbygget af De Økologiske Spisemærker i hhv. sølv for Wakeup-hotellerne og bronze for Tivoli Hotel & Congress Center. Dette løft skal gå hånd i hånd med gæstetilfredshed og driftsøkonomi, så forandringen langtidssikres. Vi ønsker at tage en førerposition på økologi i vores del af markedet til inspiration for hele branchen.

Projektet skal gennem et helhedsorienteret arbejde med økologisk og planterig køkkendrift, der også tager højde for arbejdsglæde, driftsøkonomi, spisekvalitet og gæstetilfredshed sikre, at Arp Hansen Hotel Group ikke blot kan fastholde men styrke den forpligtelse på økologi og planterige måltider, vi mener er vigtig og rigtig, i de kommende år – på trods af de markante prisstigninger, vi ser på fødevarer.

For at opnå den nødvendige kompetenceudvikling gennemføres projektet i samarbejde med Meyers Madhus som eksternt bistand. Projektet bygges op om to distinkte arbejdsplaner og kompetenceudviklingsforløb tilpasset henholdsvis Tivoli Hotel & Congress Center og Wakeup-hotellerne.

Fonden for økologisk landbrug

Grundmetoden i begge arbejdsplaner er den køkkenfagligt velfunderede og datadrevne økologiomlægning, hvor den eksterne rådgiver arbejder tæt sammen med driften. Denne proces tager sit væsentlige afsæt i en analyse af køkkenernes omlægningspotentiale, der omsættes til en skræddersyet omlægningsplan. Herfra arbejdes med at opnå det fastsatte økologimål inden for et uændret budget ved at justere på menukoncepter, indkøbspraksis, tilberedningsmetoder og andre faktorer, der identificeres. Det skal ske på en måde, der samtidig løfter velsmag og optimerer arbejdsgange, hvormed man sikrer motivation hos medarbejdere og gæstetilfredshed.

Konkrete aktiviteter:

- o Analyse og omlægningsplan: Besøg i køkkener, interviews af nøglemedarbejdere og indkøbsanalyse fører til anbefalinger til justering af menukoncepter og fokusering af kompetenceudvikling
- o On-site rådgivning og kompetenceudvikling: Tæt samarbejde mellem drift og Meyers rådgiver om fx at skifte dyre, sæsonfjerne grøntsager ud med billigere, økologiske grøntsager i sæson; gentænke brug af kød i forhold til typer, udskæringer, mængder, leverandører og tilberedning; styrke bælgrugter som kulinarisk og økologisk case hvad angår typer, leverandører, menuer og tilberedning
- o Kurser for personale på Wakeup-hoteller med fokus på implementering af nyt morgenmadskoncept.
- o To ugers pilot for nyt madkoncept på Wakeup-hoteller
- o Rådgivning i forhandling af samlede indkøbsaftaler
- o Statusmøder i arbejdsgruppe, herunder omkring opfølgende indkøbsanalyser

Som direkte kvantitativ effekt af projektet forventes en øgning af den årlige økologisk tonnage med samlet 140.625 kg for de fem lokationer. Herudover tilsigtes en intern afsmitning på indkøbspraksis på samtlige 12 hoteller samt to hostels. Det er et delmål, at indsatsen mindsker klimaaftrykket fra råvarer med forventet 10-20%.

Endvidere ønsker vi med projektet at udfordre branchen til at sigte højt, hvad angår økologi og bæredygtighed på tallerkenen, ligesom vi ønsker at præge grossistledet i hotelbranchen samt inspirere gæster til at vælge danske økologiske kvalitetsfødevarer.

Note 54: Økologisk omlægning af offentlige køkkener i Odsherred Kommune
Tilskudsmodtager: Odsherred Kommune

Odsherred Kommune vil sikre en økologisk omlægning af fødevarerindkøbet i 2 produktionskøkkener, herunder 5 modtageenheder. Det skal ske på en måde, hvor klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet, reduktion af madspild og tværfagligt arbejde omkring mad- og måltidsopgaven sikrer en solid forankring. Den løftede mad- og måltidspraksis skal gavne miljø, sundhed og trivsel og bidrage til at udbygge de offentlige køkkeners rolle i det økologiske foodservice-marked.

For at opnå den nødvendige kompetenceudvikling gennemføres projektet i samarbejde med Meyers Madhus som ekstern bistand. Projektet bygges op om kompetenceudviklingsforløb, der tager et tværfagligt afsæt og både involverer køkkenmedarbejdere, andet personale og ledelse i institutionerne. Dette, for at sikre den rette opbakning, ejerskab og institutionel forankring også på længere sigt.

Grundtilgangen er den håndværksmæssige og datadrevne økologiomlægning, der baserer sig på en analyse af det enkelte køkkens omlægningspotentiale, hvorefter dette udgangspunkt omsættes til en trinvis omlægningsplan. Herfra arbejdes med at opnå det fastsatte økologimål inden for samme madbudget ved at justere på menuer, opskrifter, indkøbspraksis, tilberedningsmetoder, restbrug og madspildshåndtering samt værtskabet ved måltidet. Dette skal ske på en måde, der løfter hele institutionens mad- og måltidspraksis, hvormed man både sikrer motivation hos medarbejdere og accept hos spisende og pårørende. Velsmag, høj spisekvalitet og blik for de spisendes ernæringsbehov, præferencer og madglæde er centrale pejlemærker gennem hele indsatsen.

Fonden for **økologisk landbrug**

Registrering med Det Økologiske Spisemærke er et vigtigt styringsværktøj og forankringsgreb, som institutionen understøttes i at implementere gennem kompetenceudviklingsforløbet.

Konkret omfatter forløbet opstartworkshops, indkøbsanalyser og praktisk on-site rådgivning og kompetenceudvikling med afsæt i den daglige drift. Der arbejdes med konkrete temaer som grønnere måltider, madspildsreduktion, udskiftning af kødtyper og udskæringer, mellemmåltider og bagning alt efter de behov, der er identificeret og beskrevet i den enkelte institutions omlægningsplan. Rådgivningen tilpasses den enkelte institution og understøttes af løbende opfølgning, kurser og ekskursioner samt midtvejsevaluering og afsluttende forankringsmøde.

I projektet indgår ekskursioner til økologiske landbrug for at styrke forståelsen af råvarernes vej fra jord til bord, der erfaringsmæssigt kan være et særdeles vigtigt motivationsgreb. Projektet organiseres med en lokal projektgruppe og styres i tæt samarbejde mellem kommunen og Meyers Madhus. Resultater og erfaringer formidles løbende via interne og eksterne kanaler.

Projektet forventes at øge den økologiske indkøbsandel med 50.139 kg årligt og reducere klimaafttrykket med op til 25%. Køkkenerne registreres med Det Økologiske Spisemærke i Sølv, som understøtter langtidseffekt og synlighed. Indsatsen skal inspirere andre kommuner til at gå samme vej og cementere den rolle, offentlige køkkener spiller i det økologiske foodservice-marked. Samarbejdet med grossister understøtter tilgængelighed af økologiske råvarer til gode priser. Endelig kan velsmagende, økologiske måltider inspirere spisende og pårørende til at tage de samme valg i private indkøb.

Note 55: Aarhus spiser sammen – omlægning af caféer i Folkehuse og Dagcentre mod 60% økologi

Tilskudsmodtager: Aarhus Kommune, Sundhed & Omsorg

Formål: Projektet vil hæve antallet af økologiske og bæredygtige måltider i de professionelle køkkener ved at give køkkenpersonalet brugbar viden og værktøjer omkring bl.a. økologi og styrke deres kompetencer til at fremstille grønnere måltider, som borgerne ønsker at købe.

Projektets aktiviteter er følgende:

AP1: Projektledelse, projektopstart og afslutning samt løbende økologimålinger.

AP2: Kortlægning og udvikling af måltidets kompetenceudvikling – analyse af indkøbsdata, beregning af omlægningspotentialer samt anbefalinger for de enkelte caféer og dagcentre.

AP3: Kompetenceudvikling og lokale workshops. Fælles workshop om økologi, økonomi og handleplaner. Lokale workshops, hvor 2 køkkener samles ad to omgange, hhv. menuudvikling mm og praktisk undervisning og test af menuer, inkl. brugerinddragelse. Der afholdes også en inspirationstur med bl.a. besøg hos økologiske producenter og inspirerende spisesteder. Projektet afsluttes med en fælles testmiddag.

AP4: Evaluering og videndeling samt ansøgning om økologisk spisemærke i sølv.

Projektet forventes at bidrage med følgende effekter:

- At løfte 6 folkehuscaféer og 2 dagcentre til en økologiprocent på minimum 60
- At opnå spisemærke i sølv til disse
- Lade dem gå foran og vise vejen for de øvrige folkehuscaféer og dagcentre – starte en bevægelse mod velsmagende grønnere mad
- Minimum 5 nye grønnere retter på menuen
- At brugerne bliver ambassadører for de nye retter
- At de involverede køkkener køber mere økologi og klimavenlige fødevarer
- At CO2-afttrykket på indkøbte fødevarer er faldet med 10%

Note 56: Økologisk omlægning af køkkener i Sønderborg Kommune

Tilskudsmodtager: Sønderborg Kommune

Formål

Fonden for økologisk landbrug

Sønderborg Kommune vil omlægge køkkendriften i udvalgte institutioner til økologi med fokus på de klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og mindre madspild. Målet er at styrke sundhed og miljø samt skabe bedre måltider for både medarbejdere og borgere.

Aktiviteter

Projektet gennemføres i samarbejde med Meyers Madhus og består af et kompetenceudviklingsforløb for køkkenmedarbejdere og pædagogisk personale. Forløbet omfatter opstartworkshops, køkkenbesøg, indkøbsanalyser og praktisk rådgivning med fokus på økologi, velsmag og klimahensyn. Der arbejdes med konkrete temaer som grønnere måltider, madspildsreduktion, mellemmåltider og bagning. Rådgivningen tilpasses den enkelte institution og understøttes af løbende opfølgning, midtvejsevaluering og afsluttende forankringsmøde. Derudover indgår ekskursioner til økologiske landbrug for at styrke forståelsen af råvarernes vej fra jord til bord. Projektet organiseres med en lokal projektgruppe og styres i tæt samarbejde mellem kommunen og Meyers Madhus. Resultater og erfaringer formidles løbende via interne og eksterne kanaler.

Effekter

Projektet forventes at øge den økologiske indkøbsandel med 10.000 kg årligt og reducere klimaafttrykket med op til 25%. Effekterne forankres gennem kompetenceudvikling, tværfagligt samarbejde og brug af Det Økologiske Spisemærke. Indsatsen skal inspirere andre institutioner og styrke det økologiske foodservice-marked i Danmark.

Note 57: Økologisk omlægning af køkkener i Ishøj Kommune 2026'

Tilskudsmodtager: Ishøj Kommune

Ishøj Kommune vil sikre en økologisk omlægning af fødevarerindkøbet i 5 daginstitutioner. Det skal ske på en måde, hvor klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet, reduktion af madspild og tværfagligt arbejde omkring mad- og måltidsopgaven sikrer en solid forankring. Den løftede mad- og måltidspraksis skal gavne miljø, sundhed og trivsel og bidrage til at udbygge de offentlige køkkeners rolle i det økologiske foodservice-marked.

For at opnå den nødvendige kompetenceudvikling gennemføres projektet i samarbejde med Meyers Madhus som ekstern bistand. Projektet bygges op om kompetenceudviklingsforløb, der tager et tværfagligt afsæt og både involverer køkkenmedarbejdere, pædagogisk personale og ledelse i institutionerne. Dette, for at sikre den rette opbakning, ejerskab og institutionel forankring også på længere sigt.

Grundtilgangen er den håndværksmæssige og datadrevne økologiomlægning, der baserer sig på en analyse af det enkelte køkkens omlægningspotentiale, hvorefter dette udgangspunkt omsættes til en trinvis omlægningsplan. Herfra arbejdes med at opnå det fastsatte økologimål inden for samme madbudget ved at justere på menuer, opskrifter, indkøbspraksis, tilberedningsmetoder, restebud og madspildshåndtering samt værtskabet ved måltidet. Dette skal ske på en måde, der løfter hele institutionens mad- og måltidspraksis, hvormed man både sikrer motivation hos medarbejdere og accept hos spisende og pårørende. Velsmag, høj spisekvalitet og blik for de spisendes ernæringsbehov, præferencer og madglæde er centrale pejlemærker gennem hele indsatsen.

Registrering med Det Økologiske Spisemærke er et vigtigt styringsværktøj og forankringsgreb, som institutionen understøttes i at implementere gennem kompetenceudviklingsforløbet.

Konkret omfatter forløbet opstartworkshops, indkøbsanalyser og praktisk on-site rådgivning og kompetenceudvikling med afsæt i den daglige drift. Der arbejdes med konkrete temaer som grønnere måltider, madspildsreduktion, udskiftning af kødtyper og udskæringer, mellemmåltider og bagning alt efter de behov, der er identificeret og beskrevet i den enkelte institutions omlægningsplan. Rådgivningen tilpasses den enkelte institution og understøttes af løbende opfølgning, kurser og ekskursioner samt midtvejsevaluering og afsluttende forankringsmøde.

I projektet indgår ekskursioner til økologiske landbrug for at styrke forståelsen af råvarernes vej fra jord til bord, der erfaringsmæssigt kan være et særdeles vigtigt motivationsgreb. Projektet organiseres med en lokal projektgruppe og styres i tæt samarbejde mellem kommunen og Meyers Madhus. Resultater og erfaringer formidles løbende via interne og eksterne kanaler.

Fonden for **økologisk landbrug**

Projektet forventes at øge den økologiske indkøbsandel med 9208 kg årligt og reducere klimaaftrykket med op til 15-25%. Køkkenerne registreres med Det Økologiske Spisemærke, som understøtter langtidseffekt og synlighed. Indsatsen skal inspirere andre kommuner til at gå samme vej og cementere den rolle, offentlige køkkener spiller i det økologiske foodservice-marked. Samarbejdet med grossister understøtter tilgængelighed af økologiske råvarer til gode priser. Endelig kan velsmagende, økologiske måltider inspirere spisende og pårørende til at tage de samme valg i private indkøb.

Note 58: Økologisk omlægning af køkkener i Fredensborg Kommune.

Tilskudsmodtager: Fredensborg Kommune

I Fredensborg Kommune ønsker vi at fremme omlægningen til økologiske råvarer og en mere bæredygtig måltidskultur på tværs af skoler, dagtilbud og arbejdspladser. Vores ambition er at nedbringe CO₂-aftrykket fra fødevarereproduktionen i vores offentlige køkkener, og et centralt greb er at øge både andelen af økologiske råvarer og mængden af grønne retter i hverdagen. Med denne ansøgning søger vi derfor støtte til at styrke denne omlægningen og sikre, at økologi og bæredygtighed bliver en naturlig og integreret del af kommunens madproduktion.

De 4 deltagende enheder har et stærkt ønske om at lykkes – men står samtidig overfor en række udfordringer, som kræver ekstern støtte at løse. Det gælder bl.a. viden og praktisk erfaring med økologisk omlægning, herunder nye veje til øget økologisk indkøb og inspiration til retter med mindre kød, som kan give luft i økonomien til mere økologi.

For at realisere vores ambitioner, har vi behov for støtte til at opbygge medarbejdernes viden og færdigheder i økologisk madlavning – især hvordan grønne og plantebaserede retter kan tilberedes, så de både er sunde, nærende og velsmagende. Derudover er der behov for viden om bæredygtig menuplanlægning og køkkenflow, så køkkenerne kan skabe varierede og velsmagende måltider. Ligeledes skal kompetencer i økologisk indkøb, portionsberegning og madspildsreduktion udvikles, så budgetterne kan balanceres, og omlægningen bliver økonomisk bæredygtig.

Målene skal blandt andet nås gennem kompetenceudviklingsforløb for medarbejder i de 4 køkkener. Forløbene er velprovvet og løbene blevet justeret på baggrund af erfaringer fra tidligere indsatser.

Kompetenceudviklingsforløbene indeholder aktiviteter i to spor: både et tæt rådgivningssamarbejde med det enkelte køkken samt tværgående aktiviteter i kommunen - herunder tilbud om kurser og ekskursioner.

Udviklingsforløbene bygges op som følger:

- Opstartsmøde: Projektet søsættes og behov ift. omlægningen afdækkes sammen med det enkelte køkken.
- Køkkendag: Den tilknyttede rådgiver går med i køkkenet og får indsigt i arbejdsgange, udfordringer og potentiale og påbegynder den vigtige relationsdannelse
- Indkøbsanalyse: Belyser kvartalsvis potentialer ift. økologi, klima m.m.
- Omlægningsworkshop: Vejen til målet findes lokalt i køkkenet og der lægges en plan rådgiver og medarbejdere imellem
- Rådgivning i institutionen: Med aktiviteter planlagt og skræddersyet til institutionen arbejder vi mod målene i omlægningsplanen. Hvert køkken tilknyttes en fast gastronomiske rådgiver, der følger processen fra projektets start til slut.
- Kurser og ekskursioner: Kursusprogram, der understøtter omlægningen, samt besøg på økologisk landbrug.

Ved gennemførelse af projektet vil der helt konkret forventes et øget årligt indkøb af økologiske varer på 15.384 kg fra estimeret 44.159 kg til forventet 59.543 kg samtidig med at de 8 køkkenmedarbejdere får øget viden om økologi og bæredygtighed.

Note 59: Økologisk omlægning af køkkener i Kolding Kommune

Tilskudsmodtager: Kolding Kommune

Fonden for **økologisk landbrug**

Formål

Kolding Kommune vil omlægge køkkendriften i tre plejecentre til mere økologi med fokus på de klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og mindre madspild. Målet er at styrke sundhed og miljø samt skabe bedre måltider for både medarbejdere og borgere.

Aktiviteter

Projektet gennemføres i samarbejde med Meyers Madhus og består af et kompetenceudviklingsforløb for køkkenmedarbejdere og pædagogisk personale. Forløbet omfatter opstartworkshops, køkkenbesøg, indkøbsanalyser og praktisk rådgivning med fokus på økologi, velsmag og klimahensyn. Der arbejdes med konkrete temaer som grønnere måltider, madspildsreduktion, mellemmåltider og bagning. Rådgivningen tilpasses den enkelte institution og understøttes af løbende opfølgning, midtvejsevaluering og afsluttende forankringsmøde. Derudover indgår ekskursioner til økologiske landbrug for at styrke forståelsen af råvarenes vej fra jord til bord. Projektet organiseres med en lokal projektgruppe og styres i tæt samarbejde mellem kommunen og Meyers Madhus. Resultater og erfaringer formidles løbende via interne og eksterne kanaler.

Effekter

Projektet forventes at øge den økologiske indkøbsandel med omkring 9,9 ton årligt. Effekterne forankres gennem kompetenceudvikling, tværfagligt samarbejde og brug af Det Økologiske Spisemærke. Indsatsen skal inspirere andre institutioner og styrke det økologiske foodservice-marked i Danmark.

Note 60: Gastronomiets vej til Økologisk bronzemærke i 2026

Tilskudsmodtager: Gastronomiet

Formålet er at sikre vores medarbejdere det nødvendige kompetenceløft til at kunne indfri vores ambitioner om at kunne indkøbe flere økologiske fødevarer. Med et årligt råvareindkøb på ca., 24 mio. kr. svarende til 1.000 tons er Gastronomiet en væsentlig aktør på foodservice markedet. En større efterspørgsel efter økologiske fødevarer vil have en konkret og blivende effekt på afsætningen for danske producenter.

Projektets aktiviteter vil omfatte et kompetenceløft i Gastronomiets lokaler i Glostrup fordelt på 5 intensive kursusdage, 2 masterclasses og 4 udviklingsdage, der skal sikre opskriftsudvikling på Gastronomiets grønne signatur-pålæg, hvor klassiske pålægstyper udvikles til at indeholder markant flere bælgfrugter og grøntsager. Det nye grønne signaturpålæg bliver en af de bærende løsninger fremover i frokostcateringen, som er hovedparten af Gastronomiets forretning. Aktiviteterne vil resultere i:

- Alle 21 kokke kompetenceudvikles via 5 dages undervisning i køkkenet, samt 2 masterclasses
- Opnåelse af det økologisk bronzemærke i 2026 (ansøgning i december 2026)
- Mere end 20 pct. af råvarerne skal komme fra lokale danske småskala producenter senest i 2026
- Produktionsspildet i køkkenet skal være under 15 pct. i 2027
- Mere end 75 pct. af det økologiske frugt og grønt skal være i sæson, der hvor det er produceret målt i indkøbsdata
- Gastronomiets menuer følger de officielle kostråds anbefalinger om reducerede animalske produkter og en høj andel af bælgfrugter

Note 61: Ny økologisk profil i Borgernes Hus – Vordingborg Kommunes Rådhuskantine

Tilskudsmodtager: Vordingborg Kommune

Rådhuskantinen står overfor at skulle flytte til kommunens nye rådhus – Borgernes Hus i foråret 2026. Huset er bygget bæredygtigt og energivenligt, for at leve op til Vordingborg Kommunes Vision 2030 om en grøn, bæredygtig og klimavenlig kommune. Det vil derfor være et væsentligt bidrag til kommunens samlede grønne profil, at madtilbuddet fra kantinen, der også inkluderer mødeforplejning er eksemplarisk og til inspiration for den grønne omstilling.

I Vordingborg Kommunes strategi for udvikling, vækst og et stærkt erhvervsliv er det en af målsætningerne for landbruget, at vi som kommune skal samarbejde med landbruget om at udvikle fremtidens landbrug og

Fonden for økologisk landbrug

fødevarereproduktion under hensyntagen til klima og biodiversitet Vi skal arbejde aktivt for at lægge landbrugsjord om fra konventionel produktion af mad til dyr til økologisk produktion af mad til mennesker.

Vi vil gerne i Vordingborg Rådhuskantinen bidrage aktivt til den strategi. Vi får allerede leveret grønt hver uge fra Oringe Gartneri, og ønsker os flere af den slags løsninger. Projektet skal bidrage til at indfri klare mål og pejlemærker for kantines indkøb. Først og fremmest med en økologisk certificering i bronze og forhåbentligt sølv, og gøre visionen til virkelighed. Aktiviteterne er:

- Kompetenceløft til køkkenets ansatte gennem en række kursusdage og lokal implementering
- En ny hverdag for de kommende ansatte i Borgernes Hus
- Økologisk tema på den nationale Klimahandlingsdag i marts 2026
- Opdateret menuplan og mødeforplejning, der sikrer fokus på grønne løsninger, og mindsket CO2-forbrug
- Ny indkøbspolitik med økologiske mål, og samarbejde med leverandører

Resultatet af projektet vil være, at Vordingborgs Kommunes Rådhuskantinen bliver et konkret billede på Vordingborg Kommunes vision om grøn, bæredygtig og klimavenlig kommune. Borgernes Hus skal være et fyrtårn for, hvordan en bæredygtig køkkendrift kan indfri visionerne om klimaplan, mad, måltider og økologi.

Effekten af projektet vil helt konkret være minimum det Økologisk spisemærke i bronze, det vil sige yderligere mindst 44 tons økologiske fødevarer indkøbt fra 2026 og frem. For at få råd til de mange tons økologiske fødevarer laver vi en reel omlægning af vores køkken. Målsætningen er nye basisvarer i økologisk kvalitet, der ikke vælter budgettet, mange flere grøntsager i sæson, hvor de både er bedst og billigst, og god snusfornuft hos den indkøbsansvarlige.

En væsentlig del af omlægningen er, at vi mindsker forbruget af de animalske varer. Det vil reducere vores CO2-udledning, og mindske kvælstofudledningen i vandløb og grundvand. Øget indkøb af økologiske råvarer betyder også, at der ikke bruges syntetiske pesticider, hvilket også er godt for grundvandet. Vi lykkedes altså med både at reducere drivhusgasser, mindske næringsstof- og pesticidbelastning af vandmiljøet og generelt styrke jordens frugtbarhed og biodiversitet.

Note 62: Grønne Gryder – Fagligt fællesskab om fremtidens måltider

Tilskudsmodtager: Ringkøbing-Skjern Kommune

Formål: Ringkøbing-Skjern Kommune vil igangsætte en fælles indsats for grønnere måltider i ti kommunale og tre selvejende køkkener, der er tilknyttet plejeboligerne i kommunen. Målet er at bruge den grønne omstilling i køkkenerne som løftestang for både grønnere måltider, men også et bedre kollegaskab og samarbejde på tværs mellem personalet i de forskellige køkkener. Det skal blandt andet ske ved at øge personalets grundviden om den grønne omstilling og etablere den grønne omstilling som et fælles fagligt fokuspunkt.

Aktiviteter: Projektet vil bestå af tre arbejdsplaner med overskuelige, konkrete aktiviteter. I Arbejdsplan 1 – Grundviden og Begejstring, løfter vi personalets grundviden og skaber engagement for økologi og den grønne dagsorden. Det skal ske gennem kompetenceudvikling, hvor personalet får en grundlæggende forståelse for hvorfor og hvordan man kan øge andelen af økologi, frugt, grønt og bælgfrugter uden at gå på kompromis med det ernæringsmæssige, og uden at vælte budgetterne. Personalet skal også på besøg på lokale økologiske gårde og på første hånd lære om, og sanse økologien.

I arbejdsplan 2 – Fællesskab og Faglighed deles gode erfaringer på tværs af køkkenerne gennem en føl-ordning i kommunens storkøkken, der i lang tid har arbejdet strategisk med madspild og økologi. Personalet vil på skift komme i "praktik" i storkøkkenet for at få en praktisk forståelse for arbejdsplanerne. Der udarbejdes også en fælles opskriftssamling med klimavenlige retter på tværs af køkkenerne, og opskrifterne afprøves og "bedømmes" af et smagepanel fra et af kommunens aktivitetscentre for ældre. Der udkommer i den forbindelse en "køgebog" med de bedste opskrifter fra hvert køkken.

Både før, under og efter projektet arbejdes der med data i arbejdsplan 3, for at sikre målopfyldeelse. Med kvalitative spørgeundersøgelser afdækkes samarbejdet på tværs af køkkenerne før og efter projektet, og der indsamles og analyseres indkøbsdata for at vide den kvantitative udvikling ift. økologiprocenten og indkøb af oksekød. Erfaringerne i projektet anvendes som springbræt til yderligere projekter i kommunens køkkener.

Fonden for **økologisk landbrug**

Effekter: Det forventes, at projektet vil bidrage med:

- 1) Øget samarbejde på tværs af køkkenerne
- 2) En positiv udvikling i personalets tilgang til arbejdet med klimavenlige måltider og økologi
- 3) Konkrete værktøjer til det videre arbejde – f.eks. den fælles opskriftssamling og ny inspiration fra sidemandsoplæring
- 4) Et målbart fald i indkøbet af oksekød på 15 %, samt en stigning i det samlede indkøb af økologi, således at der på tværs af de deltagende køkkener som minimum er en økologiprocent på 20 %.
- 5) Et erfaringsbaseret grundlag for det videre arbejde i andre typer køkkener i kommunen – projektet skal danne grundlag for lignende udviklingsprojekter i øvrige kommunale køkkener og hos dagplejerne